

Banca
Națională
a Moldovei

Bulevardul Grigore Vieru nr.
1, MD-2005, Chișinău,
Republica Moldova

Raportul conducerii consolidat anual

Conform Legii Contabilității și Raportării Financiare

2020

Pentru situațiile financiare consolidate
anul financiar încheiat la 31 decembrie 2020

Scopul

Raportul conducerii consolidat anual este parte integrantă a situațiilor financiare anuale consolidate și este întocmit în conformitate cu prevederile *Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/15.12.2017 art. 23, 27 și 30*. Raportul conducerii consolidat este conceput pentru a oferi cititorilor informații contextuale legate de situațiile financiare anuale consolidate ale Băncii Naționale a Moldovei și pentru a prezenta fidel poziția financiară a Băncii Naționale și a filialei - SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", la nivel consolidat, dezvoltarea și performanța financiară a activităților acesteia, complementând Raportul anual.

Având în vedere că activitățile și operațiunile Băncii Naționale a Moldovei sunt realizate în sprijinul implementării politicilor sale și executării atribuțiilor sale de bază, poziția financiară și rezultatul financiar obținut de către Banca Națională a Moldovei ar trebui să fie analizate împreună cu acțiunile întreprinse în implementarea politicilor sale.

În acest scop, raportul conducerii consolidat prezintă principalele activități și operațiuni ale Băncii Naționale a Moldovei la nivel consolidat, precum și impactul acestora asupra situațiilor financiare consolidate ale acesteia. Mai mult, analizează principalele evoluții din bilanțul contabil și situația rezultatului global pe parcursul anului consolidat și include informații despre resursele financiare ale Băncii Naționale a Moldovei. În cele din urmă, descrie mediul de risc în care operează Banca Națională a Moldovei, furnizând informații despre riscurile financiare la care este expusă Banca Națională a Moldovei și politicile de gestiune a riscurilor utilizate. Raportul descrie obiectivele strategice, activitățile din domeniul cercetării și dezvoltării, rezultatele subsidiarei SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", informații despre protecția mediului și oportunitățile profesionale de dezvoltare a angajaților.

Acest raport consolidat al conducerii suplimentează Raportul anual al Băncii Naționale a Moldovei prin prisma activităților consolidate ale Băncii Naționale și ale filialei acesteia. Pentru informații detaliate privind activitatea Băncii Naționale a Moldovei a se vedea Raportul anual al Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2020, aprobat de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale la 28 mai 2021.

Raportul conducerii consolidat anual pentru anul 2020 a fost aprobat de Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei în ședința din 27 octombrie 2021.

Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

Conținut

Indicatori financiari cheie	4
Informații generale	6
01 Guvernanța corporativă	7
02 Atribuțiile de bază	14
03 Activitățile 2020	25
04 Analiza financiară	39
05 Gestiunea capitalului	43
06 Gestiunea riscului financiar	45
07 Perspective de dezvoltare	48
08 Incertitudini	50
09 Resurse umane	52
10 Responsabilitate socială	54
11 Activitatea de cercetare	55
Situațiile financiare consolidate și Raportul auditorului independent	56

Indicatori financiari cheie

Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a Moldovei este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv, or garantarea stabilității prețurilor, în condițiile în care piața este influențată de factori interni și externi, presupune și asumarea eventualelor pierderi, tocmai pentru a aduce echilibrul în piață, de care să beneficieze atât mediul de afaceri, cât și populația

84 603

Milioane lei

3 226

Milioane lei

814

Milioane lei

Activele consolidate

Activele Băncii au continuat trendul ascendent, cu un ritm mai pronunțat comparativ cu perioadele anterioare, și au sporit cu **12 415 milioane lei (+17,2 %)**. Majorarea a fost determinată în mare parte de creșterea monedei naționale în circulație cu **7 209 milioane lei**, disponibilităților Guvernului păstrate la BNM cu **1 983 milioane lei**, intervențiile de procurare a valutei și creșterea disponibilităților băncilor licențiate păstrate la Bancă, urmare a deciziilor de politică monetară, precum și rezultatelor financiare obținute de Bancă, cuplate cu o depreciere a monedei naționale față de EUR.

Capitalul statutar

Capitalul statutar al Băncii este dinamic și se formează până la atingerea nivelului de 10% din obligațiuni monetare. La 31 decembrie 2020 nivelul capitalului statutar față de obligațiunile monetare a reprezentat **5,16%**, fiind în ușoară scădere față de 31 decembrie 2019, de la 5,38%, ca urmare a unei creșterii mai accelerate a obligațiunilor monetare.

Profitul disponibil pentru distribuire

Profitul disponibil pentru distribuire a crescut cu **377 milioane lei**, ca urmare a diminuării cheltuielilor din aplicarea instrumentelor de politică monetară, urmare adoptării de către BNM a unui șir de măsuri stimulative de natura să impulsioneze cererea agregată și să susțină economia RM în ansamblu în contextul pandemiei COVID-19. Ritmul de creștere a fost atenuat de diminuarea veniturilor din gestionarea activelor oficiale de rezervă generată de diminuarea succesivă a ratelor de refinanțare, în special ale autorităților monetare a valutei componente, în scopul combaterii efectelor pandemiei COVID-19, cu impact asupra ratelor de remunerare a instrumentelor investiționale. Profitul a fost distribuit în 50% la majorarea capitalului statutar și 50% la veniturile bugetului de stat.

69 415

Milioane lei

15 063

Milioane lei

62 548

Milioane lei

Activele valutare echivalent lei *

Activele valutare¹ cuprind numerarul, aurul monetar, cota RM la FMI, plasamentele și valorile mobiliare investiționale în valută străină. Activele valutare reprezintă 82,05% din totalul activelor consolidate. Profiturile realizate din gestiunea activelor valutare câștigate în decursul anului 2020 au fost de **631 milioane lei**.

Nivelul activelor valutare în echivalent lei a crescut cu circa **12 650 milioane lei**, ca urmare, în mare parte, a intrărilor nete de valută prin rezerve obligatorii, a intervențiilor nete de procurare de valută, intrării unor fluxuri importante de asistență financiară din partea partenerilor principali de dezvoltare ai RM, dar și a deprecierei monedei naționale față de EUR și GBP.

Valorile mobiliare de stat

Valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii cuprind obligațiunile de stat emise în temeiul Legii 235/2016², valorile mobiliare de stat obținute din conversia împrumuturilor contractate anterior de Ministerul Finanțelor și valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul DCU. Valoarea portofoliului valorilor mobiliare de stat, la valoarea nominală, a scăzut, preponderent, ca rezultat al răscumpărării la scadență a obligațiunii de stat emise în temeiul Legii 235/2016 în sumă de 240 milioane lei și emiterii obligațiunilor de stat cu cupon în cadrul reemisiunii valorilor mobiliare convertite anterior.

Obligațiunile monetare

Totalitatea obligațiunilor reflectate în bilanțul Băncii Naționale (nivel individual), cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional reprezintă obligațiuni monetare. Obligațiunile monetare au crescut cu **10 104 milioane lei**, ca urmare a creșterii monedei naționale în circulație, a certificatelor BNM și a rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate.

¹ Nivelul activelor valutare este raportat conform situațiilor financiare consolidate, valoarea acestora poate fi diferită de valoarea activelor oficiale de rezervă raportată de către Bancă, ca urmare a conversiei activelor oficiale de rezervă în echivalent în dolari SUA și excluderii acelor active care nu corespund definiției rezervelor internaționale ale statului potrivit Manualului Balanței de Plăți.

² privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015

Informații generale

Banca Națională a Moldovei este banca centrală a Republicii Moldova. Banca Națională a Moldovei este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova.

Operațiunile sale sunt guvernate de *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995, Legea privind activitatea băncilor nr.202/2017, Legea privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232/2016, Legea cu privire la lichidarea băncilor nr.550/1995, Legea privind reglementarea valutară nr.62/2008, Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114/2012*, precum și alt cadru normativ aplicabil.

Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, prestează băncilor și altor instituții eligibile servicii de clearing și de plată, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova.

S.A Depozitarul central unic al valorilor mobiliare este filiala Băncii Naționale a Moldovei.

Banca deține 480 acțiuni cu valoarea nominală de 50 mii lei, ceea ce reprezintă o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare DCU sau filială), entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018.

Activitatea DCU este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*.

Obiectivul înființării DCU a fost crearea unui depozitar central, care să reprezinte un centru nodal pentru activitatea de depozitare și decontare pe piața financiară a Republicii Moldova și care să asigure cele mai bune condiții pentru dezvoltarea acesteia, încrederea investitorilor în piață fiind determinată de încrederea în depozitarul central.

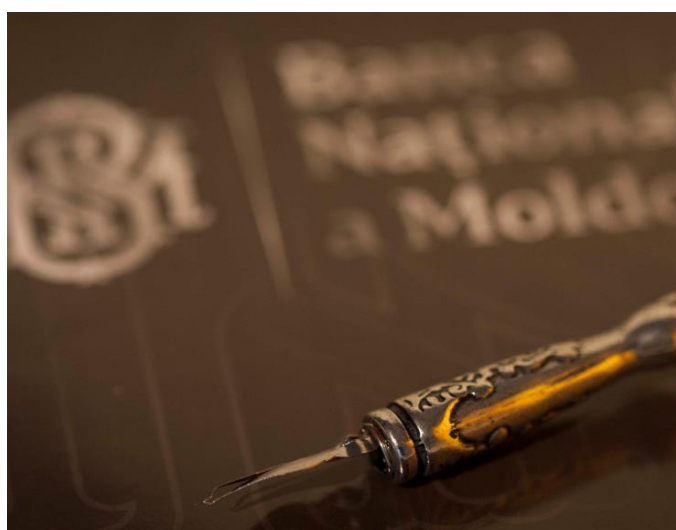
În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, începând cu 31 iulie 2018, DCU desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat și a certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei. Începând cu 1 mai 2019, DCU efectuează și decontarea valorilor mobiliare corporative ale societăților pe acțiuni.

Conform Legii nr.1134/1997 *privind societățile pe acțiuni*, Statutului DCU, DCU dispune de organele colegiale de conducere: **Consiliul de supraveghere** și Comitetul executiv.

Sediul DCU este situat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Guvernanta corporativă

01

Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă, independentă în exercitarea mandatului și atribuțiilor conferite prin lege.

Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei asigură autoritatea legală și cadrul de guvernanta al Băncii.

Structura guvernării corporative cuprinde organele de conducere, comitetele ce acordă suport organelor de conducere și nivelurile de control extern și intern.

Această structură este completată de cadrul de conformitate și etică ce cuprinde Codul de conduită al salariaților, Politica antifraudă, Politica de securitate informațională, precum și accesul publicului la actele normative, statisticile și publicațiile BNM.

MISIUNE

Obiectivul fundamental este asigurarea și menținerea **stabilității prețurilor**. Fără prejudicierea obiectivului său fundamental, Banca Națională **promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței și sprijină dezvoltarea economică a țării.**

VIZIUNE

Banca Națională este o instituție proactivă, performantă și credibilă, ghidată de practici de bună guvernare.

VALORI

- Credibilitate
- Responsabilitate
- Fiabilitate
- Profesionalism
- Cooperare

Misiunea filialei Băncii, Depozitarul central, este de a furniza servicii sigure, transparente și imparțiale pentru toți participanții, armonizate cu tendințe europene și aliniate la principiile bunelor practici în activitatea post-tranzacționare, cu riscuri minime și costuri scăzute.

Organele de conducere ale BNM

Conform Legii nr. 548-XIII din 21.07.1995 Banca Națională a Moldovei este condusă de Comitetul executiv format din 5 membri și de un Consiliu de supraveghere format din 7 membri.

Membrii Consiliului de supraveghere în 2020

- Dl Octavian Armașu – Președinte și guvernator
- Dl Vladimir Munteanu - Vicepreședinte și prim-viceguvernator
- Dna Cristina Harea - membru și viceguvernator (prezentat demisia din august 2020)
- Dl Dumitru Ursu
- Dl Alexandru Pelin
- Dl Valeriu Iașan
- Dl Vadim Enicov

Membri, care
nu sunt salariați
ai BNM

Membrii Comitetului executiv în 2020

- Dl Octavian Armașu - Președinte și guvernator
- Dl Vladimir Munteanu - Vicepreședinte și prim-viceguvernator
- Dl Aureliu Cincilei – viceguvernator (expirat mandatul, iulie 2020)*
- Dna Cristina Harea – viceguvernator (prezentat demisia din august 2020)
- Dl Ion Sturzu – viceguvernator (expirat mandatul, iulie 2020)*

DECIZII /ȘEDINȚE 2020

Pentru executarea atribuțiilor sale, pe parcursul anului 2020 au fost convocate 113 ședințe ale Comitetului executiv, la care s-au examinat și s-au aprobat 304 hotărâri. Pe parcursul anului 2020 au fost convocate 12 ședințe ale Consiliului de supraveghere, la care s-au aprobat 43 hotărâri.

Deciziile organelor de conducere au fost luate în baza competențelor atribuite prin lege:

CONSILIUL DE SUPRAVEGHERE (CS)

- aprobarea raportului anual și a situațiilor financiare anuale;
- adoptarea standardelor sistemului de control intern și evaluarea funcționării sistemului de control intern;
- adoptarea normelor de etică profesională;
- determinarea fondului de salarizare al BNM, a nivelului salarizării Comitetului executiv și a cuantumului indemnizațiilor membrilor Consiliului de supraveghere care nu sunt și membri ai Comitetului executiv;
- aprobarea și monitorizarea executării devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM;
- selectarea auditorului extern;
- stabilirea creării, funcționării comitetelor;
- stabilirea valorii nominale, designului bancnotelor și al monedelor metalice, modului de punere în circulație și a condițiilor de retragere din circulație

COMITETUL EXECUTIV (CE)

- stabilirea politicii monetare în stat;
- stabilirea politicii valutare în stat și regimului cursului de schimb al monedei naționale;
- deciderea asupra modului de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor ce urmează a fi eliberate de BNM;
- examinarea rezultatelor controalelor efectuate la entitățile supravegheate de BNM și adoptarea hotărârilor aferente acestora;
- hotărârea asupra emiterii creanțelor BNM, volumului și condițiilor de emiteri a lor;
- adoptarea actelor normative ale BNM;
- asigurarea implementării hotărârilor Consiliului de supraveghere;
- planificarea și organizarea activității curente a BNM.

*Conform Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, art. 23 alin. (8) membrii Comitetului executiv cărora le-a expirat mandatul rămân în funcție până la numirea noilor membri ai Comitetului executiv

Independența

Conceptul de independență al băncilor centrale include patru componente de independență: funcțională, instituțională, personală și financiară, descrise în *Codul de transparență al politicilor monetare și financiare (FMI)*. Independența Băncii Naționale a Moldovei este consacrată prin Legea Băncii Naționale a Moldovei nr. 548/1995.

Independența este ceea ce permite unei bănci centrale să își ajusteze politicile în direcția și dimensiunea pe care o consideră necesare pentru atingerea obiectivelor din mandatul său.

- BNM și membrii organelor de conducere sunt independenți în exercitarea atribuțiilor stabilite de lege și nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă autoritate. Autoritățile publice și orice alte autorități nu vor încerca să influențeze membrii organelor de conducere ale BNM în exercitarea atribuțiilor lor.
- Orice proiect de act normativ, cu impact pe domeniile în care BNM are atribuții, e adoptat după recepționarea avizului Băncii Naționale.

- Fără a aduce atingere prevederilor Legii nr. 548/1995, nicio autoritate publică sau orice altă parte terță nu poate aproba, suspenda, anula, cenzura, amâna sau condiționa intrarea în vigoare a actelor BNM, nici nu poate emite opinii ex-ante asupra actelor BNM, nici nu poate influența în orice alt mod emiterea actului final al BNM.

- Criterii de eligibilitate robuste ale membrilor organelor de conducere;
- Mandatul membrilor de 7 ani;
- Revocarea membrilor organelor de conducere doar de către Parlament și doar în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile de exercitare a atribuțiilor, au comis o abatere gravă, au încheiat un act juridic sau au luat decizii cu conflict de interese real, nu au depus declarația de avere și interese personale, fie s-a dispus de către instanța de judecată confiscarea averii nejustificate.
- Revocarea Președintelui CS cu votul a 2/3, și a membrilor cu majoritatea deputaților aleși.

- Capital dinamic, cu nivelul țintit de 10%, capacitatea de formare a rezervelor (generală, diferențe de curs valutar și de piață);
- Distribuirea profiturilor după asigurarea nivelului minim al capitalului;
- Recapitalizarea BNM de către Guvern în cazul capitalului statutar <4% obligațiuni monetare
- Buget propriu, independent de bugetul public de stat, aprobat de organele de conducere BNM.

Nivelele de control

Banca Națională a Moldovei este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Anual, Banca întocmește un Raportul conform art. 69 al Legii 548/1995, care se prezintă Parlamentului, în ședință plenară, și Raportul de Supraveghere.

Controlul extern al Băncii Naționale a Moldovei

AUDITUL EXTERN	AUDITUL PUBLIC	EVALUAREA FMI
Auditul independent al situațiilor financiare anuale efectuat de către o societate de audit cu renume și experiență, recunoscută în auditul băncilor centrale	Curtea de conturi a Republicii Moldova auditează legalitatea și regularitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale BNM	Evaluarea de către FMI a credibilității și siguranței BNM. Programul periodic FSAP pentru țările cu programe cu FMI

Auditorii externi

Deloitte România și Moldova, a fost auditorul extern al BNM pentru 2015-2019, fiind emise rapoarte cu opinii fără rezerve. Pentru 2020-2024, CS a desemnat KPMG Moldova drept auditor extern al BNM.

Curtea de conturi

Cel mai recent raport: Conform Hotărârii CCRM din 5.11.2019, a concluzionat că devizele de cheltuieli și alocațiile pentru investiții 2015-2018 au fost executate conform cadrului normativ.

FMI

În anul 2020 avut loc cea mai recentă evaluare atât a credibilității și siguranței BNM, cât și în cadrul FSAP, recomandările FMI fiind în curs de implementare.

Controlul intern al Băncii Naționale a Moldovei

Banca Națională aliniază guvernarea sistemului de control intern și gestiunea riscurilor operaționale la standardele internaționale COSO, ISO 31000, la bunele practici în domeniu.

Organele de conducere ale BNM, precum și Comitetul de audit implementează modelul celor trei linii de apărare, asigură și monitorizează funcționarea procesului de gestiune a riscurilor și control intern al băncii.

PRIMA LINIE DE APĂRARE	A DOUA LINIE DE APĂRARE	A TREIA LINIE DE APĂRARE
Fiecare subdiviziune structurală identifică riscurile și aplică zilnic un set de proceduri de control pentru procesele de activitate și sistemele pe care le gestionează.	Structurile cu funcții dedicate gestiunii riscurilor financiare și operaționale, independente de managerii de linie, Comitetul de risc și Comitetul de investiții.	Auditul intern oferă o asigurare privind adecvarea și eficacitatea guvernantei, gestiunii riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestiune a riscurilor.

Subdiviziunile BNM

Subdiviziunile BNM efectuează și sunt responsabile de gestiunea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sunt. Acestea efectuează procedura de autoevaluare a riscurilor operaționale pe procesele gestionate.

Gestiunea riscurilor

În anul 2020, Comitetul de risc s-a întrunit în 3 ședințe. Pe parcursul anului, a fost organizată procedura de autoevaluare a riscurilor operaționale pentru 18

Misiuni 2020

Audite de tip financiar/ de conformitate/ operațional (57%), audit TI (22%), integrat (14%) de performanță (7%). Prin activitățile de audit au fost acoperite 100% din procesele evaluate de DAI ca fiind cu risc

Activitatea filialei Băncii, asigurând o componentă de infrastructură a pieței financiare, este reglementată și supravegheată de către Banca Națională a Moldovei, în *calitate de autoritate care constituie, licențiază, operează, reglementează și supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora.*

Rigorile și principiile sistemului de control intern al filialei sunt prescrise în Legea 234/2016 și acesta este organizat și gestionat în baza Politicilor de control intern, aprobate de Consiliul de Supraveghere al DCU și periodic revizuite.

Principalul instrument al controlului intern sunt procedurile, care stabilesc și descriu responsabilitățile persoanelor implicate în desfășurarea procesului sau activității ce face obiectul procedurii. În scopul minimizării riscurilor operaționale, DCU aplică mecanismul „Patru ochi”.

Pentru fortificarea cadrului de control intern sunt elaborate și puse în aplicare hărțile proceselor principale de business, care stabilesc pașii și măsurile care trebuie întreprinse de colaboratorii DCU la executarea operațiunilor.

Sistemul de control intern al filialei aliniaza guvernarea sistemului de control intern și gestiunea riscurilor operaționale la standardele internaționale COSO, ISO 31000, la bunele practici în domeniu. În domeniul conformității, filiala aplică Politici de conformitate ale DCU și evaluează periodic activitatea în domeniul conformității.

Funcțiile de audit intern și audit intern IT ale filialei sunt externalizate. Auditul intern al filialei în domeniul IT este externalizat pentru perioada 2020-2023 către Grant Thornton. Funcțiile de servicii IT în domeniul operării Sistemului Depozitarului central unic (Depo/x) și Securității informației sunt externalizate către Banca Națională a Moldovei.

Controlul extern al activității filialei

AUDITUL EXTERN	BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
Auditul independent al situațiilor financiare anuale efectuat de către o societate de audit cu renume și experiență, recunoscută în auditul depozitarilor centrali	Supravegherea și reglementarea Depozitarului central sunt efectuate de Banca Națională a Moldovei.

Deloitte Moldova, a fost auditorul extern al DCU pentru 2018-2019, fiind emise rapoarte cu opinii fără rezerve.

Pentru 2020-2024, AGA a desemnat BAKER TILLY MOLDOVA în calitate de auditor extern al situațiilor financiare ale DCU.

În 2020 controlul complex al activității DCU a fost realizat de o echipă comună formată din colaboratorii BNM și CNPF. În cadrul controlului au fost verificate aspectele ce țin de sistemul de control intern, sistemul informațional al DCU, securitatea informației, deciziile organelor de conducere, acte interne și acorduri încheiate de DCU, operațiunile cu VMC

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE (CNPF)
CNPF reglementează și supraveghează activitatea filialei în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Cadrul de conformitate și etică

Cadrul de conduită a salariaților

Codul de conduită al salariaților BNM și Codul de conduită al salariaților DCU stabilește cerințe către toți angajații să respecte cele mai înalte standarde de etică profesională. În acest scop, Codul de conduită abordează etica personală și profesională a salariaților inclusiv comportamentul legat de conflicte de interese, confidențialitate, securitatea și gestiunea informațiilor.

Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

BNM și DCU au instituite norme interne, aliniate la standardele internaționale, privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în cadrul operațiunilor efectuate. Scopul acestor norme este neadmiterea implicării Băncii Naționale în operațiuni sau activități cu risc de spălare a banilor și finanțare a terorismului, precum și stabilirea cerințelor privind organizarea, aplicarea și controlul respectării de către subdiviziunile băncii a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Politica de securitate a informației

Politica de securitate a informației BNM stabilește contextul organizațional de nivel general care să asigure atingerea obiectivelor cu privire la asigurarea securității informației și securității cibernetice în cadrul BNM. Membrii CS și membrii CE, precum și orice salariat al Băncii sunt obligați să asigure securitatea informației aflate în posesie și la care au acces oricare ar fi forma ei.

Politica antifraudă

Politica antifraudă a BNM promovează conștientizarea și gestiunea riscului de fraudă. Aceasta are drept scop de a identifica ariile de activitate supuse riscului de fraudă și de a implementa măsuri adecvate de control la toate nivelurile Băncii, care vor contribui la prevenirea și detectarea fraudelor, monitorizarea riscului de fraudă și promovarea conduitei organizaționale consecvente. Politica antifraudă stabilește, de asemenea, condițiile de desfășurare a investigațiilor în materie de prevenire și examinare a suspiciunilor de fraudă.

Organele de conducere ale Băncii Naționale și filialei promovează o politică de toleranță zero referitoare la fraudă și corupție.

Accesul publicului la actele normative, statistice și publicațiile BNM

Accesul publicului la actele normative, statisticile și publicațiile Băncii Naționale asigură un grad sporit de transparență, respectând în același timp independența și confidențialitatea anumitor aspecte legate de îndeplinirea atribuțiilor Băncii Naționale. Publicarea diverselor date și analize legate de atribuțiile Băncii Naționale, precum și promovarea unui caracter deschis al relației cu grupurile-țintă sunt aspecte de importanță majoră în comunicarea externă a Băncii.

Prin transmiterea regulată și frecventă a mesajelor, BNM oferă explicațiile de rigoare asupra activității sale și sectorului bancar. Funcționarea bazei de date interactive pe pagina web a BNM asigură accesul publicului la informații, date și analize elaborate și are drept scop oferirea de informațiilor corecte, actuale, clare și transparente.

DCU prezintă informații către autoritățile guvernamentale, organele de drept, administratorii de insolabilitate, alte entități similare conform cadrului legal.

Organele de conducere ale DCU

Adunarea generală a acționarilor este organul suprem de conducere al DCU.

DCU dispune de organele colegiale de conducere: **Consiliul de supraveghere** și **Comitetul executiv**. Consiliul de supraveghere al Depozitarului central este format din 7 membri, numiți de adunarea generală a acționarilor, dintre care 4 membri sunt desemnați de Banca Națională, 1 membru de Ministerul Finanțelor, 1 membru de Comisia Națională a Pieței financiare și 1 membru de Bursa de Valori a Moldovei.

Comitetul Executiv 2020:

- **Alexandru Savva** – *Președinte, Director*
- **Carmelia Palamari** – *Membru, Director-adjunct*
- **Andrei Zacon** – *Membru, Director-adjunct*

Consiliului de supraveghere din 11.08.20

- **Adriana Tănăsioiu** – *Președinte*
- **Victor Colța** – *Membru*
- **Corina Țurcan** – *Membru*
- **Daniel Savin** – *Membru*
- **Elena Pui** – *Membru*
- **Victor Martinenco** – *Membru*
- **Corneliu Dodu** – *Membru*

Consiliul de Supraveghere până 11.08.20

- **Victor Șușu** – *Președinte*
- **Aliona Russu** – *membru*
- **Daniel Savin** – *Membru*
- **Radu Gagea** – *Membru*
- **Elena Pui** – *Membru*
- **Victor Martinenco** – *Membru*

DECIZII /ȘEDINȚE 2020 Pentru executarea atribuțiilor sale, pe parcursul anului 2020 au fost convocate 18 ședințe ale Comitetului executiv, la care s-au examinat și s-au aprobat 51 hotărâri și convocate 9 ședințe ale Consiliului de supraveghere, la care s-au aprobat 40 hotărâri.

Deciziile organelor de conducere au fost luate în baza competențelor atribuite prin lege, statut:

CONSILUL DE SUPRAVEGHERE (CS)

- Darea de seamă și situațiile financiare anuale;
- Convocarea adunărilor generale ale acționarilor;
- Modificarea comisioanelor aplicate de DCU;
- Aprobarea tranzacțiilor de proporții;
- Selectarea auditor intern și extern;
- Aprobarea planului de activitate și rapoartelor de executare;
- Aprobarea bugetului, fondului de salarizare;
- Planuri de redresare a constatărilor Raportului de control în teren al BNM
- Aprobarea reglementărilor interne.

COMITETUL EXECUTIV (CE)

- Aprobarea reglementărilor interne,
- Programe de activitate;
- Măsuri de continuitate;
- Contracte etc.

CE administrează activitatea curentă a DCU. Obiectivul său de bază este să asigure că DCU este o instituție stabilă financiar și operațional, cu structură organizațională clară și responsabilități bine definite, transparente, coerente, cu sistem de control intern eficient și de administrare a riscurilor, care prestează servicii de infrastructură a pieței financiare de o calitate înaltă.

Atribuțiile de bază

cu impact asupra situațiilor financiare

02

Având în vedere că activitățile și operațiunile Băncii Naționale a Moldovei sunt realizate în sprijinul implementării politicilor sale și executării atribuțiilor sale de bază, poziția financiară și rezultatul financiar obținut ar trebui să fie analizate împreună cu acțiunile luate în implementarea politicilor sale.

IMPLEMENTAREA POLITICII MONETARE

Facilitățile permanente acordate de BNM băncilor au drept scop sterilizarea și, respectiv, furnizarea de lichiditate pe termen foarte scurt (cu scadența overnight) și micșorarea fluctuațiilor ratelor dobânzilor pe termen scurt de pe piața monetară interbancară, prin coridorul stabilit de BNM la ratele dobânzilor aferente celor două facilități. Băncile licențiate pot accesa din proprie inițiativă cele două facilități permanente oferite de BNM:

FACILITĂȚILE PERMANENTE

Depozite overnight (cu scadența peste noapte), cu o rată de dobândă predeterminată (rata dobânzii la facilitatea de depozit reprezintă, de regulă, pragul ratei dobânzii overnight pe piața monetară interbancară);

Depozitele overnight reprezintă obligațiuni ale Băncii și în Bilanțul contabil sunt reflectate în capitolul Disponibilități ale băncilor, fiind evaluate la cost amortizat.

Creditele overnight acordate de BNM (cu scadența peste noapte), pentru acoperirea descoperitului de cont neachitat la finele zilei operaționale, precum și în scopul completării lichidităților, în baza gajului valorilor mobiliare amanetate la BNM, cu o rată a dobânzii prestabilită (această rată de dobândă constituie, de regulă, un plafon al ratei dobânzii overnight pe piața monetară interbancară).

Creditele overnight acordate băncilor licențiate sunt active ale Băncii și sunt evaluate la cost amortizat minus reducerile pentru pierderile de credit așteptate. Acestea sunt reflectate în Bilanțul contabil al Băncii la capitolul Credite acordate băncilor și altor persoane.

**Operațiuni de
PIAȚĂ
MONETARĂ**

Operațiunile de piață monetară (operațiuni de piață deschisă) reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNM. Acestea se realizează la inițiativa BNM, având funcția de gestionare a condițiilor lichidității de pe piața monetară și influențarea ratelor de dobândă pe termen scurt pe piața monetară interbancară.

Operațiunile de piață monetară pot fi derulate prin licitații anunțate anticipat sau prin negocieri directe. Potrivit reglementărilor în vigoare, principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate

la dispoziția BNM sunt:

Operațiuni REVERSE REPO/REPO - operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat, cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției.

*Valorile mobiliare vândute (Reverse Repo) cu un angajament simultan de răscumpărare la o anumită dată sunt recunoscute în Bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo la valoarea justă la data decontării, dar considerând angajamentul ferm de răscumpărare nu sunt derecunoscute din Bilanțul contabil și rămân reflectate în Bilanțul contabil la **Valori Mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova**.*

*Valorile mobiliare procurate (Repo) cu un angajament simultan de vânzare la o anumită dată sunt recunoscute la data decontării, dar considerând necesitatea revânzării obligatorii nu sunt recunoscute în portofoliul Băncii de valori mobiliare de stat, dar sunt recunoscute în calitate de **Credite acordate băncilor și altor persoane**.*

Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective.

Emiterea Certificatelor Băncii Naționale a Moldovei (CBN) - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM. În condițiile excesului structural de lichiditate din prezent, BNM desfășoară licitații de plasare a CBN cu frecvență săptămânală, cu scadența de 14 zile și cu anunțarea ratei maxime a dobânzii echivalente cu rata de bază a BNM.

*CertIFICATELE emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă obligațiuni monetare ale Băncii emise sub formă de valori mobiliare cu scont și se reflectă în Bilanțul contabil la data decontării la **CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei**. Certificatele se evaluează la costul amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective, amortizarea scontului fiind reflectată la **Cheltuieli din dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo**.*

Atragere de depozite - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită.

*Depozitele atrase reprezintă obligațiuni ale Băncii și în Bilanțul contabil sunt reflectate în capitolul **Disponibilități ale băncilor**, fiind evaluate la cost amortizat.*

Vânzări/cumpărări de VMS - operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul "livrare contra plată".

*Tranzacțiile de vânzare/procurare a VMS sunt reflectate în Bilanțul contabil la **Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova**. La vânzarea VMS diferența dintre valoarea de bilanț și prețul de vânzare se reflectă la **Pierderi/câștiguri din tranzacționare**. La procurarea VMS, acestea sunt recunoscute la valoarea justă, prima sau scontul din procurare fiind amortizat prin rata efectivă a dobânzii pe scadența VMS procurate.*

REZERVE OBLIGATORII

Rezervele obligatorii sunt disponibilități ale băncilor, în lei moldovenești și în valută, păstrate în conturi la BNM.

Rezervele obligatorii (RO) reprezintă un instrument auxiliar al politicii monetare, având drept scop restrângerea excesului de lichiditate și, respectiv, atenuarea impactului acestuia asupra ratelor interbancare ale dobânzilor. Rolul major al RO în valută este de a preveni creșterea excesivă a creditului în valută. **RO în lei moldovenești** se mențin în conturile Loro la BNM, fiind constituite ca sold mediu al disponibilităților băncilor pe parcursul perioadei de

aplicare. **RO în valută** se mențin doar în dolari SUA și în euro pe conturile Nostro ale BNM deschise în băncile din străinătate. Potrivit Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin HCE nr. 302 din 28 noiembrie 2019, în vigoare din 16 ianuarie 2020, pe parcursul perioadei de aplicare, o parte din nivelul stabilit al rezervelor obligatorii în USD și în EUR este variabilă - menținută de către bănci în medie, iar altă parte este menținută într-un volum neschimbat.

BNM plătește băncilor o dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora acestea se constituie. RO în lei moldovenești și în valută se remunerează la rate distincte, aplicând pentru rezervele în lei rata la depozitele overnight a BNM, iar pentru rezervele obligatorii în valută - o rată de remunerare de 0,01%, stabilită la acest nivel prin HCE al BNM nr. 139 din 07.05.2019.

Rezervele obligatorii reprezintă obligațiuni monetare ale Băncii, fiind reflectate în Bilanțul contabil la Disponibilități ale băncilor. Rezervele obligatorii în lei se mențin în conturile LORO ale Băncilor licențiate și considerând caracteristicile de formare și păstrare se prezintă în categoria conturilor LORO. Rezervele obligatorii în valută se prezintă în conturi separate de Rezerve obligatorii. Remunerarea rezervelor obligatorii (dobânzile calculate și plătite) reprezintă cheltuieli ale Băncii și sunt reflectate la Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților.

INTERVENȚII VALUTARE

Banca Națională utilizează intervențiile valutare în scopul atingerii obiectivelor politicii monetare și valutare. Acestea se pot desfășura atât prin **operațiuni directe** (cumpărări sau vânzări la vedere de valută contra lei moldovenești), ce influențează masa monetară, cât și prin **operațiuni de ajustare (swap-uri valutare)**, care sunt instrumente reversibile și nu influențează masa monetară pe termen lung.

BNM intervine pe piața valutară (regim flotant gestionat al cursului de schimb) în scopul atenuării dezechilibrului pe piața valutară internă sau ajustării nivelului rezervelor valutare.

Intervențiile de vânzare directă a valutei diminuează nivelul rezervelor valutare, de regulă la capitolul Numerar și plasamente pe termen scurt și generează diferențe de curs valutare realizate, reflectate în Contul de profit și pierdere la Venituri/ (pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar. Impactul corespondent al intervenției de vânzare este diminuarea masei monetare (disponibilităților băncilor în lei) și sterilizarea lichidității structurale din sistem, efectul sterilizării asupra performanței Băncii fiind în consecință diminuarea costurilor cu dobânzi la disponibilitățile băncilor și operațiuni cu valori mobiliare. Intervențiile de procurare directă a valutei contribuie la majorarea nivelului rezervelor valutare, de regulă, direct prin capitolul Numerar și plasamente pe termen scurt și ulterior reinvestite la capitolul Valori mobiliare investiționale. Intervențiile de procurare nu generează Venituri/ (pierderi) realizate din diferențe de curs, fiind doar generatoare de dobânzi de la investiție. Impactul corespondent al intervenției este majorarea masei monetare.

CREDITE
BĂNCILOR

CREDITAREA BĂNCILOR LICENȚIATE

Banca Națională poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Banca Națională.

Pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca Națională poate acorda, la deplina sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu active eligibile.

Asistența de lichiditate se acordă în moneda națională la o rată a dobânzii determinată în baza ratei la facilitatea de creditare overnight, plus 2 puncte procentuale pe un termen de până la 3 luni, cu posibilitatea extinderii până la 12 luni. Asistența de lichiditate se acordă cu condiția ca banca licențiată să fi epuizat toate alte surse de obținere a lichidității.

Creditele sub formă de asistență de lichiditate se acordă cu condiția garantării cu active eligibile care cuprind valori mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova; certificate ale Băncii Naționale; depozite și alte conturi la Banca Națională sau depozite și alte conturi la o bancă acceptată de Banca Națională, creanțe pecuniare, cu excepția creanțelor asupra persoanelor afiliate băncii; valori mobiliare corporative admise spre tranzacționare pe piața reglementată și/sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare (MTF), precum și alte active eligibile. Valoarea ajustată a activelor depuse drept garanții trebuie să acopere în proporție de 100% asistența acordată și dobânda aferentă.

Creditele acordate băncilor licențiate sunt active ale Băncii și sunt reflectate în Bilanțul contabil al Băncii la capitolul Credite acordate băncilor și altor persoane. Creditele sunt evaluate la cost amortizat minus reducerile pentru pierderile de credit așteptate estimate conform IFRS 9.

STABILIREA REGIMULUI CURSULUI DE SCHIMB AL LEULUI

Banca Națională a Moldovei cotează leul moldovenesc față de valutele străine. Cursul oficial al leului moldovenesc față de dolarul SUA se determină pentru fiecare zi lucrătoare de către Banca Națională în baza informației privind volumele tranzacțiilor spot de cumpărare/vânzare a dolarilor SUA contra lei moldovenești și cursurile valutare aplicate de către băncile licențiate și Banca Națională.

Cursul oficial al leului moldovenesc față de valuta străină, alta decât dolarul SUA, se determină în baza cursului oficial al leului moldovenesc față de dolarul SUA multiplicat la cros-cursul valutei străine respective față de dolarul SUA stabilit pe piața internațională.

CURSUL OFICIAL
DE SCHIMB

Tranzacțiile în valută străină efectuate de către Banca Națională sunt înregistrate în Situațiile financiare la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data de raportare, activele monetare și datoriile denumite în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc la data de raportare stabilit și publicat de către Banca Națională

GESTIONAREA REZERVELOR INTERNAȚIONALE

Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezerve internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare. Rezervele valutare sînt gestionate în scopul finanțării directe a dezechilibrului balanței de plăți, pentru reglarea indirectă a dezechilibrului balanței de plăți prin efectuarea intervențiilor pe piața valutară în scopul realizării politicii monetare și valutare ale Băncii Naționale a Moldovei, precum și în alte scopuri.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale și non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestionarea rezervelor valutare se efectuează prin Alocarea Strategică a Activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

REZERVELE VALUTARE

Sursele principale de formare a rezervelor valutare în Bilanțul Băncii Naționale a Moldovei:

- Înregistrarea creditelor și a granturilor în favoarea Ministerului Finanțelor;
- Intervențiile de procurare ale Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară interbancară;
- Intrările aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate;
- Intrările în contul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă;
- Veniturile din gestionarea rezervelor valutare;
- Câștigurile din reevaluarea valorilor mobiliare menținute în portofoliul de investiții.

Sursele principale de diminuare a rezervelor valutare în Bilanțul Băncii:

- Plățile aferente serviciului datoriei publice externe și plățile Ministerului Finanțelor;
- Intervențiile de vânzare ale Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară interbancară;
- Ieșiri aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate;
- Cheltuieli din gestionarea rezervelor valutare (dobânzile negative la rezervele în EUR);
- Pierderile din reevaluarea valorilor mobiliare menținute în portofoliul de investiții.

Rezervele valutare sunt prezentate în Bilanțul BNM, la rubrica „Numerar și plasamente pe termen scurt”, „Aur monetar”, „Active în organizații financiare internaționale” și „Valori mobiliare investiționale”. Ele sunt evaluate la cost amortizat (cele deținute în modele de afaceri corespunzătoare) sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Tranzacțiile de vânzare/cumpărare a stocurilor valutare se recunosc la data tranzacției și sunt reflectate în conturile din afara Bilanțului până la data decontării.

Venitul net din dobânzi, inclusiv calculele de cupon și primele și sconturile amortizate sunt incluse în Situația rezultatului global la rubrica „Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt” și „Venituri din dobânzi la valori mobiliare”.

Cheltuielile cu dobânzile negative la rezervele valutare în EUR sunt prezentate în cadrul rubricii „Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt”.

Pierderile de credit așteptate din rezervele valutare conform metodei în 3 stadii (descrise în politicile contabile la Situațiile financiare) se reflectă în Situația rezultatului global la Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare.

Aurul monetar reprezintă un element al rezervelor valutare și conform politicilor contabile stabilite în temeiul IAS 10 și Cadrelui conceptual de raportare financiară se evaluează similar unui instrument financiar la valoarea justă prin contul de profit și pierdere.

Reevaluarea rezervelor valutare

*Rezervele valutare sunt reevaluate zilnic la cursul de schimb oficial al Băncii Naționale. Diferențele din reevaluarea zilnică, reprezintă diferențe nerealizate, care se reflectă în Situația rezultatului global la **Venituri/(pierderi) din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase**. Ulterior formării rezultatului net:*

- *Pierderile nerealizate din diferențe de curs și reevaluarea metalelor prețioase sunt excluse din Profitul disponibil pentru distribuire și sunt compensate din contul Rezervelor (Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase). În cazul în care soldul rezervei respective este insuficient, pierderea se acoperă din contul Fondului general de rezervă.*
- *Câștigurile nerealizate din diferențe de curs și metale prețioase nu se includ în profitul disponibil pentru distribuire și se alocă la majorarea Rezervei veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și din reevaluarea metalelor prețioase.*

Diferențele de curs realizate de la tranzacțiile valutare

Veniturile și pierderile realizate se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare cât și pentru cele de procurare a valutei. Atunci când tranzacțiile valutare (nivelul zilnic) nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare.

*Veniturile și pierderile realizate sunt prezentate în contul de profit și pierdere la rubrica **Venituri/(pierderi) din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase**. Veniturile și pierderile realizate sunt distribuibile și se includ în Profitul disponibil pentru distribuire.*

EMISIUNE A MONEDEI NAȚIONALE

Banca Națională a Moldovei, are dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede metalice ca mijloc de plată. BNM pune în circulație bancnote și monede metalice, prin intermediul sistemului bancar.

Obiectivul BNM în domeniul stabilității circulației monedei naționale este promovarea, urmând principiile continuității și credibilității, a politicii, care asigură economia cu monedă națională, în strictă concordanță cu necesitățile reale ale circulației monetare.

Retragerea din circulație a bancnotelor și monedelor necorespunzătoare se efectuează numai de către Banca Națională a Moldovei, prin intermediul sistemului bancar, în scopul schimbării sau înlocuirii acestora.

*Moneda națională (bancnotele și monedele) reprezintă obligațiuni monetare ale Băncii Naționale a Moldovei și e prezentată în Bilanțul contabil la capitolul **Moneda națională în circulație**. Moneda este recunoscută la valoarea nominală la punerea acesteia în circulație și este derecunoscută la retragerea acesteia din circulație. Moneda națională în circulație este evaluată la cost amortizat. În scop de prezentare în Bilanțul contabil, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii. Până la punerea în circulație, moneda națională (bancnotele și monedele) sunt înregistrate în afara bilanțului.*

*Costurile producerii monedei naționale se reflectă în Situația rezultatului global la capitolul **Cheltuieli aferente producerii monedei naționale pe măsura suportării acestor cheltuieli** (prestării serviciilor de producere a monedei naționale) și includ costurile pentru bancnote, monede metalice, monede divizionare și monede comemorative.*

Comisioanele percepute de Bancă la eliberarea monedei naționale băncilor licențiate reprezintă venituri ale Băncii Naționale și se recunosc la efectuarea eliberărilor în capitolul "Alte venituri ale situației rezultatului global".

Cu prilejul comemorării unor evenimente și personalități distincte ale istoriei și literaturii naționale, promovării operelor literare, tradițiilor naționale, reprezentării monumentelor arhitecturale cu valoare istorică din Republica Moldova, florei și faunei, Banca Națională a Moldovei are dreptul de a emite bancnote și monede metalice jubiliare și comemorative ca mijloc de plată și în scop numismatic. Banca Națională a Moldovei pune în circulație monedele respective prin intermediul băncilor licențiate.

Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt recunoscute la obligațiuni "Moneda în circulație" la data punerii în circulație cu reflectarea în evidența contabilă la valoarea nominală. Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare și valoarea nominală se reflectă în categoria "Alte venituri".

BANCHER ȘI AGENT AL STATULUI

Banca Națională acționează ca bancher și agent al statului și al organelor acestuia. În calitate de depozitar Banca Națională primește și eliberează bani, ține evidența conturilor, deschide depozite și oferă orice alte servicii financiare.

În conformitate cu Legea Băncii Naționale și Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Banca Națională a Moldovei deschide și deservește Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor. Contul unic trezorerial este deservit prin participarea Ministerului Finanțelor în cadrul Sistemului automatizat de plăți interbancare.

DISPONIBILITĂȚI ALE GUVERNULUI

Banca Națională deschide și deservește (efectuează plăți, încasări, conversii valutare) conturile valutare ale Ministerului Finanțelor, inclusiv cele deschise în scopul implementării proiectelor finanțate de donatori.

Toate decontările în conturile Ministerului Finanțelor se efectuează în limita soldului conturilor respective (Contul Unic Trezorerial și conturile valutare). Banca Națională acceptă depozite de la Ministerul Finanțelor, în condiții de piață, conform reglementărilor Băncii Naționale.

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, reieșind din rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice. Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă în dependență de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv.

Soldurile conturilor Ministerului Finanțelor deschise la Banca Națională sunt prezentate în "Disponibilitățile Guvernului". Acestea includ mijloacele bugetului de stat deținute în valută străină, depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

Cheltuielile din dobânzile plătite la disponibilitățile Guvernului sunt reflectate în Situația rezultatului global la rubrica „Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților” iar comisioanele încasate de Bancă din deservirea conturilor Ministerului Finanțelor (Comisioanele SAPI, transferuri valutare, conversii) sunt reflectate la rubrica "Alte venituri".

Banca Națională a Moldovei, în calitate de agent al Ministerului Finanțelor, administrează piața primară a valorilor mobiliare de stat (VMS) emise în formă de înscriere în cont pe piața internă, fiind autorizată să organizeze și să desfășoare licitații de vânzare a VMS în baza Acordului de agent al statului încheiat cu Ministerul Finanțelor.

AGENT AL STATULUI

Valorile mobiliare emise în cadrul licitațiilor organizate de Bancă nu sunt reflectate în evidența contabilă a Băncii.

Comisionul perceput de Bancă din exercitarea atribuțiilor de agent al statului este înregistrat la data licitațiilor la rubrica "Alte venituri".

**VALORILE
MOBILIARE DE
STAT în
portofoliul
BNM**

Banca Națională nu acordă împrumuturi și garanții sub orice formă statului sau organelor acestuia, inclusiv prin procurarea pe piața primară a valorilor mobiliare de stat sau prin acordarea de credite overnight.

Banca Națională poate procura pe piața secundară, valorile mobiliare emise de stat care au fost emise public, doar prin operațiuni de piață deschisă și în legătură cu acordarea de credite băncilor.

Banca Națională deține în portofoliul său valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat emise conform *Legii Nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015* și emise ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă în anii precedenți.

Subsidiara Băncii Naționale, DCU deține în portofoliu valori mobiliare emise de guvernul Republicii Moldova, procurate cu scopuri investiționale și deținute pentru colectarea fluxurilor de numerar din principal și dobânzi, astfel la nivel consolidat sunt incluse în activele consolidate ale Băncii.

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, pot fi utilizate în cadrul operațiunilor de piață monetară în scopul realizării politicii monetare.

Valorile mobiliare de stat în portofoliul Băncii Naționale a Moldovei și filialei sale, reprezintă activele consolidate ale Băncii și sunt reflectate la rubrica "Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova" a Bilanțului contabil.

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe ale dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezintă valoarea justă la data recunoașterii inițiale. Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor.

Valorile mobiliare de stat ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadența, se răscumpără de Guvern la scadență și se reemit în același volum noi valori mobiliare care se transmit Băncii.

Valorile mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul său investițional sunt evaluate la cost amortizat, sunt achiziționate în scopul colectării fluxurilor de numerar și poartă o rată a dobânzii fixă.

Veniturile din dobânzi la valorile mobiliare de stat sunt reflectate în Situația rezultatului global la „Venituri din dobânzi la valori mobiliare”.

TRANZACȚII CU FMI

Banca Națională acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă.

Banca Națională, în calitate de agent al statului, efectuează în numele statului, plățile aferente rambursărilor creditelor FMI, inclusiv ale Ministerului Finanțelor.

Banca Națională a Moldovei în calitate de depozitar al FMI deschide și menține conturile în lei moldovenești ale FMI deschise la Banca Națională.

Cota Republicii Moldova la FMI reprezintă o investiție strategică și este recunoscută drept un activ al Băncii fiind reflectată în Bilanțul Băncii Naționale la capitolul Active în organizații financiare internaționale. Cota este evaluată la valoarea justă, cu reevaluarea lunară, în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, la cursul XDR față de leul moldovenesc, calculat de FMI.

Conturile 1 și 2 ale Fondului Monetar Internațional deschise la Bancă sunt obligațiuni ale Băncii reflectate în Obligațiunile față de organizațiile internaționale.

Creditele primite de către Republica Moldova în cadrul acordurilor cu FMI sunt reflectate în Bilanțul Băncii Naționale la obligațiuni, proporțional volumului încasat de către Banca Națională (pentru suplinirea rezervelor valutare), partea primită de către Ministerul Finanțelor pentru acoperirea deficitului bugetar fiind înregistrată de către Ministerul finanțelor.

SISTEMUL AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

Banca Națională supraveghează sistemul de plăți în Republica Moldova și promovează funcționarea stabilă și eficientă a sistemului automatizat de plăți interbancare.

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) este un sistem de plăți deținut și administrat de către Banca Națională a Moldovei, care permite decontarea automată și finală a plăților în lei moldovenești de către participanții SAPI pe teritoriul Republicii Moldova în banii Băncii Naționale.

SAPI este format din sistemul de decontare pe bază brută în timp real, destinat procesării plăților urgente și de mare valoare și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă, destinat procesării plăților de mică valoare în lei moldovenești.

Plățile prin intermediul SAPI sunt efectuate de către participanții SAPI prin intermediul conturilor de plăți deschise la Banca Națională a Moldovei. Plățile între participanți pot lua o mare varietate de forme, cum ar fi plata unei livrări de bunuri, cumpărarea sau vânzarea unei garanții, emiterea de valori mobiliare, acordarea sau rambursarea unui împrumut sau depunerea de fonduri la o bancă, printre multe altele.

Participanții SAPI sunt: BNM; Băncile; Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor; DCU; Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar; Centrul de casă și decontări din or. Tiraspol; prestatorii de servicii de plată nebancari.

Soldurile conturilor deschise la BNM ale participanților SAPI sunt reflectate în Situațiile financiare în rubricile Bilanțului contabil: „Disponibilități ale băncilor”, „Disponibilități ale Guvernului”, și „Alte obligațiuni”. Comisiunile percepute de către BNM la efectuarea operațiunilor în cadrul SAPI sunt recunoscute în rubrica „Alte venituri”.

SISTEMUL DEPOZITARULUI CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE

DCU operează începând cu 31 iulie 2018 Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (DCU), care reprezintă un sistem de decontare a valorilor mobiliare, ce asigură prestarea de către Depozitarul central a serviciilor de înregistrare a valorilor mobiliare, de administrare centralizată, de decontare, după caz, a serviciilor auxiliare, corporative.

Sistemul DCU se bazează pe o tehnologie modernă de procesare directă, conectată la SAPI și care oferă o infrastructură și servicii eficiente pentru decontarea tranzacțiilor cu valori mobiliare și înregistrarea drepturilor de proprietate asupra valorilor mobiliare.

DCU înregistrează instrumentele financiare emise în Republica Moldova și alocă coduri ISIN. Operațiunea se efectuează prin înscrierea valorilor mobiliare în Sistemul DCU și deschiderea conturilor pentru emitent și primii proprietari. DCU efectuează decontări cu valorile mobiliare înregistrate de DCU. DCU ține evidența valorilor mobiliare, a drepturilor și restricțiilor asupra drepturilor oferite de valorile mobiliare.

La nivel individual, investiția Băncii în filiala sa DCU, este prezentată la capitolul "Investiții în filiale", fiind evaluată la costul istoric al investiției (aportul în capital) minus pierderile din depreciere.

La nivel consolidat, investiția în filiala DCU se consolidează, prezentând poziția, performanța și fluxurile de numerar ale Băncii și DCU, cu eliminarea tranzacțiilor și soldurilor aferente din soldurile și tranzacțiile efectuate între BNM și DCU.

Tranzacțiile și soldurile consolidate care includ poziții aferente Depozitarului Central la consolidare includ Numerar și plasamente, Valori mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova, Alte active, Imobilizări, Alte obligațiuni, Interese care nu controlează; Alte Venituri, Cheltuieli operaționale etc.

Activitățile

2020

03

Context

În anul 2020, economia mondială a înregistrat cea mai drastică criză din ultimele decenii, paralizând toate domeniile din cauza pandemiei de COVID-19. Criza economică s-a manifestat în majoritatea țărilor, punctul culminant fiind atestat în trimestrul II 2020.

Pentru informații contextuale mai largi și detaliate a se vedea Raportul Anual al Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2020.

Politică monetară

În conformitate cu prevederile Legii nr. 548/1995, cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM este banca centrală a Republicii Moldova, fiind persoana juridică publică autonomă care stabilește și promovează politica monetară și valutară în stat. Pe parcursul anului 2020, BNM a activat în concordanță cu prevederile Strategiei politicii monetare pe termen mediu, aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei la 27 decembrie 2012.

Banca Națională a Moldovei a promovat pe parcursul anului 2020 o politică monetară, urmărind scopul de a asigura condiții monetare reale adecvate susținerii creditării și economisirii, alături de adaptarea mediului economic intern la volatilitățile și incertitudinile mediului extern.

Conduita politicii monetare pe parcursul anului 2020 a fost influențată de amplificarea riscurilor și incertitudinilor la nivel global, regional și național generate de extinderea COVID-19, iar perspectivele condițiilor economice în contextul acestor evenimente au fost precare. Majoritatea țărilor afectate au anunțat măsuri contra răspândirii acestei epidemii, care a avut un impact nemijlocit asupra creșterii economice. În aceste condiții, băncile centrale au luat măsuri de diminuare a efectelor provocate de COVID-19 asupra economiei prin relaxarea politicilor lor monetare și întreprinderea măsurilor de atenuare a riscurilor de lichiditate și de susținere a unor segmente ale sistemului financiar.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a întreprins măsuri acomodative de politică monetară, în condițiile contractării produsului intern brut, cererii agregate slabe, reducerii venitului disponibil al populației, amânării cheltuielilor în contextul incertitudinilor provocate de pandemie, investițiilor mici care au generat presiuni dezinflaționiste.

În acest context, Comitetul executiv al BNM a decis să micșoreze gradual rata dobânzii de politică monetară de la 5,50 la sută până la 2,65 la sută anual. Prin diminuarea ratei de bază s-a urmărit susținerea cererii agregate interne, a procesului de creditare și a economiei în ansamblu.

Totodată, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă a fost majorată pe parcursul anului 2020 până la nivelul de 30,0 la sută.

Deciziile au vizat majorarea lichidităților disponibile pentru băncile licențiate, în vederea prevenirii riscului de lichiditate și consolidării stabilității sectorului bancar. Totodată, diminuarea normei rezervelor obligatorii a reprezentat o continuitate a măsurilor de politică monetară de echilibrare a normelor rezervelor obligatorii în contextul sporirii eficienței transmiterii impulsurilor monetare în sectorul real. Aceste decizii au avut drept scop crearea condițiilor monetare capabile să contribuie la readucerea inflației în intervalul de variație de $\pm 1,5$ puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0 la sută pe termen mediu.

Realizarea politicii monetare

Banca Națională și-a adecvat setul de instrumente de politică monetară la noul context creat de epidemia de COVID-19. Banca Națională a utilizat certificatele BNM pentru drenarea excedentului de lichiditate și a acomodat prin operațiuni repo deficitul de lichiditate din piața monetară. Facilitățile permanente au fost utilizate la discreția băncilor, fiind ambele solicitate pe parcursul anului. Norma rezervelor obligatorii aferentă pasivelor în lei și valute neconvertibile ale băncilor a fost diminuată cumulativ cu 10,5 puncte procentuale.

Totodată, în scopul descurajării intermedierei financiare în valută, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a fost majorată cu 13,0 puncte procentuale.

Emiterea certificatelor BNM

BNM a derulat licitațiile de plasare a CBN cu frecvență săptămânală, scadența de 14 zile și cu anunțarea ratei maxime a dobânzii echivalente cu rata de bază a BNM. Pe ansamblul anului 2020, rata medie ponderată a CBN plasate s-a cifrat la 3,56 la sută, față de 6,86 la sută înregistrată în anul precedent.

Soldul zilnic al CBN, caracterizat de o volatilitate mai înaltă în prima jumătate a anului 2020, a atins valoarea maximă de 8 087,6 milioane lei în ianuarie, după care s-a contractat sensibil în luna aprilie, înregistrând și valoarea minimă de 2 921,4 milioane lei, pe fondul incertitudinilor create de extinderea epidemiei de COVID-19 și intervențiilor BNM în calitate de vânzător pe piața valutară din martie-aprilie. În perioada care a urmat până la sfârșitul anului, acesta a înregistrat o evoluție cvasistabilă. Soldul plasamentelor CBN la finele anului 2020 a constituit 6 381,3 milioane lei.

Operațiuni repo

Banca Națională a continuat derularea pe tot parcursul anului 2020 a operațiunilor repo de injectare a lichidităților, oferind un sprijin suplimentar băncilor în gestionarea lichidităților.

Astfel, BNM a derulat licitații repo pe termen de 14 zile la rata fixă (rata de bază plus o marjă de 0,25 puncte procentuale); volumul de lichiditate livrat a fost de 181,0 milioane lei

Facilitățile permanente

Ratele dobânzilor la facilitățile permanente, pe parcursul anului 2020, au urmat un trend descendent, însoțit de îngustarea coridorului simetric format de acestea în jurul ratei dobânzii de politică monetară.

Pe parcursul anului 2020, băncile au utilizat, preponderent, facilitatea de depozit overnight, facilitatea de credit overnight fiind solicitată doar la finele perioadelor de aplicare a rezervelor obligatorii, pentru suplinirea cererii de lichiditate pe termen scurt.

Facilitatea de depozit overnight

Băncile au recurs la facilitatea de depozit overnight cu preferință spre finele perioadelor de constituire a rezervelor obligatorii, pe măsură ce își îndeplineau obligația de menținere a rezervelor obligatorii.

Volumul total al depozitelor overnight plasate de bănci la Banca Națională în anul 2020 a însumat 73,37 miliarde lei, ceea ce indică un sold mediu zilnic de 262,6 milioane lei, în diminuare cu 26,1 milioane lei față de anul 2019.

Facilitatea de credit overnight

Facilitatea de credit a fost solicitată, în special, la finele perioadelor de aplicare a rezervelor obligatorii de către un număr restrâns de bănci, pentru a se conforma cerințelor stabilite prin regimul rezervelor obligatorii.

Suma totală a creditelor overnight acordate de BNM în anul 2020 s-a cifrat la 326 milioane lei, fiind de circa 3 ori inferioară celei din anul precedent (1 055 milioane lei).

Rezervele obligatorii

În anul 2020, în scopul temperării fenomenului de dolarizare și sporirii atractivității monedei naționale, BNM a ajustat treptat, prin deciziile de politică monetară, normele rezervelor obligatorii în direcția echilibrării acestora. Astfel, norma rezervelor obligatorii în MDL a fost diminuată de la 42,5 la sută până la 32,0 la sută, iar cea în valută a fost majorată de la 17,0 la sută până la 30,0 la sută, în condițiile în care sectorul bancar a continuat să dispună și de un exces de lichidități valutare. Decizia de diminuare a normei rezervelor în MDL a vizat și majorarea lichidităților disponibile pentru băncile licențiate, în vederea prevenirii riscului de lichiditate și consolidării stabilității sectorului bancar din Moldova pe fondul perturbărilor provocate de pandemia COVID-19 asupra economiei naționale.

În acest sens, rezervele obligatorii în MDL menținute de bănci în perioada 16 decembrie 2020 – 15 ianuarie 2021 s-au cifrat la 13 679,6 milioane lei, în scădere cu 14,7 la sută comparativ cu rezervele menținute de bănci în perioada 16 decembrie 2019 – 15 ianuarie 2020, mijloacele atrase în MDL și valute neconvertibile din care acestea se constituie marcând o creștere de 13,3 la sută.

La situația din 31 decembrie 2020, rezervele obligatorii în valute liber convertibile menținute de bănci au însumat 142,3 milioane USD și 324,8 milioane EUR. Comparativ cu 31 decembrie 2019, rezervele obligatorii atât în dolari SUA, cât și în EUR practic s-au dublat, creșterea acestora fiind determinată și de dinamica mijloacelor atrase supuse rezervării în valutele respective, care au sporit cu câte circa 10,0 la sută.

Intervențiile pe piața valutară internă

În anul 2020, Banca Națională a Moldovei a intervenit pe piața valutară internă, atât în calitate de cumpărător, cât și de vânzător de valută pentru a evita fluctuațiile excesive ale cursului leului în contextul decalajelor, atât pozitive, cât și negative, între cererea și oferta de valută înregistrate pe piața intrabancară în diferite perioade ale anului.

Pe parcursul perioadei analizate, volumul tranzacțiilor nete ale Băncii Naționale a Moldovei efectuate pe piața valutară interbancară contra lei moldovenești la data valutei a constituit 123,8 milioane dolari SUA, inclusiv conversii valutare cu instituțiile Băncii Mondiale în valoare netă de 0,76 milioane dolari SUA.

Gestionarea rezervelor valutare

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, BNM asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a BNM este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, cu condiția asigurării lichidității și siguranței investițiilor. Un element esențial al procesului de gestionare a rezervelor valutare îl constituie managementul riscului investițional, care se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite de investiții.

După anul 2019 în care economia mondială înregistrase cel mai slab ritm de creștere de la criza financiară, anul 2020 s-a caracterizat prin contracții semnificative ale economiilor. A fost un an inedit din perspectiva riscurilor și incertitudinilor asociate pandemiei și impactului acesteia, dată fiind incidența unei crize sanitare fără precedent. Răspândirea rapidă a virusului COVID-19 a determinat autoritățile monetare la nivel mondial să utilizeze un spectru larg de măsuri și să ia decizii de politică monetară în vederea atenuării efectelor pandemiei asupra economiilor. Totodată, incertitudinea a persistat, fiind determinată de incapacitatea de a prognoza traiectoria ulterioară de propagare, impactul economic și timpul necesar pentru recuperare.

Procesul de gestionare a rezervelor valutare este condiționat de evoluția economiei mondiale, de deciziile principalelor bănci centrale ale lumii, în special ale autorităților monetare din SUA, zona euro și Marea Britanie, considerând importanța monedelor acestor țări în structura activelor oficiale de rezervă.

Situația epidemică a determinat conturarea unor semne clare că anul 2020 va fi unul de recesiune economică. În răspuns, băncile centrale au recurs la măsuri rapide de relaxare a politicii monetare, întrunindu-se în ședințe extraordinare pentru a lua decizii de politică monetară. Astfel, Comitetul Federal pentru Piață Deschisă (FOMC) al Sistemului Federal de Rezerve, în cadrul ședințelor din 3 și 15 martie 2020, a decis diminuarea ratei de politică monetară cu 50 puncte de bază și 100 puncte de bază, respectiv, până la intervalul 0-0,25 la sută. În plus, eforturile fără precedent ale Rezervei Federale de a susține economia SUA includ angajamentul FOMC de a achiziționa valori mobiliare trezoreriale și ipotecare în volumul necesar pentru a sprijini buna funcționare a pieței și a asigura transmisia eficientă a politicii monetare.

Banca centrală a Angliei, de asemenea, a reușit să opereze două diminuări de rate. La ședința din 10 martie 2020, rata de politică monetară a fost diminuată cu 50 puncte de bază, de la 0,75 la sută la 0,25 la sută. La data de 19 martie 2020, rata a fost diminuată până la 0,1 la sută, cel mai scăzut nivel înregistrat vreodată. Totodată, stocul procurărilor de obligațiuni guvernamentale și corporative a fost majorat cu 200 miliarde lire sterline până la 645 miliarde GBP. La ședința de politică monetară din iunie 2020, stocul procurărilor a fost majorat până la 745 miliarde GBP, iar la cea din noiembrie 2020, până la 895 miliarde GBP.

În anul 2020, Banca Centrală Europeană nu a modificat ratele de politică monetară, având în vedere spațiul redus de manevră. Cu dobânda de politică monetară deja la minimul de 0 la sută și cu cea pentru facilitatea de depozit overnight la -0,5 la sută, diminuată în septembrie 2019, BCE a ales să nu avanseze în teritoriul negativ al ratelor de dobândă, adăugând, în schimb, un pachet temporar de achiziții nete suplimentare de active în valoare de 120 miliarde de euro până la sfârșitul anului 2020. Totodată, s-a asigurat accesul la finanțare ieftină în vederea impulsivării creditării, iar ulterior a fost lansat adițional un program de achiziții pentru combaterea pandemiei de COVID-19, inițial în valoare de 750 miliarde EUR, majorat la 1 350 miliarde EUR și extins până la finele lunii iunie 2021. De asemenea, la nivelul Uniunii Europene s-au negociat și adoptat programe fără precedent, inclusiv *Next Generation*, în scopul stimulării și revigorării economiei, susținerii investițiilor și reformelor prioritare.

Trendul evoluției acestor economii este regăsit și în dinamica randamentelor titlurilor guvernamentale.

Activele oficiale de rezervă, la 31 decembrie 2020 față de 31 decembrie 2019, s-au majorat cu 23,7 la sută sau cu circa 724 milioane dolari SUA (de la 3 060 până la 3 784 milioane dolari SUA).

În cadrul gestionării rezervelor valutare, politica investițională a Băncii Naționale este una prudentă, activele fiind alocate în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene și alți emitenți guvernamentali) și nonguvernamentale (emise de agenții).

O parte din rezervele valutare sunt gestionate extern de către Banca Mondială. În conformitate cu Acordul de consultanță și management investițional între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, din 8 decembrie 2010 (prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015), BIRD este consultantul și mandatarul BNM pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20 la sută din rezervele valutare. La 31 decembrie 2020, ponderea activelor gestionate extern constituia 5,9 la sută din rezervele valutare.

În anul 2020, portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat (anterior portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență) nu a fost suplinat cu valori mobiliare noi. Valoarea acestui portofoliu, la 31 decembrie 2020, constituia circa 306 milioane dolari SUA sau 8,1 la sută din rezervele valutare, nivelul maxim al portofoliului fiind limitat la 25,0 la sută din rezerve.

Potrivit situației din 31 decembrie 2020, peste 50 la sută din rezerve sunt investite în valori mobiliare, 19,3 la sută constituie plasamentele la termen, iar 30,1 la sută – menținute sub formă de numerar și disponibilități în conturi corespondente.

Rentabilitatea investițiilor depinde de conjunctura pieței, de fluctuațiile ratelor de schimb și ale randamentelor instrumentelor investiționale. Pe lângă incertitudinea asociată pandemiei, anul 2020 a fost marcat și de alți factori cum ar fi dezvoltarea și aprobarea în termen record a vaccinurilor anti-COVID-19; prăbușirea istorică a prețului petrolului, înregistrând chiar valori negative; alegerile prezidențiale din SUA; negocierea acordului comercial post-Brexit etc., cu impact semnificativ asupra tendințelor conturate pe piețele financiare, generând volatilitate sporită a randamentelor titlurilor guvernamentale și a ratelor de schimb ale principalelor perechi valutare. Volatilitatea ratelor de schimb a fost determinată inclusiv de deciziile de politică monetară și alte pachete de stimulente care au avut tendința de a înclina balanța într-o direcție sau alta, reieșind din viteza de reacție, adaptarea politicilor, transmisia, efectul scontat etc.

Astfel, evoluția mediului economic mondial și perspectivele de dezvoltare a piețelor financiare au influențat deciziile investiționale și compoziția valutară a rezervelor. În acest context, cota majoritară (potrivit valorilor de la sfârșit de an) în structura rezervelor valutare a venit dolarului SUA – 65,2 la sută.

Totodată, compoziția valutară a rezervelor se încadrează în limitele de deviere admisibile de +/- 10 puncte procentuale de la structura valutară normativă.

Pornind de la evoluția economiei mondiale în anul 2020, în special ale SUA, UE și Marea Britanie, conjunctura piețelor financiare și evoluția ratelor de schimb față de dolarul SUA (valuta de raportare a rezervelor), gestionarea rezervelor valutare a generat un profit de 26,4 milioane dolari SUA, la o rată medie a profitabilității de 0,81 la sută.

Supraveghere bancară

Deși în anul 2020, în contextul crizei generate de pandemia COVID-19 au existat multe provocări, inclusiv pentru sectorul bancar, datorită reformelor din anii precedenți, precum și a măsurilor întreprinse de BNM în anul 2020 pentru a susține băncile, persoanele fizice și cele juridice, sectorul bancar și-a menținut reziliența, rămânând a fi bine capitalizat, cu o guvernanta bună, ceea ce a asigurat și o stabilitate financiară a acestuia.

Domeniile principale pe care a fost axat procesul de supraveghere bancară în anul 2020, conform priorităților setate au fost: guvernanta internă, managementul riscului și procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP); riscul de credit; riscul operațional; riscul TIC; planurile de redresare; combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

În procesul de transparentizare a structurii și calității acționariatului băncilor licențiate, Banca Națională a întreprins acțiuni care au condus la stabilizarea sectorului financiar al Republicii Moldova și la finalizarea cu succes în martie 2020 a Memorandumului cu FMI.

În anul 2020 BNM a continuat supravegherea băncilor în baza procesului de supraveghere și evaluare SREP. Astfel, Comitetul executiv al BNM a aprobat rezultatele procesului de supraveghere și evaluare (SREP) pentru anul 2018 și evoluția ulterioară pe parcursul anului 2019, cu impunerea cerințelor specifice de capital fiecărei bănci în funcție de profilul de risc individual (pentru 10 bănci licențiate).

În anul 2020, riscul de credit a rămas unul din domeniile importante ale priorităților de supraveghere. BNM a examinat din oficiu portofoliul de credite al fiecărei bănci în baza Registrului Riscului de Credit cu scopul supravegherii și identificării practicilor imprudente. În cazul clasificării creditelor, contrar reglementărilor în vigoare, BNM a solicitat înlăturarea încălcărilor depistate.

În perioada anului 2020, la băncile licențiate au fost efectuate 7 controale tematice, dintre care: 4 controale pe teren și 3 controale din oficiu. Pe parcursul anului 2020, 2 bănci au fost sancționate cu avertisment.

În cazul BC „MOLDINDCONBANK” S.A., în 2020 au fost restabilite funcționalității depline a Consiliului și Comitetului de conducere, au fost revocate mandatele administratorilor temporari și revocate un șir de măsuri prescrise băncii, având în vedere consolidarea cadrului de administrare și a poziției băncii. Pe parcursul anului 2020 B.C. „ENERGBANK” S.A a fost supravegheată în cadrul regimului de intervenție timpurie, iar referitor la „Banca de Finanțe și Comerț” S.A., acțiunile nou-emise (urmare a constatării activității concertate a unui grup de acționari care dețineau 36,15 la sută fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM), care nu au fost înstrăinate în termenul legal, au fost expuse la vânzare de către bancă pe piața reglementată, cu toate acestea din 03.03.2020, procesul de vânzare a acțiunilor a fost suspendat urmare a aplicării sechestrului asupra procesului de vânzare în cadrul cauzei penale.

La situația din 31.12.2020, în proces de lichidare silită erau 5 bănci. Cu privire la procesul de lichidare a Băncii de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALA” S.A. și BC „UNIBANK” S.A., inițiat în anul 2015, pe parcursul anului 2020, lichidatorii au conlucrat cu organele de urmărire penală, au întreprins măsuri organizatorice privind comercializarea activelor aflate în proprietatea și posesia băncilor și au continuat lucrul cu debitorii băncilor. Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de lichidatori, pe parcursul procesului de lichidare a celor trei bănci, au fost încasate mijloace bănești în sumă totală de 2 600,9 milioane lei, inclusiv în anul 2020 – 189,8 milioane lei.

Supravegherea macroprudențială

Pentru neadmiterea acumulării excesive de risc sistemic și în vederea asigurării stabilității sectorului bancar în condițiile adverse cauzate de situația epidemiologică COVID-19, pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a continuat efectuarea periodică a testărilor la stres și a studiilor de sensibilitate a sectorului bancar. Respectivul instrumente de analiză macroprudențială au contribuit la evaluarea rezilienței băncilor din Republica Moldova la potențialele șocuri generate de incertitudinea evoluțiilor macroeconomice din perioada de raportare.

În vederea creșterii rezilienței băncilor la eventuale evoluții adverse, în cadrul obiectivului strategic de consolidare a funcției de stabilitate financiară și supraveghere macroprudențială, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de supraveghere, aplică setul de instrumente de supraveghere macroprudențială pentru băncile din Republica Moldova.

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a stabilit ratele amortizoarelor de capital aplicate băncilor din Republica Moldova la situația de la finele anului 2020:

- Rata amortizorului de conservare a capitalului, aplicată tuturor băncilor, a fost stabilită la nivelul de 2,5 la sută din cuantumul total al expunerii la risc a băncilor
- Rata amortizorului anticiclic pentru expunerile situate în Republica Moldova a fost menținută la nivelul de 0 la sută din cuantumul expunerii la risc a băncilor.
- Rata amortizorului de risc sistemic pentru expunerile situate în Republica Moldova a fost menținută la nivelul de 1,0 la sută sau 3,0 la sută din cuantumul expunerii la risc a băncilor, în funcție de structura acționariatului băncii respective.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Banca Națională a Moldovei asigură reglementarea și controlul modului de executare a cadrului normativ aferent domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pe segmentul activității entităților raportoare care sunt bănci, prestatori de servicii de plată nebankari și unități de schimb valutar (altele decât băncile).

În cursul anului 2020, în conformitate cu planul de control al entităților supravegheate de Banca Națională, au fost desfășurate 29 inspecții, dintre care 5 controale (complexe și tematice) la bănci, 3 controale la prestatorii de servicii de plată nebankari și 21 controale la unitățile de schimb valutar.

Sisteme de plăți

În vederea modernizării sistemului automatizat de plăți interbancare (SAPI) al BNM și implementării schemei de plăți instant, prevăzute ca obiective operaționale în planul strategic 2018-2020 al BNM, a fost aprobat Conceptul privind dezvoltarea domeniului de plăți din Republica Moldova, care stipulează realizarea a două proiecte de implementare.

Aceste proiecte sunt orientate spre dezvoltarea sistemului de plăți din Republica Moldova și modernizarea serviciilor de plăți, pentru a oferi comunității financiare din țara noastră un sistem de plăți cu infrastructuri de o performanță potrivită așteptărilor și solicitărilor prestatorilor de servicii de plată, dar și instrumente de plată moderne, care ar corespunde necesităților consumatorilor individuali și corporativi.

Conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, BNM licențiază, reglementează și supraveghează activitatea prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică.

La situația din 31.12.2020, în Republica Moldova activau șapte prestatori de servicii de plată nebancari, dintre care o societate de plată, un furnizor de servicii poștale și cinci societăți emittente de monedă electronică.

În 2020 a fost efectuat un control tematic pe teren la o bancă licențiată, în cadrul căruia a fost supusă verificării activitatea băncii conform legislației aferente sistemelor de plăți, 4 controale tematice din oficiu, în cadrul cărora au fost supuse verificării activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancari.

BNM a efectuat monitorizarea din oficiu a activității desfășurate de către prestatorii de servicii de plată nebancari, inclusiv prin monitorizarea continuă a activității acestora, analiza rapoartelor trimestriale prezentate la BNM, examinarea sesizărilor (reclamațiilor), a informațiilor publicate pe paginile web etc.

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate în mod automatizat plățile în lei moldovenești ale/prin intermediul participanților pe teritoriul Republicii Moldova. SAPI este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (sistemul DBTR) și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (sistemul CDN). Sistemul DBTR este destinat prelucrării plăților urgente și de mare valoare, iar sistemul CDN este destinat procesării plăților de mică valoare.

La finele anului 2020, în SAPI erau înregistrați 19 participanți. În anul 2020, prin intermediul SAPI a fost procesat un volum total de 12,6 milioane tranzacții în valoare de 1,1 bilion lei, diminuându-se ca număr cu 7,3 la sută și majorându-se ca valoare cu 5,4 la sută comparativ cu anul 2019. Volumul mediu zilnic⁴ al operațiunilor a constituit 49,9 mii de tranzacții în valoare de 4,3 miliarde lei. Volumul maxim al plăților decontate zilnic în SAPI a fost atins pe 28 decembrie 2020, fiind decontate 105,5 mii plăți.

Pe parcursul anului 2020, disponibilitatea medie a sistemului pentru participanți a constituit 99,9 la sută, ceea ce ilustrează capacitatea participanților de a utiliza SAPI, fără discontinuități sau incidente, pe durata programului de funcționare.

Activitatea de emisie a monedei

În anul 2020, valoarea numerarului aflat în circulație și-a continuat trendul ascendent, cu un ritm de creștere (+27,9 la sută, până la o valoare de 33 068,7 milioane lei) mai mare cu 19,0 puncte procentuale față de cel înregistrat în 2019.

Pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a pus în circulație numerar, în valoare totală de 9 698,4 milioane lei, cu circa 45,3 % mai mult comparativ cu anul 2019.

Bancnotele emise în anul 2020, din punct de vedere valoric, au însumat 9 668,1 milioane lei, cu circa 45,6 % mai mult în comparație cu anul 2019, creșterea cantitativă a acestora fiind preponderent înregistrată la bancnotele cu valoarea nominală de 10 lei, 20 lei, 50 lei, 100 lei, 200 lei și 500 lei.

---

⁴ În anul 2020 au fost 253 zile operaționale.

În anul 2020 Banca a emis monede metalice divizionare în sumă de 3,5 milioane lei, cu circa 24,1% mai puțin comparativ cu anul 2019, iar monedele metalice lei, inclusiv cele cu caracter comemorativ, - 26,9 milioane lei, cu circa 1,3% mai puțin comparativ cu anul 2019.

Începând cu data de 21 aprilie 2020, Banca Națională a Moldovei a pus în circulație ca mijloc de plată pe teritoriul Republicii Moldova o monedă cu valoarea nominală de 10 lei, dedicată aniversării a 30-a de la adoptarea Drapelului de stat al Republicii Moldova, ce completează, în ansamblu, seria monedelor de circulație cu caracter comemorativ, care mai include două emisiuni de acest gen. Monedele cu caracter comemorativ circulă în paralel cu bancnotele și monedele metalice cu aceeași valoare nominală.

Pe parcursul anului 2020, prin intermediul depunerilor efectuate de către băncile licențiate, Banca Națională a Moldovei a retras din circulație bancnote în sumă totală de 2 486,3 milioane lei (cu 45,6 la sută mai puțin față de anul 2019).

Banca Națională a Moldovei s-a preocupat constant de menținerea calității bancnotelor aflate în circulație, în corespundere cu criteriile stabilite de BNM, respectiv în anul 2020 în cadrul băncii centrale au fost procesate 43,2 milioane bancnote, prin verificare atât din punctul de vedere al autenticității, cât și al calității. Urmare procesării, circa 25,9 milioane bancnote au fost sortate ca fiind necorespunzătoare circulației.

BNM cooperează în mod regulat cu Ministerul Afacerilor Interne în ceea ce privește retragerea din circulație a bancnotelor false, descurajarea și menținerea fenomenului contrafacerii la un nivel cât mai scăzut și asigură informarea operativă a mediului bancar despre metodele de constatare și extragere din circulație a falsurilor.

Banca Națională a Moldovei a lansat în anul 2020 o nouă emisiune numismatică de 9 monede jubiliare și comemorative cu diverse tematici, dintre care 8 monede din argint și o monedă din tombac argintat. Tirajele au fost diferențiate, în funcție de tematica și metalul din care au fost bătute monedele, respectiv în total fiind emise 3 850 monede din argint cu valoarea nominală de 50 lei și 300 monede din tombac argintat cu valoarea nominală de 20 lei.

Dezvoltarea cadrului de reglementare

Pe parcursul anului 2020, întru aplicarea Legii privind activitatea băncilor, Banca Națională a Moldovei a aprobat următoarele acte normative:

- Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci,
- Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci
- *modificări la* Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci;
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci
- Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor;
- Regulamentul privind externalizarea activităților și operațiunilor băncii,
- Regulamentul privind efectul de levier pentru bănci
- *modificări la* Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere.

Banca Națională a Moldovei continuă elaborarea și revizuirea, după caz, a actelor normative întru executarea Legii privind activitatea băncilor.

În scopul aplicării prevederilor Legii cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, a fost aprobat:

- Regulamentul cu privire la standardele tehnice de reglementare a supravegherii suplimentare a conglomeratelor financiare.

Pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a promovat un șir de acte normative (inclusiv de modificare) cu privire la domeniul valutar:

- Instrucțiunea privind notificarea angajamentelor externe;
- *modificări* la Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei,
- *modificări* la Instrucțiunea cu privire la raportarea unor operațiuni valutare de către băncile licențiate
- *modificări* la Regulamentul privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare.
- *modificări* la Regulamentul privind activitatea unităților de schimb valutar.

Pe parcursul anului 2020 a elaborat și a parcurs o serie de etape ale procesului de legiferare – proiectul de lege care își propune transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (conform uzanțelor internaționale – PSD2). Către finele anului 2020 proiectul de lege se afla la etapa de definitivare pentru a putea fi remis Guvernului spre aprobare.

Activitatea Filialei

DCU reprezintă o instituție în Republica Moldova care efectuează înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare corporative, valorilor mobiliare de stat și instrumentelor BNM.

Pe parcursul anului 2020 DCU și-a realizat funcțiile în calitate de depozitar central și infrastructură a pieței financiare. A fost asigurată înregistrarea, evidența și decontarea în siguranță a valorilor mobiliare; au fost executate operațiuni corporative și oferite servicii auxiliare pentru instituții financiare, emitenți, deținători de valori mobiliare și autoritățile publice.

Dezvoltarea continuă a Sistemului DCU și oferirea unor noi facilități la efectuarea operațiunilor cu valori mobiliare este o prioritate în activitatea DCU. Depozitarul central unic a continuat și în anul 2020 seria proiectelor care inovează, adaptează și satisfac necesitățile de dezvoltare a pieței financiare.

În acest sens au fost inițiate noi proiecte de extindere și dezvoltare a serviciilor oferite de DCU: implementarea mecanismului DvP2 pentru VMS, implementarea apelului în marjă în Sistemul DCU, implementarea licitațiilor de răscumpărare anticipată a VMS (buy-back) și optimizarea mecanismului de procurare a VMS pe piața primară.

Pentru fortificarea cadrului de control intern, în 2020 au fost elaborate și aprobate 6 noi proceduri interne. Au fost operate completări și modificări la regulamentele interne. Totodată, în scopul analizei situației interne și identificării deficiențelor existente, au fost efectuate evaluări interne în domeniul conformității, cadrului de raportare al DCU, utilizatorilor și conturilor de acces în sistemele informaționale DCU.

Valori mobiliare de stat și CBN

În anul 2020, DCU a realizat înregistrări și alocări de coduri ISIN pentru un număr total de 168 valori mobiliare de stat și certificate BNM, răscumpărări a 165 valori mobiliare. A fost asigurată decontarea tuturor operațiunilor realizate de BNM, precum și a tranzacțiilor pe piața secundară efectuate de către participanții DCU și clienții acestora.

Pe parcursul perioadei de gestiune, în Sistemul DCU au fost decontate 6 526 ordine de transfer, care au avut la bază atât principiul livrare contra plată (DvP), cât și principiul livrare fără plată (FoP). În ce privește valoarea tranzacțiilor decontate, suma totală a acestora s-a ridicat la circa 352 397 mil. lei, depășind cu 11,66% suma tranzacțiilor decontate în anul 2019.

Valori mobiliare corporative

Pe parcursul anului 2020 au fost înregistrate 10 instrumente corporative. Pentru 7 instrumente înregistrate în Sistemul DCU a fost menținut codul ISIN alocat anterior, iar pentru 3 instrumente nou înregistrate a fost alocat cod ISIN conform ISO 6166.

În anul 2020 au fost decontate 286 tranzacții, încheiate la Bursa de Valori a Moldovei, în valoare de 97,8 milioane lei.

Pe parcursul perioadei de gestiune s-au efectuat 2 operațiuni de restructurare a emisiunii de valori mobiliare în volum de 4 066 188 un. și 1 operațiune de anulare a VM - 526 870 un.

Totodată, în perioada de raportare, DCU a efectuat transferul registrelor deținătorilor de valori mobiliare de la societățile de registru către DCU. În conformitate cu cerințele legislative și programele aprobate, în perioada trimestrului IV, 2020 a fost realizat transferul către DCU a 114 registre a emitenților de valori mobiliare de la 7 societăți de registru.

Cooperarea internațională

- **Fondul Monetar Internațional (FMI)**

Pe parcursul anului 2020, cooperarea dintre Republica Moldova și FMI s-a dezvoltat, în principal, în contextul implementării Programului de reforme susținut financiar de FMI prin Mecanismul de finanțare extinsă (EFF) și Mecanismul extins de creditare (ECF), care s-a finalizat în martie 2020, precum și în cadrul discuțiilor privind negocierea unui nou program de suport financiar pentru perioada următoare.

În rezultatul misiunii pentru consultarea pentru anul 2020 și celei de a șasea evaluare a implementării programului de reforme din noiembrie 2016, experții FMI au concluzionat că programul de reforme implementat de autoritățile Republicii Moldova pe parcursul ultimilor trei ani și jumătate a fost realizat în mare parte cu succes și Comitetul Executiv al FMI a susținut aceste concluzii, Republica Moldova a obținând posibilitatea de a accesa ultima tranșă de 14,4 milioane XDR din finanțarea totală de 129,4 milioane XDR acordată de FMI.

Având în vedere efectele economice negative generate de măsurile restrictive impuse de autorități în timpul pandemiei COVID-19, BNM, alături de Guvernul Republicii Moldova, a participat în discuții active cu reprezentanții FMI în contextul obținerii unei asistențe financiare de urgență pentru ameliorarea impactului economic, precum și pentru acoperirea necesităților urgente legate de balanța de plăți și bugetul de stat. Drept urmare, Republica Moldova a obținut de la FMI acces la o finanțare oferită prin Mecanismul de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) în valoare totală de 172,5 milioane XDR.

În anul 2020 FMI și-a intensificat rolul său prin acțiuni de supraveghere și asistență în monitorizarea și evaluarea impactului crizei pandemice și în aplicarea măsurilor de răspuns la aceasta. Respectiv, BNM a informat constant FMI referitor la măsurile de politici întreprinse pentru a aplana consecințele crizei provocate de pandemia COVID-19.

În luna iulie 2020, experții FMI au efectuat o misiune virtuală, în cadrul căreia au purtat discuții cu autoritățile Republicii Moldova, inclusiv cu BNM, pentru a negocia un nou program economic, preconizat a fi sprijinit financiar de FMI. Astfel, la finalul acestei misiuni s-a reușit agrearea la nivel de experți ai FMI a unui nou program de reforme economice pentru trei ani ce urma a fi susținut financiar de FMI, în valoare totală de circa 558 milioane dolari SUA, în baza mecanismelor ECF și EFF. Adoptarea de către Consiliul executiv al FMI a unei decizii de a oferi Republicii Moldova acces la această finanțare a fost condiționată de realizarea de către autoritățile Republicii Moldova a unor acțiuni prealabile.

În anul 2020 BNM a participat la exercițiul de evaluare a siguranței băncii centrale al FMI. Această evaluare este o etapă obligatorie, premergătoare încheierii unui aranjament financiar cu FMI. Rezultatele acestei evaluări sunt luate în calcul la stabilirea condițiilor de finanțare de către FMI, precum și a sumei care poate fi solicitată în cadrul noului program.

Pe parcursul anului 2020, Guvernatorul BNM și Prim-viceguvernatorul BNM, care dețin funcțiile de guvernator și, respectiv, guvernator supleant la Consiliul Guvernatorilor al FMI, au participat la reuniunile de primăvară și cele anuale desfășurate în regim on-line, la care au fost discutate măsurile necesare a fi întreprinse de către FMI și instrumentele flexibile ale acestuia în scopul sprijinirii depășirii consecințelor economice negative ale pandemiei COVID-19.

- **Uniunea Europeană**

În anul 2020, în contextul implementării obiectivelor comune stabilite de țara noastră și UE în Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Banca a continuat fortificarea relațiilor de cooperare cu băncile centrale din UE care sunt responsabile de supravegherea instituțiilor de credit din UE ce au filiale în Republica Moldova. Astfel, în anul 2020 Banca a încheiat Memorandumul de înțelegere cu banca centrală a Ungariei, în domeniul supravegherii bancare și schimbului eficient de informații în acest sens și Memorandumul de înțelegere cu Banca Centrală Europeană (BCE) în domeniul supravegherii bancare.

În contextul procesului de integrare europeană, pe parcursul anului 2020, BNM a examinat și a oferit propuneri cu privire la proiectul unei noi Agende de Asociere, care conține obiectivele prioritare pentru perioada 2021-2027, precum și propuneri în domeniul serviciilor financiare pentru obiectivele de politici pe termen lung ale Parteneriatului Estic în perioada post-2020.

Reprezentanții BNM au participat la reuniunile organismelor instituționale de cooperare dintre Republica Moldova și UE (Subcomitetul pentru cooperare economică și în alte sectoare, Comitetul de asociere Comitetul de asociere în configurația comerț) pentru comunicarea progreselor aferente realizării angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere.

În contextul debursării a 2 tranșe de Asistență Macrofinanciară Republicii Moldova în anul 2020, este de menționat că pentru debursarea acestora BNM a realizat un șir de condiționalități, cum ar fi: transparentizarea acționarilor băncilor și atragerea noilor investitori de calitate în sectorul bancar, consolidarea cadrului normativ al BNM în vederea prevenirii și contracarării spălării banilor și finanțării terorismului în scopul implementării standardelor internaționale în domeniul dat, adoptarea legislației secundare aferente pentru a alinia cadrul de reglementare pentru bănci la standardele internaționale și cele ale UE.

În anul 2020, BNM a participat la inițierea negocierilor unui nou proiect de memorandum de înțelegere dintre Republica Moldova și UE privind asistența macro-financiară pentru Republica Moldova.

În scopul realizării angajamentelor din Acordul de Asociere, BNM beneficiază de suport tehnic continuu din partea UE prin instrumentele acesteia de asistență.

- **Banca Mondială**

În anul 2020 BNM a menținut dialogul cu Banca Mondială, în cadrul căruia a fost prezentată toată informația necesară pentru evaluarea justă și obiectivă a situației din sistemul financiar autohton, în vederea luării deciziilor de continuare a acordării finanțării în diferite domenii prioritare pentru Republica Moldova

Banca Mondială a asigurat suport Republicii Moldova oferindu-i acces la diverse studii, analize și rapoarte pe diferite domenii de intervenție prioritare în vederea susținerii măsurilor întreprinse pentru combaterea COVID-19.

- **Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)**

Pe parcursul anului 2020, BNM a colaborat cu reprezentanții BERD prin asigurarea unui dialog continuu privind situația macroeconomică și evoluția sistemului bancar în ansamblu. Guvernatorul BNM, în calitate de guvernator supleant în Consiliul Guvernatorilor BERD, a participat la reuniunea anuală a acestui consiliu (virtuală).

BNM în mod constant conlucrează cu BERD la restructurarea și sporirea rezilienței sectorului bancar autohton, în contextul implementării Strategiei de țară a BERD pentru Republica Moldova pentru anii 2017-2022.

- **Asociația Europeană a Caselor de Compensare Automatizate (EACHA)**

În calitate de membru al EACHA, BNM a participat la schimb de informații și experiență în domeniul activității caselor de procesare a plăților, acestea fiind utile în contextul obiectivelor strategice ale BNM de aderarea sectorului bancar la zona unică de plăți în euro și implementarea plăților instant.

- **Grupul Internațional de Lucru al Băncilor Centrale de Gestiune a Riscurilor Operaționale**

În anul 2020, BNM a participat în cadrul activităților desfășurate de IORWG, prin contribuția la studiile acestui grup în domeniul profilurilor de risc și maturității managementului de risc operațional ale băncilor centrale, răspunsurilor la COVID-19, tehnologiilor emergente.

- **Centrul de Excelență în Finanțe**

În calitate de membru al Consiliului de Conducere al CEF, BNM, fiind reprezentată de Prim-viceguvernatorul BNM, a participat în cadrul ședinței anuale online a Consiliului de Conducere al CEF. Totodată, în anul 2020 reprezentanții BNM au participat în cadrul mai multor instruirii organizate în format online de către CEF, atât în domeniile profesionale, cât și în domeniul rezilienței instituționale în contextul situației pandemice.

- **Grupul Supraveghetorilor Bancari din Europa Centrală și de Est**

În anul 2020, BNM, în calitate sa de membru al BSCEE, a continuat conlucrarea cu membrii BSCEE, prin schimbul de informații și experiență în domeniul supravegherii și reglementării bancare. Reprezentanții BNM participă la evenimentele organizate de către BSCEE, care oferă posibilitatea de a comunica cu autoritățile de reglementare și supraveghere din alte state.

- **Cooperarea cu alte bănci centrale și autorități de supraveghere bancară din alte state**

În anul 2020 BNM a continuat negocierile cu Banca Națională a României în vederea încheierii unui nou acord de cooperare, alături de alte câteva bănci centrale europene, a devenit parte semnatară la Acordul de cooperare și coordonare în cadrul colegiului de supraveghere a grupului bancar OTP și cadrul exercitării funcției de licențiere bancară a colaborat cu autorități de supraveghere financiară și bancară din alte state.

- **Cooperarea tehnică externă cu organismele internaționale și alte bănci centrale**

Pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a beneficiat de asistență tehnică din partea partenerilor săi externi de dezvoltare în scopul fortificării competențelor sale instituționale în multiple domenii de activitate specifice unei bănci centrale, printre cele mai importante:

- FMI: suport în vederea dezvoltării unui indicator agregat al dinamicii prețurilor bunurilor imobile rezidențiale din Republica Moldova
- FMI: recomandări în vederea finalizării și consolidării cadrului operațional cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență;
- FMI: consultări proiect de act legislativ în scopul consolidării integrității și finalității deciziilor de politică monetară, de reglementare și supraveghere bancară, adoptate de BNM;
- UE: asistența Înalțului Consilier al UE pentru sectorul serviciilor financiare în contextul Misiunii Înalților Consilieri ai Uniunii Europene;
- Twinning: asistență tehnică "Eficientizarea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova;
- Banca Mondială: asistență tehnică privind redresarea și supravegherea bancară
- USAID: asistență tehnică și financiară "Transparența Sectorului Financiar în Moldova"
- Fondul pentru Buna Guvernare: promovarea educației financiare
- Banca Centrală a Germaniei: Domeniul gestiunii numerarului, auditului intern;
- Banca Națională a Belgiei: Evaluarea nivelului de conformitate al funcției de audit intern în BNM;

- **Cooperarea tehnică externă acordată de Banca Națională**

BNM și-a împărtășit experiența în domeniul planificării și dezvoltării strategice cu reprezentanții Băncii Centrale a Republicii Turcia, cu reprezentanții Băncii Naționale a Ucrainei – în dezvoltarea și implementarea proiectului privind sistemul central de monitorizare a riscurilor și practicile de raportare financiară ale băncilor comerciale și în domeniul managementului proceselor BNM colegilor de la banca centrală a Luxemburgului

Analiza financiară

04

Bilanțul Contabil Consolidat

	2020		2019	
	Pondere, %	Rata medie anuală a dobânzii, %	Pondere, %	Rata medie anuală a dobânzii, %
ACTIVE	100,00%	-	100,00%	-
Active externe	82,05%	0,81	78,63%	1.71
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	17,80%	6,20/5,00	21,16%	6,22/5,00
Alte active	0,15%	-	0,21%	-
PASIVE	100,00%	-	100,00%	-
Moneda națională în circulație	39,08%	-	35,81%	-
Disponibilități ale Guvernului, inclusiv:	11,67%	-	10,93%	-
- la vedere, MDL	6,33%	1,37	5,02%	1,69
- la termen, MDL	-	6,14	0,36%	6,60
- la vedere, VLC	5,35%	-	5,56%	-
Disponibilități ale băncilor, inclusiv:	26,68%	-	29,04%	-
- conturi LORO, inclusiv:	15,64%	-	22,78%	-
- rezerve obligatorii în MDL remunerate	-	0,70	-	3,86
- rezerve obligatorii în VLC remunerate	11,03%	0,01	6,22%	0,12
- depozite Overnight	0,01%	0,90	-%	3,66
CertIFICATELE BNM (plasate)	7,55%	3,56	7,48%	6,86
Obligațiuni față de organizații financiare internaționale, inclusiv	7,93%	-	10,02%	-
- disponibilități ale FMI	5,06%	-	5,69%	-
- credite FMI (EFF/ECF)	2,88%	1,20/0,00	4,31%	2,00/0,00
Alte obligațiuni	0,62%	-	0,30%	-
Capital și rezerve	6,47%	-	6,42%	-

Ponderea cea mai mare în activele totale deținute de BNM o constituie investițiile în instrumente financiare.

Situația Rezultatului Global Consolidat

Veniturile și cheltuielile Băncii Naționale a Moldovei depind nemijlocit de necesitatea efectuării operațiunilor monetare și valutare, în vederea atingerii obiectivului fundamental și îndeplinirii atribuțiilor de bază ale băncii.

Activități gestionate de bancă	2020	2019
	Rezultat financiar	Rezultat financiar
	mii lei	mii lei
Relațiile cu Guvernul din activitatea monetar-valutară	724 562	710 309
Instrumentele monetare aplicate	(311 090)	(917 126)
Relația BNM cu FMI	(18 409)	(46 691)
Gestionarea activelor oficiale de rezervă	614 700	942 918
Moneda națională	11 048	(42 580)
Alte operațiuni, inclusiv costuri de funcționare	(206 843)	(209 987)
	813 968	436 843

Impactul implementării politicii monetare și al activităților ce țin de relațiile cu Guvernul Republicii Moldova asupra situației financiare a Băncii Naționale a Moldovei

Pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a continuat să utilizeze instrumente de absorbție a excesului de lichiditate. Cheltuielile din operațiunile de sterilizare efectuate prin emiterea de certificate ale Băncii Naționale a Moldovei s-au diminuat, constituind circa 215 milioane lei în anul 2020 față de circa 378 milioane lei în anul 2019, ca urmare a evoluției ratei medii a dobânzii la CBN în sold, care pe parcursul perioadei de raportare a constituit 3,56 la sută, comparativ cu perioada similară a anului 2019, când rata medie a constituit 6,86 la sută. Efectul diminuării ratei a fost parțial compensat de majorarea soldului certificatelor emise pentru sterilizarea lichidităților. În anul 2020, soldul mediu zilnic al certificatelor emise de BNM a constituit 5 921,08 milioane lei, comparativ cu 5 500,1 milioane lei în 2019. Astfel, efectul net al acestor doi factori a fost diminuarea cheltuielilor din operațiunile de sterilizare cu circa 163 milioane lei în anul 2020.

Totodată, pe parcursul anului 2020, ca urmare a înregistrării unei rate medii anuale de remunerare a RO în MDL mai mici, care a constituit 0,7 la sută (2019: 3,86 la sută), și diminuării normei RO MDL până la 32 la sută (de la 42,5 la sută în 2019), BNM a înregistrat cheltuieli nete mai mici cu circa 436 milioane lei, comparativ cu anul precedent.

Ratele de remunerare a RO în valută au rămas la același nivel de 0,01 la sută.

Modificarea ratelor aferente instrumentelor de politică monetară s-a decis în funcție de identificarea premiselor de configurare urgentă a conduitei politicii monetare pe fondul evoluției pandemice din economia globală și cea națională. Astfel, au fost adoptate măsuri de politică monetară capabile să atenueze parțial impactul efectelor generate de pandemia COVID-19 asupra economiei naționale și în vederea prevenirii riscului de lichiditate și consolidării stabilității sectorului bancar din Moldova.

Ansamblul instrumentelor de politică monetară aplicate de Banca Națională a Moldovei pe parcursul anului 2020 și activitățile ce țin de relațiile cu Guvernul au generat un profit net în mărime de 404,97 milioane lei, comparativ cu pierderea netă de (213,55) milioane lei din anul 2019

Rezultatul net din implementarea politicii monetare și al activităților ce țin de relațiile cu Guvernul Republicii Moldova

	2020	2019
	mii lei	mii lei
Rezerve obligatorii	(94 599)	(530 155)
Operațiuni de piață monetară	(214 619)	(377 837)
Conturi și depozite ale Ministerului Finanțelor	(60 132)	(73 234)
Depozite overnight	(2 350)	(10 577)
Activitatea de creditare și deținerea portofoliului de VMS	776 671	778 251
Rezultat net	404 971	(213 552)

Impactul operațiunilor de gestionare a activelor oficiale de rezervă ale statului asupra situației financiare a Băncii Naționale a Moldovei

Activele oficiale de rezervă ale statului, deținute de BNM, s-au majorat la situația din 31 decembrie 2020 față de 31 decembrie 2019 cu 23,66 la sută sau cu circa 724 milioane dolari SUA (de la 3 059,63 milioane dolari SUA până la 3 783,54 milioane dolari SUA), fiind investite, preponderent, în instrumente în dolari SUA, euro și lire sterline. Totodată, pe parcursul anului 2020 s-a înregistrat majorarea volumului mediu anual al rezervelor internaționale cu circa 287,91 milioane dolari SUA (de la 2 929,12 milioane dolari SUA până la 3 217,03 milioane dolari SUA).

Veniturile nete aferente gestionării activelor oficiale de rezervă au constituit 614,70 milioane lei, diminuându-se cu circa 328,22 milioane lei față de anul precedent, când acestea au constituit 942,92 milioane lei. Acest rezultat a fost determinat, în mare parte, de diminuarea rentabilității activelor oficiale de rezervă de la 1,71 la sută în anul 2019 până la 0,81 la sută pentru anul 2020, efect compensat parțial de creșterea volumului activelor oficiale de rezervă cu circa 10 la sută.

Diminuarea rentabilității activelor oficiale de rezervă, în mare parte, a fost generată de diminuarea succesivă a ratelor de refinanțare aplicate de guvernele și băncile centrale ale țărilor în care Banca investește activele oficiale de rezervă (Statele Unite ale Americii, Franța, Germania, Marea Britanie, Canada, Olanda, Japonia etc.) în scopul combaterii efectelor pandemiei COVID-19 ceea ce, în consecință, a condus la reinvestirea mijloacelor scadente în instrumente financiare la rate mai puțin avantajoase.

Totodată, diminuarea rezultatului din gestiunea activelor oficiale de rezervă a fost parțial compensată de înregistrarea unor venituri realizate din vânzările de valută superioare perioadei comparative (+103,4 milioane lei). Veniturile înregistrate au fost generate de o diferență pozitivă dintre cursul de vânzare și costul stocului valutilor, mai mare comparativ cu anul 2019. În perioada analizată, BNM a înregistrat vânzări de valută în sumă de circa 198,32 milioane dolari SUA, din care intervenții de vânzare 170,47 milioane dolari SUA, ce cumulativ au dus la înregistrarea unor venituri realizate de circa 164,37 milioane lei, față de perioada similară din 2019 în care au fost înregistrate 60,96 milioane lei venituri, (în 2019 au fost efectuate vânzări de valută în sumă de circa 295 milioane dolari SUA, din care intervenții de vânzare de circa 222 milioane dolari SUA).

Impactul operațiunilor de gestionare a activelor oficiale de rezervă asupra situației financiare a Băncii Naționale a Moldovei este prezentat mai jos.

Rezultatul net obținut în urma gestionării activelor oficiale de rezervă deținute de Banca Națională a Moldovei

	2020	2019
	mii lei	mii lei
Valori mobiliare în valută	448 418	707 743
Depozite	18 095	186 418
Diferențe de curs valutar	159 830	59 564
Comisioane și taxe	(11 643)	(10 808)
Rezultat net	614 700	942 918

În conformitate cu cele mai bune practici internaționale, precum și cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, criteriile principale pentru selectarea activelor de rezervă sunt siguranța sumelor de bază și lichiditatea. Astfel, doar după asigurarea acestor două criterii, este luată în calcul profitabilitatea instrumentelor în care sunt investite activele oficiale de rezervă ale statului.

Evoluția cursului oficial de schimb al leului moldovenesc față de valutele în care sunt deținute activele oficiale de rezervă a avut un impact nesemnificativ asupra situației financiare a Băncii Naționale a Moldovei (și anume, în anul 2020 a fost înregistrată deprecierea cursului USD/MDL în mărime de 0,03 la sută, față de deprecierea în anul 2019 de 0,39 la sută).

Evoluția cursului oficial de schimb

	2020		2019	
	mediu pe perioadă	la finele anului	mediu pe perioadă	la finele anului
USD/MDL	17,3201	17,2146	17,5751	17,2093
EUR/MDL	19,7436	21,1266	19,6741	19,2605
GBP/MDL	22,2142	23,4343	22,4205	22,5811
XDR/MDL	24,1158	24,7936	24,2786	23,7975
XAU/MDL	982,6855	1037,1329	786,0086	835,8027

Totodată, la finele anului 2020, ca rezultat al deprecierei leului moldovenesc față de unele valute componente ale stocurilor valutare și anume: față de EUR cu 9,69 la sută și față de GBP cu 3,78 la sută, au fost înregistrate venituri nete nerealizate din diferențele de curs de la reevaluarea stocurilor valutare în mărime de circa 656,31 milioane lei. La finele anului 2019, veniturile nerealizate din diferențele de curs de la reevaluarea stocurilor valutare au constituit 141,44 milioane lei.

Gestiunea capitalului

05

În conformitate cu art. 19 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, cu modificările și completările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate. Capitalul statutar, format din capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale. Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

Conform mecanismului de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii la finele anului financiar, înainte de distribuirea rezultatului financiar al Băncii Naționale aferent anului curent, constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale (nivel individual, fără consolidarea filialelor), pentru majorarea capitalului statutar se alocă doar 50% din profitul disponibil pentru distribuire, în modul prevăzut la art.19 alin.(3).

La situația din 31 decembrie 2020, nivelul capitalului statutar constituie:

	31 decembrie 2020	Conform Legii 42/2020 în vigoare la 2 aprilie 2020	Conform Legii 548/1995 în vigoare la 31 decembrie 2019
	mii lei	mii lei	mii lei
Total obligațiuni	79 131 762	67 562 337	67 562 337
Ajustări din consolidare	3 623	299	299
Total obligațiuni ale BNM	79 135 385	67 562 636	67 562 636
Obligațiuni monetare față de FMI	6 710 472	7 225 994	7 225 994
Obligațiuni monetare față de Guvernului RM	9 876 401	7 892 565	7 892 565
Obligațiuni monetare conform Legii BNM	62 548 512	52 444 077	52 444 077
Capitalul autorizat	1 075 328	939 666	1 012 474
Fondul general de rezerva	2 150 655	1 879 333	2 024 947
Capital statutar	3 225 983	2 818 999	3 037 421
Nivelul capitalului % (până la distribuirea profitului)	4,51	4,95	4,95
Nivelul capitalului % (după distribuirea profitului)	5,16	5,38	5,79

Conform prevederilor Legii 42/2020, în vigoare din 2 aprilie 2020, 50% din profitul disponibil pentru distribuire al anului 2020, în mărime de 406,98 mil. lei, a fost realocat în Bugetul de Stat, iar 50% a fost distribuit pentru majorarea capitalului statutar al Băncii, în capitalul autorizat și fondul general de rezervă, în vederea completării acestora până la nivelul de 1/3 și, respectiv 2/3 din capitalul statutar, atingând valoarea de 3 225,98 milioane lei (2019: capital statutar 3 037,42 mil. lei).

Filiala Băncii DCU trebuie să dețină în orice moment un nivel suficient al capitalului propriu, pentru a presta serviciile sale în mod corespunzător, pornind de la principiul continuității activității și luând în considerare riscurile operaționale, legale, de custodie, de investiții și riscurile comerciale la care este sau ar putea fi expus.

Capitalul propriu al Depozitarului Central va constitui echivalentul în lei a cel puțin 1 000 000 de euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Banca tinde să mențină capitalul Depozitarului Central la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în Legea nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

La situația din 31 decembrie 2020, nivelul capitalului depozitarului constituie: 27 192 mii lei (31 decembrie 2019: 26 520 mii lei)

Gestiunea riscului financiar 06

Banca utilizează instrumentele financiare ca mijloc de realizare a politicii sale monetare și valutare și pentru gestionarea rezervelor internaționale. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv în sine și nici un criteriu în gestiunea riscurilor asociate instrumentelor financiare, ci mai degrabă în cazul rezervelor internaționale, obiectiv secund al lichidității și siguranței rezervelor statului. Aplicarea instrumentelor de politică monetară și valutară, are drept scop atingerea obiectivului fundamental al Băncii și realizarea atribuțiilor consacrate prin lege în calitate de autoritate monetară și de supraveghere. În consecință, gestiunea riscului financiar al Băncii, diferă de cea a altor instituții din sectorul financiar, dar este aliniată cu cele mai bune practici internaționale aplicabile băncilor centrale.

Comitetul executiv al Băncii Naționale stabilește cadrul de gestionare a riscurilor financiare prin aprobarea actelor normative, a procedurilor interne și proceselor de activitate. Subdiviziunile BNM desfășoară activități respectând normele stabilite, monitorizează în permanență riscurile la care sunt expuse și raportează periodic evoluțiile.

În cazul riscurilor aferente procesului de gestionare a rezervelor valutare, Comitetul de investiții reprezintă o verigă intermediară care asistă Comitetul executiv în monitorizarea expunerii la risc, analiza dinamicii indicatorilor de risc și identificarea soluțiilor de alocare strategică a activelor în scopul optimizării raportului dintre rentabilitate și risc.

În acest sens, Comitetul executiv stabilește orizontul investițional, compoziția valutară normativă a rezervelor internaționale, ratingul minim în care pot fi efectuate investițiile, aprobă benchmark-uri, setează limite maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți etc. Prin aceste decizii se instituie un cadru general de gestionare a riscurilor financiare aferente rezervelor valutare în concordanță cu toleranța la risc a instituției.

Principalele categorii de riscuri financiare, la care BNM este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Cadrul de gestionare a riscurilor și de limitare a expunerii diferă în funcție de tipul operațiunii, reflectând politica sau obiectivele investiționale în raport cu diferite portofolii și riscurile asociate.

Riscul de credit este atenuat, în principal, prin aplicarea criteriilor de eligibilitate, due diligence, impunerea unor constrângeri și limite.

Expunerea la riscul de lichiditate derivă din structura activelor și obligațiunilor ce depinde, preponderent, de natura atribuțiilor BNM instituite prin lege. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datorile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității BNM.

Rezervele valutare sunt investite în mare parte în titluri cu venit fix și sunt supuse riscului ratei dobânzii, având în vedere că acestea sunt evaluate la prețuri de piață. Expunerea BNM la riscul ratei dobânzii poate fi privită și prin prisma discrepanței dintre dobânzile încasate aferente activelor deținute și cele plătite aferente obligațiilor, ceea ce are impact asupra venitului său net din dobânzi. Acest risc este legat, mai degrabă, de structura Bilanțului BNM, neconcordanța de maturitate și randamente între active și pasive.

Riscul valutar derivă din cota semnificativă a rezervelor valutare în Bilanțul BNM și reprezintă riscul variației valorii instrumentelor financiare urmare evoluției cursului oficial al leului moldovenesc.

În cele ce urmează, se prezintă principalele riscuri financiare la care este expusă Banca Națională, indicatorii de cuantificare și tehnicile de atenuare.

Riscuri	Tehnici de gestionare a riscului/diminuare a expunerii
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asociat gestionării rezervelor valutare <ul style="list-style-type: none"> ▪ Investirea în contrapărți sigure, cu bonitate înaltă, stabilită de agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings (se aplică ratingul mediu al cotațiilor celor trei agenții, estimat în baza a cel puțin două cotații). ▪ Stabilirea unui rating minim admisibil al contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor. ▪ Stabilirea limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți/emitenți, de deviere față de benchmark și monitorizarea zilnică a respectării acestora. ▪ Cuantificarea riscului de credit, utilizând probabilitățile de default estimate de către agenția de rating Standard & Poor's, pentru fiecare tip de rating și în funcție de scadența reziduală a instrumentelor financiare. ▪ Calculul lunar al pierderilor din credit preconizate în conformitate cu SIRF 9.
Riscul de credit	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asociat facilităților permanente, operațiunilor de piață monetară și ELA <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stabilirea criteriilor de eligibilitate și aprobarea activelor eligibile utilizate în calitate de garanții. ▪ Acordarea creditelor doar după constituirea garanției care acoperă valoarea creditului, dobânda și alte plăți aferente. ▪ Decontarea operațiunilor de piață monetară se efectuează după constituirea garanției, pe baza principiului livrare contra plată. ▪ Aplicarea marjelor de ajustare a valorii (haircut) la determinarea valorii activelor acceptate ca garanție în tranzacțiile repo și la acordarea creditelor garantate. ▪ Aplicarea procedurilor interne de monitorizare a expunerii la risc. ➤ Asociat creditelor altor persoane <ul style="list-style-type: none"> ▪ Constituirea garanțiilor suficiente, în concordanță cu prevederile actelor normative interne. ➤ Asociat gestionării rezervelor valutare <ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitorizarea zilnică a riscului de piață se efectuează prin intermediul evaluării la prețul de piață a veniturilor /pierderilor nerealizate de la fluctuația ratelor de schimb și din modificarea prețurilor valorilor mobiliare.
Riscul de piață	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este evaluat în baza metodologiei valorii expuse la risc (VaR și CVaR), care estimează potențialele pierderi financiare, în baza unor parametri setați și asumărilor cu privire la evoluțiile adverse ale condițiilor pieței. ▪ Monitorizarea riscului ratei dobânzii și determinarea sensibilității prețului valorilor mobiliare din portofoliile de investiții la modificarea ratelor dobânzii este realizată aplicând indicatorul PV01.

Riscuri	<p>Tehnici de gestionare a riscului/diminuare a expunerii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stabilirea, de către Comitetul executiv al BNM, a compoziției valutare normative a portofoliului de investiții care urmărește acoperirea riscului valutar și optimizarea portofoliului printr-o corelație adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor, precum și printr-un orizont investițional acceptabil pentru asigurarea continuității deservirii obligațiilor externe curente și implementării politicilor monetare și valutare a statului. Structura valutară normativă se determină în baza unei analize ample a: compoziției valutare a comerțului de mărfuri și servicii, datoriei externe, valutei în care se efectuează intervențiile, etc. Compoziția valutară a rezervelor poate devia în limite de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă. ▪ Stabilirea, de către Comitetul de investiții al BNM, a structurii valutare a fiecărui sub-portofoliu și devierile admisibile. ▪ Respectarea compoziției valutare normative și structurii valutare a fiecărui sub-portofoliu în limitele de deviere admisibile. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Asociat operațiunilor de piață monetară ▪ Stabilirea marjelor de variație prin care se impune menținerea în timp a valorii de piață a activelor eligibile acceptate în calitate de garanții. ▪ Utilizarea apelului în marjă în scopul asigurării unui nivel adecvat al valorii activelor-garanții. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Asociat gestionării rezervelor valutare ▪ Asigurarea lichidității prin cota substanțială a depunerilor la vedere și investițiile în valori mobiliare cu lichiditate înaltă și nivel redus de risc. ▪ Stabilirea limitelor de durată pe sub-portofolii și a scadenței maxime a investițiilor în dependență de instrument. ▪ În cazul sub-portofoliilor de investiții indexate, monitorizarea zilnică a riscului de lichiditate se efectuează și prin aplicarea unor benchmark-uri în dependență de tipul instrumentului și valută. Benchmark-urile sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții. ▪ Politica investițională a BNM permite gestionarea activă a rezervelor, cu devieri limitate de instrumente și de durată față de benchmark. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Asociat operațiunilor de piață monetară ▪ Stabilirea criteriilor de eligibilitate și aprobarea activelor eligibile utilizate în calitate de garanții. În principal, în calitate de garanții sunt acceptate valori mobiliare de stat și certificate emise de BNM care au un grad înalt de lichiditate.
Riscul de lichiditate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională este una prudentă, rezervele fiind alocate în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen și valori mobiliare supranaționale, guvernamentale, non-guvernamentale (emise de agenții).

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională este una prudentă, rezervele fiind alocate în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen și valori mobiliare supranaționale, guvernamentale, non-guvernamentale (emise de agenții).

Activele valutare sunt investite în proporție de peste 65 la sută în instrumente financiare cotate cu cel mai înalt rating (AAA), oferind siguranță și expunere redusă la risc.

Lichiditatea rezervelor valutare este asigurată prin cota substanțială a depunerilor la vedere și investițiile în valori mobiliare cu un grad înalt de lichiditate. Acest fapt permite generarea în timp util a mijloacelor financiare necesare pentru a interveni pe piața valutară internă în scop de atenuare a fluctuațiilor excesive a cursului de schimb al leului moldovenesc.

Informații cantitative și calitative privind gestionarea Riscului financiar se regăsesc în Nota 4 a Situațiilor financiare consolidate.

Perspective de dezvoltare 07

Perspectivile de dezvoltare ale Băncii Naționale sunt corelate cu implementarea obiectivelor strategice aplicate pentru anul 2020:

1. Perfectarea cadrului de politică monetară și optimizarea implementării politicii monetare;
2. Consolidarea funcției de stabilitate financiară și gestiune macroprudențială;
3. Consolidarea sectorului bancar și implementarea supravegherii bazate pe risc;
4. Sporirea calității monedei naționale și a nivelului de utilizare a plăților fără numerar;
5. Consolidarea capacității și a eficienței instituționale.

Banca Națională își concentrează eforturile spre consolidarea domeniilor de activitate de bază, precum și cel de guvernanță și suport, per ansamblu acordând prioritate:

- Perfectării cadrului de politică monetară, optimizării implementării politicii monetare și dezvoltării mecanismelor de transmisie a politicii monetare.
- Dezvoltării instrumentelor macroprudențiale și elaborării strategiei privind politica macroprudențială în vederea consolidării cadrului aferent supravegherii și gestiunii macroprudențiale.
- Consolidării funcției și a cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.
- Îmbunătățirii monitorizării transparenței și calității acționarilor.
- Eficientizării și raționalizării proceselor de autorizare, licențiere și notificare.
- Analizei exhaustive în cadrul procesului de Supraveghere și Evaluare a activității băncilor (SREP) a guvernantei interne și a procedurilor de control intern și gestionare a riscurilor, precum și evaluarea adecvării capitalului și a lichidității, cu setarea, la necesitate, a cerințelor de capital suplimentar.
- Dezvoltării cadrului de cooperare cu autoritățile de supraveghere și rezoluție din țările Uniunii Europene și țările de origine ale băncilor care operează în Republica Moldova.
- Alinierii cadrului de reglementare aferent serviciilor de plată la noile reglementări ale Uniunii Europene în domeniu, prin transpunerii Directivei europene cu privire la serviciile de plată (PSD2).
- Modificării și completării legislației naționale relevante în scopul îmbunătățirii cadrului legal existent în domeniul prevenirii și combaterii falsului de însemne monetare.
- Dezvoltării capacităților sistemului tehnologiei informației și comunicațiilor și de securitate cibernetică ale BNM.
- Dezvoltării sistemului integrat de gestiune a resurselor umane și dezvoltării profesionale a angajaților BNM.
- Consolidării capacităților de comunicare și educație financiară.
- Consolidării cadrului de guvernanță a BNM.
- Consolidarea independenței BNM.

Actualul Plan strategic al Băncii Naționale a Moldovei a fost aprobat pe o perioadă de trei ani și cuprinde priorități și obiective pentru anii 2018-2020. Planul strategic prioritizează obiectivele Băncii Naționale în patru domenii de activitate de bază: politica monetară și piețe financiare, stabilitatea financiară, supravegherea băncilor, sisteme de plăți și operațiuni cu numerar.

Dezvoltarea continuă a Sistemului DCU și oferirea unor noi facilități la efectuarea operațiunilor cu valori mobiliare este o prioritate de dezvoltare a Depozitarului Central. Depozitarul central preconizează o serie de proiecte care inovează, adaptează și satisfac necesitățile de dezvoltare a pieței financiare.

Depozitarul Central își concentrează eforturile spre consolidarea domeniilor de activitate de bază, precum și cel de guvernanță și suport, per ansamblu acordând prioritate:

1. Dezvoltării și fortificării funcțiilor cheie
2. Optimizarea cadrului de decontare a operațiunilor cu valori mobiliare
3. Cooperării internaționale și colaborării cu mediul de afaceri
4. Dezvoltării proiectelor și direcțiilor noi de afaceri;
5. Dezvoltarea și extinderea activității operaționale.

Principalele Proiecte ale Băncii Naționale a Moldovei și Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare preconizate pentru lansare sau continuare în 2021:

- Continuarea ajustării cadrului normativ aferent proceselor de licențiere, autorizare și notificare, modernizarea și incorporarea noilor module și procese în Soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare, cu aplicarea circuitului electronic pentru persoanele juridice și fizice în cadrul proceselor respective.
- Continuarea proiectului Implementarea soluției pentru eficientizarea procesului de monitorizare a transparenței acționarilor și analiză la distanță în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu asistența din partea USAID.
- Continuarea proiectului Implementarea soluției informatice de operațiuni bancare (CBS), de gestionare a resurselor corporative (ERP) și de gestionare a operațiunilor cu numerar Definitivarea anexelor aferente Documentației de atribuire.
- Implementarea soluțiilor pentru fortificarea securității informației la accesarea resurselor BNM;
- Implementarea unei scheme de plăți instant
- Modernizarea sistemului automatizat de plăți interbancare (SAPI) – componentele DBTR (Sistemul de decontare pe bază brută în timp real) și CDN (Sistemul de compensare cu decontare pe bază netă).
- Extinderea conexiunilor cu platforme de tranzacționare (DCU).

Reformarea și consolidarea sectorului financiar nebancaar în conformitate cu bunele practici europene și internaționale, prin atribuirea BNM a unor atribuții noi de licențiere autorizare/emitere a avizului pentru înregistrarea de stat, reglementare și supraveghere a activității unor entități din sectorul financiar nebancaar, constituie unul din noile obiective de dezvoltare ale Băncii Naționale a Moldovei, considerând intrarea în vigoare a prevederilor legale respective din 1 iulie 2023.

Incertitudini

08

Criza COVID-19

Banca Națională a Moldovei a promovat pe parcursul anului 2020 o politică monetară, urmărind scopul de a asigura condiții monetare reale adecvate susținerii creditării și economisirii, alături de adaptarea mediului economic intern la volatilitățile și incertitudinile mediului extern.

Totodată, conduita politicii monetare este afectată de complexitatea balanței riscurilor atât interne, cât și externe, cu accentuarea treptată a riscurilor dezinflaționiste pe fondalul crizei provocate de pandemia de COVID-19.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Banca Națională a Moldovei a întreprins măsuri acomodative de politică monetară, în condițiile contractării produsului intern brut, cererii agregate slabe, reducerii venitului disponibil al populației, amânării cheltuielilor în contextul incertitudinilor provocate de pandemie, investițiilor mici care au generat presiuni dezinflaționiste.

Răspândirea rapidă a virusului COVID-19 a determinat autoritățile monetare la nivel mondial să utilizeze un spectru larg de măsuri și să ia decizii de politică monetară în vederea atenuării efectelor pandemiei asupra economiilor. Totodată, incertitudinea a persistat, fiind determinată de incapacitatea de a prognoza traiectoria ulterioară de propagare, impactul economic și timpul necesar pentru recuperare.

În acest context, deși se remarcă o ușoară recuperare a producției economice globale după prăbușirea declanșată de COVID-19, nivelul acesteia va rămâne pentru o perioadă prelungită sub tendințele înregistrate până la pandemie. De asemenea, pandemia a intensificat riscurile asociate datoriei globale acumulate pe parcursul unui deceniu. Prin urmare, cel mai probabil, vom asista la o încetinire mai accentuată a ritmului potențial de creștere în următoarea perioadă. Riscurile persistente includ posibilitatea înregistrării unor noi focare sau unui nou val de infectări, întâzieri în procesul de vaccinare, efecte mai severe ale pandemiei asupra evoluției economiilor și impactul financiar semnificativ. Nivelul sporit de incertitudine evidențiază rolul factorilor de decizie și politicilor aprobate în vederea combaterii efectelor adverse.

Mediul extern

Pe lângă incertitudinea asociată pandemiei, anul 2020 a fost marcat și de alți factori cum ar fi dezvoltarea și aprobarea în termen record a vaccinurilor anti-COVID-19; prăbușirea istorică a prețului petrolului, înregistrând chiar valori negative; alegerile prezidențiale din SUA; negocierea acordului comercial post-Brexit etc., cu impact semnificativ asupra tendințelor conturate pe piețele financiare, generând volatilitate sporită a randamentelor titlurilor guvernamentale și a ratelor de schimb ale principalelor perechi valutare.

Volatilitatea ratelor de schimb a fost determinată inclusiv de deciziile de politică monetară și alte pachete de stimulente care au avut tendința de a înclina balanța într-o direcție sau alta, reieșind din viteza de reacție, adaptarea politicilor, transmisia, efectul scontat etc.

Acțiuni întreprinse în scopul asigurării transparenței acționariatului băncilor

Actualmente, BNM este pusă în situația când trebuie să apere reformele și realizările din ultimii ani în domeniul transparenței acționariatului băncilor, întrucât acestea sunt atacate de mai mulți foști acționari prin intermediul organelor de urmărire penală.

Încercările unor foști acționari netransparenți de a anula prin metode suspecte deciziile BNM din ultimii ani cu privire la transparentizarea acționariatului din sistemul bancar autohton prezintă riscul destabilizării sistemului financiar, prin demolarea pilonilor de bază ai acestuia: eficiența supravegherii, încrederea entităților supravegheate în actul supravegherii, protecția intereselor investitorilor și ale deponenților și altor creditori, conduita diligentă și respectarea cadrului legal stabilit de legiuitor și a celui subsecvent elaborat de supraveghetor, guvernanta sănătoasă a băncilor.

Aceste circumstanțe denotă existența unei practici extrem de periculoase și nocive prin care deciziile BNM pot fi contestate indirect prin pornirea urmăririlor penale. Utilizarea acestor metode ar putea pune în pericol întreg sectorul bancar, în special, interesele statului, în circumstanțele în care foști acționari netransparenți încearcă să obțină rezultatele dorite – compensare financiară nejustificată – prin intentarea cauzelor penale de atragere la răspundere penală a angajaților BNM.

La fel, admiterea unor pretenții vădit nefondate, ușurința răsturnării deciziilor supraveghetorului și a politicilor statutului, lipsa de consecvență și previzibilitate, tolerarea unor activități concertate ale acționarilor băncilor, nedecarate BNM, care exploatează fragilitățile sistemului de drept național, vor afecta climatul investițional, prin descurajarea investitorilor de bună-credință.

În condițiile descrise, sistarea sau anularea actelor autorităților de supraveghere, ar perturba exercitarea eficientă și previzibilă a atribuțiilor de supraveghere conferite de cadrul legal, fapt ce ar lipsi de finalitate și ar pune în pericol funcția propriu-zisă de supraveghere a sectorului financiar. Or, admiterea revenirii asupra actelor de supraveghere din anii precedenți și escaladarea sancțiunilor supraveghetorilor ar perturba disciplina de piață, prin subminarea autorității, puterii decizionale și credibilității supraveghetorilor.

Astfel, eforturile din ultimii ani depuse de BNM în procesul de reforme pe mai multe segmente, care au trezit interesul pentru Republica Moldova a mai multor investitori strategici cu reputație internațională, astăzi riscă să fie anihilate, iar deciziile investiționale să fie amânate pe un termen nedefinit. Credibilitatea țării riscă să fie afectată iremediabil în fața donatorilor care au fost deschiși până acum să sprijine Republica Moldova prin contribuții financiare imperioase în special pentru economia națională și, respectiv, pentru fiecare cetățean în parte.

Asemenea acțiuni reprezintă un risc major pentru stabilitatea financiară a țării și ar putea aduce prejudicii substanțiale statului Republica Moldova.

Resurse umane

09

Conform Planului strategic al Băncii Naționale a Moldovei pentru anii 2018-2020, din totalul celor 5 obiective strategice, unul este conax domeniului de resurse umane – ”*consolidarea capacității și a eficienței instituționale*” – ce presupune eficientizarea activității operaționale a BNM prin modernizarea instituțională și consolidarea capacităților interne în vederea realizării atribuțiilor de bază.

Evoluții organizatorice

În anul 2020, au avut loc modificări ale structurii organizatorice a Băncii Naționale a Moldovei, menite să contribuie la realizarea obiectivelor strategice ale băncii și a atribuțiilor sale de bază, dar și la sporirea eficienței acesteia prin diminuarea nivelurilor ierarhice. În același timp, aceste modificări au drept scop creșterea capacității BNM de a se adapta la schimbările mediului economic prin redefinirea responsabilităților, restructurarea activităților, precum și consolidarea capacității instituționale pe termen lung. Astfel, au fost dezvoltate funcții ce țin de serviciile centrale profesionale ale BNM prin consolidarea atribuțiilor Departamentului juridic în scopul unei distribuiri judicioase a activităților și eficientizarea acestora, deopotrivă cu fortificarea și avansarea specializării capacităților de asistență juridică. În același timp, mai multe funcții de execuție au fost adaptate la necesitățile curente ale subdiviziunilor, fără impact asupra numărului total de unități de personal. *La nivelul filialei Băncii, efectivul limită al filialei nu a fost modificat pe parcursul anului 2020, dar au fost incluse noi funcții și personal cheie conform reglementărilor UE și recomandărilor BNM și anume funcții de conformitate, gestionarea riscurilor și auditul intern (internalizat).*

Sistemul de salarizare

Sistemul de salarizare a angajaților BNM, elaborat cu ajutorul companiei de consultanță cu experiență internațională *Korn Ferry (Hay Group)*, prevede stabilirea unei relații directe între valoarea postului și nivelul de salarizare, precum și asigurarea unei echități interne și competitivități externe a salariului, ce comportă următoarele beneficii: alinierea salarizării la piața de referință; echitatea internă (posturile cu aceeași valoare au același nivel de salarizare); competitivitate externă (posturile cu aceeași valoare au același nivel de salarizare cu piața de referință); angajator atractiv (sporirea atractivității BNM în calitate de angajator pe piața muncii); reguli clare (sistemul prevede reguli clare de promovare în trepte de salarizare); îmbunătățirea climatului organizațional. *Nivelul de salarizare al filialei replică nivelele de salarizare recomandate în cadrul BNM, nivelul remunerării limită fiind stabilit de către Consiliul de Supraveghere al filialei.*

Perfecționarea profesională

Pe parcursul anului 2020, în vederea asigurării dezvoltării competențelor și creșterii capitalului uman al BNM, circa 61 la sută dintre angajații activi au beneficiat de diverse forme

de perfecționare. Considerând restricțiile impuse de situația pandemică, formarea profesională a angajaților a fost desfășurată preponderent online, evenimentele de instruire fiind selectate conform necesităților individuale de dezvoltare profesională, pornind de la programele de instruire furnizate de partenerii de dezvoltare, precum și prin asigurarea transferului intern de cunoștințe.

Managementul performanței

Sistemul de management al performanței reprezintă un instrument aplicat de Banca Națională a Moldovei începând cu anul 2016 pentru a spori eficiența activității angajaților. În urma evaluării rezultatelor activității angajaților pentru anul 2020, s-a constatat o dinamică în creștere comparativ cu anii 2018 și 2019 a nivelului de performanță al angajaților BNM și filiala acesteia.

Mediul de muncă în contextul COVID-19

Banca și DCU în calitate de angajatori, în contextul pandemiei COVID-19 au fost în situația de a face față, ca de altfel și alte instituții, unor provocări deosebite, și anume, de a lua măsuri sporite de protecție a sănătății angajaților, de asigurare a continuității activității, de adaptare la schimbările impuse de noul mod de organizare a muncii.

În acest sens, Banca și DCU s-au adaptat rapid circumstanțelor create de pandemia COVID-19 și cu scopul protejării sănătății angajaților, dar și asigurării continuității activității BNM și DCU, angajaților li s-a stabilit, în mare parte, regim de muncă la domiciliu, cu pregătirea mediului de lucru la distanță necesar. Excepție au făcut angajații ce desfășoară activități care presupun prezența critică la sediul BNM și DCU, cum ar fi operațiunile cu numerar, deservirea sistemului automatizat de plăți interbancare, gestiunea rezervelor valutare, securitatea fizică, administrarea serviciilor de suport pentru utilizatorii TI, front pentru deservirea clienților Valori mobiliare corporative etc. Astfel, în funcție de nivelul de răspândire a infecției la nivel de țară și de restricțiile impuse de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică în contextul pandemiei COVID-19, angajații BNM au activat în regim de muncă la domiciliu în proporție de la 50 la sută la 70 la sută, cu aplicarea ciclurilor periodice cu rotație bilunară. În vederea asigurării unui mediu de lucru sigur și protejat, pentru angajații cu regim de activitate cu prezență fizică la sediu au fost implementate cu strictețe măsuri și oferite mijloace sporite de protecție și igienizare, atât în organizarea spațiilor de lucru, cât și a activității și interacțiunii angajaților: limitarea ședințelor cu prezență fizică, respectarea distanței sociale, purtarea măștii de protecție.

Recrutare

Procesul de recrutare în Banca Națională a Moldovei și filiala sa este caracterizat printr-un efort continuu de atragere a candidaților pentru participarea în cadrul concursurilor de ocupare a funcțiilor vacante ale BNM. BNM aplică măsuri diversificate de atragere a candidaților. Banca Națională a Moldovei susține încadrarea și dezvoltarea profesională a tinerilor specialiști. Astfel, un eveniment inedit organizat în scopul promovării în rândurile acestora a imaginii BNM în calitate de angajator a fost „Ziua carierei la BNM” – eveniment dedicat studenților și masteranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior, interesați de profilul financiar-bancar.

Stagii de practică

Pentru contribuția la dezvoltarea profesională a specialiștilor cu profil bancar, și nu doar, Banca este deschisă pentru a accepta studenți din instituțiile de învățământ superior din țară și de peste hotare pentru desfășurarea stagiului de practică în cadrul BNM. Considerând situația pandemică, numărul acestora a fost în descreștere în anul 2020, iar activitățile aferente au fost desfășurate preponderent în regim de activitate la distanță.

Responsabilitate socială 10

Responsabilitatea socială a Băncii Naționale a Moldovei este o parte integrantă a rolului său de bancă centrală, care pe lângă realizarea obiectivelor și atribuțiilor sale prevăzute de legislație, se angajează în dezvoltarea societății în care este prezentă.

Educație financiară

Educație financiară pentru toți - unul dintre cele mai importante angajamente ale băncii centrale este de a prezenta pe înțelesul tuturor fenomenelor economice și financiare. Pentru a crește competențele economice ale cetățenilor, BNM organizează acțiuni de educație financiară pentru elevi și studenți, inițiază parteneriate universitare pentru pregătirea specialiștilor în domeniul financiar-bancar, desfășoară consultări cu mediile bancar, de afaceri, academic ș.a. În plus, BNM încurajează activități de voluntariat în proiectele sale de educație financiară. Banca Națională a Moldovei, în calitate de coordonator național al procesului de educație financiară, depune multiple eforturi pentru a fi alături de cetățeni, promovând conceptele financiare și avantajele pe care le obțin consumatorii prin incluziunea financiară.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Banca Națională a desfășurat un șir de proiecte adresate grupurilor-țintă: copii, tineri, studenți, profesori, mediul de afaceri ș.a. Acestea au fost realizate în cadrul parteneriatelor cu societatea civilă, instituții de învățământ superior îndreptate spre formarea viitorilor specialiști în economie, susținută de expertiza băncii centrale în calitatea sa de autoritate monetară și de supraveghere.

Protecția mediului

BNM reduce poluarea mediului prin impactul acțiunilor sale de reducere a cantității de hârtie consumată, promovarea achizițiilor sustenabile, își modernizează instalațiile electrice, utilizează rațional resursele energetice etc.

Activități culturale

Banca acordă suport mediului cultural autohton, cu scopul de a promova tinerele talente sau genuri de muzică mai puțin comerciale, precum muzica clasică și jazzul. Banca emite monede comemorative în seriile „Personalități”, „Sărbătorile, cultura, tradițiile Moldovei”, „Monumentele Moldovei”. Acestea relevă figuri marcante ale culturii naționale, locuri de importanță istorică sau tradițiile locale.

Responsabilitate față de comunitate

BNM își încurajează angajații să participe la acțiuni caritabile sau de voluntariat. Angajarea la Banca Națională a Moldovei se efectuează în bază de concurs. În acest sens, instituția recrutează angajați talentați și pasionați, prin intermediul târgurilor de muncă, a anunțurilor publicate pe pagina web a BNM, a portalurilor specializate, a rețelelor sociale și de socializare sau în presa scrisă, oferindu-le oportunități de creștere a competențelor la locul de muncă.

Activitatea de cercetare

11

În anul 2020, activitatea de cercetare a fost orientată pe suportul teoretic și practica subdiviziunilor Băncii Naționale a Moldovei, în special, în condițiile pandemiei COVID-19 acompaniate de condițiile climaterice neprielnice. Activitățile de analiză, cercetare și fundamentare a propunerilor și deciziilor au fost însoțite de solicitările inopinate a subdiviziunilor apărute în urma condițiilor economice interne și mondiale atipice. Argumentarea și suportul teoretico-științific la fundamentarea propunerilor și procesului decizional este principalul obiectiv al subdiviziunii de cercetări economice și aplicate.

Restricțiile, inclusiv cele economice, condiționate de pandemia COVID-19 a determinat schimbarea în Republica Moldova a structurii consumului, comerțului intern și extern, turismului și transportului, preferințelor mijloacelor de plată, etc. Pe parcursul anului 2020 activitatea de cercetare a fost axată pe monitorizarea permanentă a situației economice în țară și principalii parteneri economici și elaborarea unor studii, analize și propuneri ca suport pentru realizarea atribuțiilor de bază. Totodată, activitatea de analiză și cercetare a fost axată pe evaluarea continuă a riscurilor și incertitudinilor apărute în urma restructurării economiei naționale și a partenerilor economici principali.

Schimbările structurale economice la nivel global, regional și de țară, ca urmare a pandemiei COVID-19, condiționează reevaluarea politicilor și instrumentelor economice prin crearea și ajustarea fundamentărilor teoretice și practice la noile condiții. În acest context, crește rolul analizelor, studiilor și cercetărilor în realizarea obiectivului și atribuțiilor de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Situațiile financiare consolidate și Raportul auditorului independent

Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020

**Banca Națională
a Moldovei**

**SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI
RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT**

Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020

Cuprins

Raportul auditorului independent

Situații financiare consolidate:

Bilanțul contabil consolidat	1
Situația consolidată a rezultatului global	3
Situația consolidată a fluxurilor de mijloace bănești	5
Situația consolidată privind capitalul și rezervele	7
Note la situațiile financiare consolidate:	9
1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	9
2. Baza de întocmire	9
3. Politici contabile semnificative	15
4. Managementul riscului	34
5. Numerar și plasamente pe termen scurt	68
6. Aur monetar	69
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	69
8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	72
9. Credite acordate băncilor și altor persoane	74
10. Valori mobiliare investiționale	75
11. Interese care nu controlează	77
12. Active și datorii financiare	78
13. Imobilizări corporale și necorporale	82
14. Alte active	83
15. Moneda națională în circulație	84
16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	84
17. Disponibilități ale băncilor	85
18. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	86
19. Alte obligațiuni	86
20. Capital și rezerve	87
21. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire	90
22. Venituri din dobânzi	91
23. Cheltuieli cu dobânzi	92
24. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	93
25. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	94
26. Alte venituri	94
27. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice	99
28. Cheltuieli operaționale	101
29. Părți afiliate	103
30. Angajamente și obligațiuni contingente	104
31. Contracte de leasing	105
32. Modificări în obligațiuni din activitatea financiară	106
33. Evenimente ulterioare	106

ICS KPMG Moldova S.R.L.
Bd. Stefan cel Mare nr. 171/1
Et. 8, MD-2004
Chisinau
Republica Moldova

Tel: +373 (22) 580 580
Fax: +373 (22) 540 499
www.kpmg.md

Raportul auditorului independent

Catre Consiliul de Supraveghere al Bancii Nationale a Moldovei

Bd. Grigore Vieru 1, mun. Chisinau, Republica Moldova
Cod unic de inregistrare: 79592

Opinie

- Am auditat situatiile financiare consolidate ale Bancii Nationale a Moldovei („Banca”) si a filialei sale („Grupul”) care cuprind bilantul contabil consolidat la data de 31 decembrie 2020, situatiile consolidate ale rezultatului global, fluxurilor de mijloace banesti si privind capitalul si rezervele pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, si note, cuprinzand politicile contabile semnificative si alte note explicative.
- Situatiile financiare consolidate la data de si pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2020 se identifica astfel:

• Total capital si rezerve:	5 470 861 mii lei
• Profitul net al perioadei de gestiune:	1 485 877 mii lei
• Profitul disponibil pentru distribuire:	813 967 mii lei
- In opinia noastra, situatiile financiare consolidate anexate ofera o imagine fidela a pozitiei financiare consolidate a Grupului la data de 31 decembrie 2020 precum si a performantei sale financiare consolidate si a fluxurilor sale de mijloace banesti consolidate pentru perioada de gestiune incheiata la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara („SIRF”).

Baza opiniei

- Am desfasurat auditul nostru in conformitate cu Standardele Internationale de Audit („ISA”) si Legea nr.271/2017 cu modificarile si completarile ulterioare („Legea”). Responsabilitatile noastre in baza acestor standarde si reglementari sunt descrise detaliat in sectiunea *Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare consolidate* din raportul nostru. Suntem independenti fata de Grup, conform *Codului Etic al Profesionistilor Contabili (inclusiv Standardele Internationale privind Independenta) emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili („codul IESBA”)* si conform cerintelor de etica profesionala relevante pentru auditul situatiilor financiare consolidate din Republica Moldova, inclusiv Legea, si ne-am indeplinit celelalte responsabilitati de etica profesionala, conform acestor cerinte si conform codului IESBA. Credem ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a furniza o baza a opiniei noastre.

CF

Ref.: 21061

©2021 KPMG Moldova SRL, a Moldovan limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved. PDC no. 0000875

IDNO:1002600046371

Alte informatii – Raportul Conducerii Consolidat anual

5. Conducerea Grupului este responsabila pentru intocmirea si prezentarea altor informatii. Acele alte informatii cuprind Raportul Conducerii Consolidat anual („Raportul Conducerii Consolidat”), dar nu cuprind situatiile financiare consolidate si raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastra cu privire la situatiile financiare consolidate nu acopera acele alte informatii si, cu exceptia cazului in care se mentioneaza explicit in raportul nostru, nu exprimam niciun fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.

In legatura cu auditul situatiilor financiare consolidate, responsabilitatea noastra este sa citim acele alte informatii si, in acest demers, sa apreciem daca acele alte informatii sunt semnificativ neconcordante cu situatiile financiare consolidate sau cu cunostintele pe care noi le-am obtinut in cursul auditului, sau daca ele par a fi denaturate semnificativ.

In ceea ce priveste Raportul Conducerii Consolidat am citit si raportam daca Raportul Conducerii Consolidat este intocmit, in toate aspectele semnificative, in conformitate cu prevederile legislatiei aplicabile si anume Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 30, punctele 1 si 2a).

In baza exclusiv a activitatilor care trebuie desfasurate in cursul auditului situatiilor financiare consolidate, in opinia noastra, in toate aspectele semnificative:

- a) Informatiile prezentate in Raportul Conducerii Consolidat pentru perioada de gestiune pentru care au fost intocmite situatiile financiare consolidate sunt in concordanta cu situatiile financiare consolidate;
- b) Raportul Conducerii Consolidat a fost intocmit in conformitate cu Legea contabilitatii si raportarii financiare nr.287/2017, articolul 30, punctele 1 si 2a).

In plus, in baza cunostintelor si intelegerii noastre cu privire la Grup si la mediul acestuia, obtinute in cursul auditului, ni se cere sa raportam daca am identificat denaturari semnificative in Raportul Conducerii Consolidat. Nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Alte aspecte - cifre corespondente

6. Situatiile financiare consolidate ale Grupului aferente perioadei de gestiune incheiate la 31 decembrie 2019, cu exceptia ajustarilor mentionate in Nota 2.1 la situatiile financiare consolidate, au fost auditate de catre un alt auditor care a exprimat o opinie nemodificata cu privire la acele situatii financiare consolidate la data de 11 mai 2020.

Ca parte a auditului nostru asupra situatiilor financiare consolidate la data de si pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2020, am auditat ajustarile descrise in Nota 2.1 din situatiile financiare consolidate, care au fost aplicate pentru a retrata cifrele corespondente prezentate la data de si pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2019. Nu am auditat, revizuit sau aplicat alte proceduri asupra situatiilor financiare consolidate pentru perioada de gestiune incheiata la 31 decembrie 2019, altele decat in ceea ce priveste ajustarile descrise in Nota 2.1 din situatiile financiare consolidate. In consecinta, nu exprimam o opinie sau nicio alta forma de asigurare cu privire la situatiile financiare consolidate respective luate in ansamblu. Cu toate acestea, in opinia noastra, ajustarile descrise in Nota 2.1 din situatiile financiare consolidate sunt adecvate si au fost aplicate corespunzator.

Responsabilitatile conducerii si ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare consolidate

7. Conducerea Bancii este responsabila pentru intocmirea situatiilor financiare consolidate care sa ofere o imagine fidela in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara si pentru controlul intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare consolidate lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

CF

8. In intocmirea situatiilor financiare consolidate, conducerea este responsabila pentru evaluarea capacitatii Grupului de a-si continua activitatea, pentru prezentarea, daca este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activitatii si pentru utilizarea contabilitatii pe baza continuitatii activitatii, cu exceptia cazului in care conducerea fie intentioneaza sa lichideze Grupul sau sa opreasca operatiunile, fie nu are nicio alternativa realista in afara acestora.
9. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiara al Grupului.

Responsabilitatile auditorului intr-un audit al situatiilor financiare consolidate

10. Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare consolidate, in ansamblu, sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare si in emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garantie a faptului ca un audit desfasurat in conformitate cu ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate de frauda sau de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, individual sau cumulativ, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor, luate in baza acestor situatii financiare consolidate.
11. Ca parte a unui audit efectuat in conformitate cu ISA, exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:
  - Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare consolidate, cauzata fie de frauda, fie de eroare, proiectam si executam proceduri de audit ca raspuns la respectivele riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a furniza o baza a opiniei noastre. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune complicitate, fals, omisiuni intentionate, declaratii false si eludarea controlului intern.
  - Obtinem o intelegere a controlului intern relevant pentru audit, in vederea proiectarii de proceduri de audit adecvate circumstantelor, dar fara a avea scopul de a exprima o opinie cu privire la eficacitatea controlului intern al Grupului.
  - Evaluam gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate si caracterul rezonabil al estimarilor contabile si al prezentarilor de informatii aferente realizate de catre conducere.
  - Concluzionam cu privire la gradul de adecvare a utilizarii de catre conducere a contabilitatii pe baza continuitatii activitatii si, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea pune in mod semnificativ la indoiala capacitatea Grupului de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia in raportul auditorului asupra prezentarilor de informatii aferente din situatiile financiare consolidate sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina Grupul sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
  - Evaluam in ansamblu prezentarea, structura si continutul situatiilor financiare consolidate, inclusiv prezentarile de informatii, si masura in care situatiile financiare consolidate reflecta tranzactiile si evenimentele care stau la baza acestora intr-o maniera care sa rezulte intr-o prezentare fidela.
  - Obtinem probe de audit suficiente si adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor de afaceri din cadrul Grupului, pentru a exprima o opinie cu privire la situatiile financiare consolidate. Suntem responsabili pentru coordonarea, supravegherea si executarea auditului grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

12. Comunicam cu persoanele responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, cu privire la aria planificata si programarea in timp a auditului, precum si principalele constatari ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului.

27 octombrie 2021

Pentru si in numele ICS KPMG Moldova S.R.L.:

Nicoleta Rusu

inregistrat in registrul public electronic
al auditorilor financiari cu Nr.0802064

Auditor licentiat pentru auditul general

Certificat de calificare a auditorului Seria AG, Nr.000064

Auditor licentiat pentru auditul institutiilor financiare

Certificat de calificare al auditorului institutiilor financiare
Seria AIF, Nr.0007

Administrator ICS KPMG Moldova S.R.L.

Cezar Furtuna

Partener

ICS KPMG Moldova S.R.L.

Bd. Stefan cel Mare 171/1, et. 8

MD-2004, Chisinau

Republica Moldova

inregistrat in registrul public electronic
al firmelor de audit cu Nr.1903038

Banca Națională a Moldovei
BILANȚUL CONTABIL CONSOLIDAT
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019 Retratat*
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Active în valută străină			
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	32 122 522	23 580 180
Aur monetar	6	76 886	61 961
Valori mobiliare investiționale	10	32 911 652	29 002 657
Active în organizații financiare internaționale	7	4 303 838	4 119 868
		69 414 898	56 764 666
Active în monedă națională			
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	87	3 629
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15 063 371	15 273 002
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	18 357	19 244
Imobilizări corporale	13	64 389	76 187
Imobilizări necorporale	13	33 954	43 211
Active privind impozitul pe profit amânat		37	33
Alte active	14	7 530	7 642
		15 187 725	15 422 948
TOTAL ACTIVE		84 602 623	72 187 614
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
OBLIGAȚIUNI			
Obligațiuni în valută străină			
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	4 524 052	3 054 226
Disponibilități ale băncilor	17	9 330 338	4 487 350
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	6 710 472	7 225 994
Alte obligațiuni	19	5 642	29 975
		20 570 504	14 797 545
Obligațiuni în monedă națională			
Moneda națională în circulație	15	33 061 901	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	5 352 349	4 838 339
Disponibilități ale băncilor	17	13 241 416	16 479 193
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	6 383 308	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	523	5 566
Alte obligațiuni	19	521 761	186 046
		58 561 258	52 764 792
TOTAL OBLIGAȚIUNI		79 131 762	67 562 337

*A se vedea nota 2.1

Continuare

Banca Națională a Moldovei
 BILANȚUL CONTABIL CONSOLIDAT (CONTINUARE)
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	31 decembrie 2020 MII LEI	31 decembrie 2019 Retratat* MII LEI
CAPITAL ȘI REZERVE			
Capital autorizat		1 075 328	1 012 474
Fondul general de rezervă		2 150 655	2 024 947
Total capital statutar		3 225 983	3 037 421
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	20	2 028 617	1 372 304
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		178 427	178 427
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	20	31 323	16 398
Alte rezerve	20	5 405	20 293
Rezultatul filialei atribuibil Băncii		661	-
Capital și rezerve atribuibile Băncii		5 470 416	4 624 843
Interese care nu controlează	11	445	434
Total capital și rezerve		5 470 861	4 625 277
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		84 602 623	72 187 614

*A se vedea nota 2.1

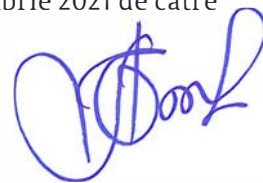
Notele 1-33 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate.

Aceste situații financiare consolidate au fost aprobate pe data de 27 octombrie 2021 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
 Guvernator

Aliona Vacarița
 Director al Departamentului buget,
 finanțe și contabilitate
 Contabil-șef

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	2020	2019
		MII LEI	Retratat*
			MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă			
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	22	75 947	232 178
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	22	413 221	689 112
		489 168	921 290
Venituri din dobânzi din instrumente în monedă națională			
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	22	680	1 593
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	22	777 339	777 814
		778 019	779 407
Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective		1 267 187	1 700 697
Alte venituri similare	22	161	40
Cheltuieli cu dobânzi în monedă națională			
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	23	(157 081)	(613 966)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	23	(214 633)	(377 837)
		(371 714)	(991 803)
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină			
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	23	(23 967)	(46 972)
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt	23	(57 547)	(45 001)
		(81 514)	(91 973)
Cheltuieli cu dobânzi		(453 228)	(1 083 776)
Alte cheltuieli similare	23	(214)	(82)
Venituri nete din dobânzi și alte cheltuieli similare		813 906	616 879
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	24	831 003	211 437
Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	25	35 197	18 632
Alte venituri	26	60 871	47 053
Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare	4	(3 177)	-
Cheltuieli cu personalul	28	(160 312)	(164 783)
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	28	(20 328)	(65 337)
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	28	(30 206)	(30 667)
Alte cheltuieli operaționale	28	(41 081)	(41 391)
Profit/ (pierderi) până la impozitare		1 485 873	591 823
Economii/(cheltuieli) privind impozitul pe profit a filialei	4	4	(257)
PROFIT NET		1 485 877	591 566
- Din activitatea Băncii		1 485 205	588 709
- Din activitatea filialei		672	2 857

*A se vedea nota 2.1

Continuare

Banca Națională a Moldovei
 SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A REZULTATULUI GLOBAL (CONTINUARE)
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	2020 MII LEI	2019 Retratat* MII LEI
Alte venituri globale			
<i>Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere</i>			
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	(16 731)	23 562
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	(32)	(371)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	1 875	-
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		1 470 989	614 757
Atribuibil Băncii		1 470 978	614 711
Atribuibil intereselor care nu controlează	11	11	46
DETERMINAREA PROFITULUI DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE			
PROFIT NET din activitatea Băncii		1 485 205	588 709
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		(656 313)	(141 438)
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase		(14 925)	(10 428)
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE		813 967	436 843

*A se vedea nota 2.1

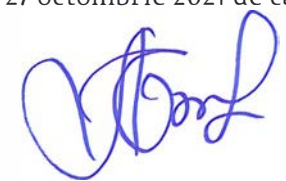
Notele 1-33 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate.

Aceste situații financiare consolidate au fost aprobate pe data de 27 octombrie 2021 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
 Guvernator

Aliona Vacarița
 Director al Departamentului buget,
 finanțe și contabilitate
 Contabil-șef

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	2020 MII LEI	2019 Retratat* MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Profit net		1 485 877	591 566
<i>Ajustări pentru:</i>			
Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	13	30 206	30 667
Provizioane aferente concediilor neutilizate		3 615	11 257
Venituri din operațiuni cu imobilizări intrate cu titlu gratuit		(620)	(311)
Venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase	24	(671 238)	(151 866)
Pierderi așteptate din deprecierea activelor financiare		3 177	-
Venituri din dobânzi	22	(1 267 348)	(1 700 737)
Cheltuieli din dobânzi	23	453 442	1 083 858
Venituri nete realizate din operațiuni valutare (Economii)/cheltuieli privind impozitul pe profit al filialei	24	(159 765)	(59 571)
		(4)	257
		(122 658)	(194 880)
<i>(Majorarea)/diminuarea netă a activelor operaționale</i>			
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		238 822	209 142
Depozite la termen în valută străină		(2 771 599)	(102 487)
Active în organizații financiare internaționale		(6 997)	(10 412)
Credite acordate băncilor și altor persoane		887	(338)
Valori mobiliare investiționale		(3 544 454)	(2 267 810)
Alte active		(5 182)	2 948
		(6 088 523)	(2 168 957)
<i>Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor operaționale</i>			
Moneda națională în circulație		7 209 227	2 103 807
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova		1 973 635	(1 371 996)
Disponibilități ale băncilor		1 087 294	1 304 598
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei		985 212	(894 331)
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(787 312)	(650 085)
Alte obligațiuni		(228 975)	43 578
		10 239 081	535 571
Dobânzi încasate		1 024 848	1 549 995
Dobânzi plătite		(501 351)	(1 097 718)
Impozit pe venit achitat		(290)	-
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		4 551 107	(1 375 989)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții			
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(9 152)	(10 804)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(9 152)	(10 804)

Continuare

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI (CONTINUARE)
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

	Note	2020 MII LEI	2019 Retratat* MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară			
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(218 422)	-
Plăți de principal privind datoriile de leasing		(1 578)	(1 697)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(220 000)	(1 697)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		1 460 806	166 069
Creșterea/ (descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		5 782 761	(1 222 421)
Numerar și echivalente de numerar la începutul anului		15 062 980	16 285 401
Numerar și echivalente de numerar la finele anului		20 845 741	15 062 980
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
	Note	31 decembrie 2020 MII LEI	31 decembrie 2019 MII LEI
Conturi în valută străină	5	4	-
Conturi în monedă națională	5	87	3 629
Numerar în valută străină	5	833 012	591
Conturi "Nostro"	5	5 607 720	2 147 672
Depozite la termen în valută străină	5	14 404 918	12 911 088
Numerar și echivalente de numerar		20 845 741	15 062 980

Notele 1-33 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate.

* A se vedea nota 2.1.

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

Note	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase MII LEI	Profit disponibil pentru distribuire MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Interese care nu controlează MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2020	1 012 474	2 024 947	1 372 304	178 427	16 398	-	20 293	434	4 625 277
Alocarea profitului disponibil pentru distribuire al anului 2019 la Bugetul de stat, conform Legii 42/2020	21 (72 808)	(145 614)	-	-	-	-	-	-	(218 422)
Profit net	-	-	656 313	-	14 925	814 628	-	11	1 485 877
- din activitatea Băncii	-	-	656 313	-	14 925	813 967	-	-	1 485 205
- din activitatea filialei	-	-	-	-	-	661	-	11	672
Alte venituri globale:									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20 -	-	-	-	-	-	(16 731)	-	(16 731)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20 -	-	-	-	-	-	(32)	-	(32)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20 -	-	-	-	-	-	1 875	-	1 875
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	-	(14 888)	-	(14 888)
Rezultat global la finele perioadei	-	-	656 313	-	14 925	814 628	(14 888)	11	1 470 989
Distribuirea profitului									
Majorarea capitalului autorizat	21 135 662	-	-	-	-	(135 662)	-	-	-
Majorarea fondului general de rezervă	21 -	271 322	-	-	-	(271 322)	-	-	-
Profit alocat bugetului de stat	21 -	-	-	-	-	(406 983)	-	-	(406 983)
Rezultatul filialei	-	-	-	-	-	(661)	661	-	-
Sold la 31 decembrie 2020	1 075 328	2 150 655	2 028 617	178 427	31 323	-	6 066	445	5 470 861

Notele 1-33 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate.

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE (CONTINUARE)
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

Note	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase* MII LEI	Profit disponibil pentru distribuire MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Interese care nu controlează MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2019	902 970	1 697 608	1 230 866	178 427	-	-	261	388	4 010 520
Reclasificarea reevaluării aurului monetar *	2.1	-	-	-	5 970	-	(5 970)	-	-
Profit net			141 438	-	10 428	439 654	-	46	591 566
- din activitatea Băncii			141 438	-	10 428	436 843	-	-	588 709
- din activitatea filialei			-	-	-	2 811	-	46	2 857
Alte venituri globale:									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	-	-	-	-	-	23 562	-	23 562
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	-	-	-	-	-	(371)	-	(371)
Alte venituri globale, total							23 191	-	23 191
Rezultat global la finele perioadei			141 438	-	10 428	439 654	23 191	46	614 757
Distribuirea profitului									
Majorarea capitalului autorizat	21	109 504	-	-	-	(109 504)	-	-	-
Majorarea fondului general de rezervă	21	-	327 339	-	-	(327 339)	-	-	-
Rezultatul filialei			-	-	-	(2 811)	2 811	-	-
Sold la 31 decembrie 2020	1 012 474	2 024 947	1 372 304	178 427	16 398	-	20 293	434	4 625 277

* A se vedea nota 2.1 Notele 1-33 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emiteră a monedei electronice, prestează băncilor și altor instituții eligibile servicii de clearing și de plată, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: *Consiliul de supraveghere* și *Comitetul executiv*. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere ale Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare DCU sau Filială), entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea DCU este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, începând cu 31 iulie 2018, DCU desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat și certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei. Începând cu 1 mai 2019, DCU efectuează și decontarea valorilor mobiliare corporative ale societăților pe acțiuni.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Sediul DCU este situat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Aceste situații financiare consolidate sunt întocmite pentru grupul Banca și filiala acesteia, numite în continuare pe parcursul situațiilor financiare consolidate "Bancă" în cazul în care nu se menționează separat filiala.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare consolidate ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB).

Situațiile financiare consolidate sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei* și întocmește Situațiile financiare consolidate în conformitate cu acestea.

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare consolidate sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și a instrumentelor financiare derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (forward și swap valutar), care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil consolidat au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de IFRS 9 „Instrumente financiare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai clară a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil consolidat corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu IFRS 9 „Instrumente financiare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare consolidate.

În conformitate cu paragraful 10 al IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația consolidată a rezultatului global” și „Bilanțul contabil consolidat” ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare consolidate, dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare consolidate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare consolidate. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare consolidate.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste Situații financiare consolidate sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare

Clasificarea activelor financiare conform IFRS 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenele contractuale ale instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul „DPPD” sau „SPPI”). Detalii sunt prezentate în Nota 3.f și 4.

b. Tratamentul contabil al aurului monetar

IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar, în calitate de activ de rezervă. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” și Cadrul Conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a aplicat raționamente semnificative în aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare. Detalii sunt prezentate în Nota 2.1 și Nota 3.d.

2. Baza de întocmire (continuare)

c. Tratamentul contabil al activelor și datoriilor cu FMI

Considerând specificul și unicitatea relațiilor și tranzacțiilor băncilor centrale cu FMI, în relația mandatată de a reprezenta Republica Moldova în relațiile cu FMI, participația strategică în FMI, tratamentul contabil și recunoașterea activelor și datoriilor din relațiile cu FMI implică aplicarea raționamentelor semnificative de către conducerea Băncii, acestea fiind detaliate în Nota 3.e și Nota 7.

d. Tratamentul contabil aplicabil obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016

Judecățile semnificative aplicate în determinarea tratamentului contabil al portofoliului obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în calitate de un singur instrument financiar aplicate de către conducerea Băncii sunt descrise în Nota 8.

e. Estimarea pierderilor din creditare așteptate

Aplicarea modelului pierderilor din creditare așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea "creșterii semnificative a riscului de credit" de la recunoașterea inițială a activului, incorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în evaluarea pierderilor așteptate din creditare. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor din creditare așteptate ale instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 3 h și Nota 4.2.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra situațiilor financiare consolidate pentru perioada de raportare sunt:

- **Pierderi din creditare așteptate**

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor din creditare așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv incorporarea condițiilor economice viitoare.

- **Valoarea justă a instrumentelor financiare**

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil consolidat nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. Dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 12.

2.1 Reclasificări și retratări

a. Modificarea metodei de contabilizare a diferențelor din reevaluarea metalelor prețioase

Pe parcursul anului 2020, Conducerea Băncii a decis modificarea politicii de contabilitate privind tratamentul contabil al aurului monetar, pentru care Banca a elaborat o politică contabilă proprie conform prevederilor din nota 3.d) și cerințelor IFRS. Modificarea a fost aplicată retroactiv.

2. Baza de întocmire (continuare)

a. Modificarea metodei de contabilizare a diferențelor din reevaluarea metalelor prețioase (continuare)

În procesul anual de revizuire a politicilor contabile, s-a constatat că aplicarea metodei de evaluare a aurului monetar la valoarea justă prin profit sau pierderi comparativ cu cea la valoarea justă prin AERG ar fi mai adecvată, considerând utilizarea aurului monetar în calitate de activ oficial de rezervă și prevederile IFRS care nu permit analogii cu practicile contabile aplicate activelor financiare evaluate la valoarea justă prin AERG în coraport cu alte active decât cele care sunt expres identificate ca fiind evaluate prin AERG în IFRS.

Dacă IAS 1 "Prezentarea situațiilor financiare" permite ca elementele de venituri și cheltuieli din reevaluarea aurului monetar să fie recunoscute în afara profitului sau pierderii și incluse în alte elemente ale rezultatului global când un IFRS impune sau permite acest lucru, atunci această metodă este în afara scopului IFRS 9 "Instrumente financiare". În aceste condiții, urmează a fi aplicate prevederile Cadrului conceptual de raportare financiară, care permit aplicarea metodei de evaluare privind valoarea justă prin profit sau pierderi.

Astfel, cu aplicare retroactivă din 1 ianuarie 2019, în scopul asigurării comparabilității datelor, diferențele nerealizate din reevaluarea aurului monetar la preț de piață urmează a fi înregistrate în contul de profit și pierderi cu alocarea la finele anului financiar într-un cont de rezervă a veniturilor nerealizate. La derecunoașterea aurului monetar, acestea sunt recunoscute ca venituri sau pierderi realizate în Situația rezultatului global.

În baza deciziei expuse mai sus, au fost înregistrate următoarele reclasificări:

<i>Bilanțul contabil consolidat</i>	31 decembrie		31 decembrie
	2019	Reclasificări	2019
	MII LEI	MII LEI	reclasificat MII LEI
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	-	16 398	16 398
Alte rezerve	36 691	(16 398)	20 293

<i>Situația consolidată a rezultatului global</i>	31 decembrie		31 decembrie
	2019	Reclasificări	2019
	MII LEI	MII LEI	reclasificat MII LEI
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	201 009	10 428	211 437
Profit net	581 138	10 428	591 566
Diferențe din reevaluarea aurului monetar (Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase	10 428	(10 428)	-
	-	(10 428)	(10 428)

Similar modificărilor expuse mai sus, au fost efectuate și prezentate modificări în Situația consolidată privind capitalul și rezervele. Reclasificările nu au modificat mărimea profitului disponibil pentru distribuire pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2019.

2.1 Reclasificări și retratări (continuare)

b. Reclasificarea cheltuielilor cu dobânzi negative aferente activelor financiare

Considerând practica internațională a altor instituții financiare și băncilor centrale, Conducerea Băncii a decis modificarea politicii de raportare a cheltuielilor din dobânzile negative la activele oficiale de rezervă și a reclasificat cheltuielile cu dobânzile negative de la disponibilitățile în valută străină din categoria "Cheltuieli operaționale" în categoria "Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt".

În politica anterioară, Banca se ghida de recomandarea Comitetului Interpretativ IFRS din 27.01. 2015, prin care s-a comunicat imposibilitatea prezentării acestora în calitate de venituri din dobânzi și recomandarea de a prezenta aceste cheltuieli ca alte cheltuieli, diferite de cele din dobânzi.

Astfel, pentru asigurarea comparabilității datelor și practicii internaționale în domeniul financiar, cheltuielile cu dobânzile negative la plasamentele în valută străină, înregistrate la 31 decembrie 2019 în mărime de 45 001 mii lei, au fost reclasificate în categoria "Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt".

c. Modificarea metodei de prezentare a Situației rezultatului global și Bilanțului contabil

La 31 decembrie 2020, Conducerea Băncii a decis să aducă modificări de îmbunătățire în prezentarea informațiilor în Situația consolidată a rezultatului global și Bilanțul contabil care ar prezenta mai adecvat și fiabil poziția și performanța Băncii prin prisma activității unei bănci centrale, prin includerea unor linii suplimentare de:

- prezentarea activelor și datoriilor pe linii de instrumente în monedă națională și valută străină, conform practicilor aplicate de alte bănci centrale și recomandărilor FMI pentru băncile centrale privind raportarea financiară;
- prezentarea veniturilor din dobânzi și cheltuielilor din dobânzi pe linii de instrumente în monedă națională și valută străină (pe surse de proveniență), altor venituri și cheltuieli similare, conform practicilor aplicate de alte bănci centrale și recomandărilor FMI pentru băncile centrale privind raportarea financiară și cerințelor IFRS;
- detalierea cheltuielilor operaționale în linii separate, astfel: cheltuieli cu personalul, cheltuieli aferente producerii monedei naționale, cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor și alte cheltuieli operaționale.

Modificările de structură enumerate mai sus nu au avut impact asupra rezultatului financiar raportat și urmăresc prezentarea situațiilor financiare într-o manieră mai relevantă și adecvată, în conformitate cu cerințele IAS 1 "Prezentarea situațiilor financiare".

d. Modificarea metodei de prezentare a Situației fluxurilor de mijloace bănești

În vederea asigurării transparenței, concordanței și relevanței prezentării fluxurilor de numerar, conducerea Băncii Naționale a decis modificarea metodei de prezentare a fluxurilor de mijloace bănești, aplicând metoda indirectă clasică. În aceste condiții, a fost utilizat profitul net ca punct de plecare pentru prezentarea fluxurilor de numerar operaționale, care a fost ajustat cu efectele tranzacțiilor de natură nemonetară, amânările sau angajamentele de plăți sau încasările în numerar din activitatea operațională, și modificările survenite pe parcursul perioadei în activele și datoriile operaționale.

2.1 Reclasificări și retratări (continuare)

d. Modificarea metodei de prezentare a Situației fluxurilor de mijloace bănești (continuare)

Pentru asigurarea comparabilității cu perioada precedentă, situația consolidată a fluxurilor de mijloace bănești la 31 decembrie 2019 a fost revăzută și prezentată conform aceleiași metode utilizate la 31 decembrie 2020.

Modificarea metodei de prezentare a situației consolidate a fluxurilor de mijloace bănești pentru perioada anterioară nu a avut impact asupra soldului numerarului și echivalentelor de numerar sau a fluxurilor nete de trezorerie înregistrate la 31 decembrie 2019.

e. Reclasificarea unor categorii de obligațiuni (Nota 19)

La întocmirea situațiilor financiare consolidate la 31 decembrie 2020, Banca a reclasificat datoriile față de buget privind taxele și contribuțiile în categoria datoriilor nefinanciare..

Astfel, urmărind asigurarea comparabilității datelor, pentru perioada de raportare încheiată la 31 decembrie 2019 aceste obligațiuni, în mărime de 8 825 mii lei, au fost reclasificate din componenta de alte obligațiuni financiare în componenta altor obligațiuni nefinanciare.

Această reclasificare a determinat și revizuirea tabelelor privind riscurile financiare ale Băncii la 31 decembrie 2019, prezentate în Nota 4.2, Nota 4.3, Nota 4.4, și Nota 12.

Reclasificările ilustrate nu au modificat mărimea profitului disponibil pentru distribuire pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2019.

3. Politici contabile semnificative

Cu excepția modificărilor politicilor contabile explicate în Nota 3 a., politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare consolidate.

a. Modificări semnificative ale politicilor contabile

- *Implementarea Amendamentului la IFRS 16 Arenda – Concesii privind chiria legate de Covid-19*

În situațiile financiare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020, Banca a adoptat și aplicat Amendamentul la IFRS 16 *Arenda – Concesii privind chiria legate de Covid-19*. În baza prevederilor acestui amendament, Banca nu este obligată să evalueze dacă concesiile privind chiriile eligibile sunt modificări ale contractelor de leasing și, în schimb, Băncii i se permite să contabilizeze aceste schimbări ca și cum acestea nu ar fi fost modificări la contractul de leasing. Concesiunile privind chiriile sunt eligibile pentru oportunitatea practică introdusă de amendamente dacă apar ca o consecință directă a pandemiei Covid-19 și dacă sunt îndeplinite toate criteriile următoare:

- modificarea plăților de leasing are ca rezultat o contraprestație revizuită pentru leasing care este, în mod substanțial, similară sau inferioară contraprestației pentru leasing imediat anterioară modificării;
- orice reducere a plăților de leasing afectează doar plățile datorate inițial la 30 iunie 2021 sau înainte de această dată;
- nu s-a produs nicio modificare de fond a celorlalte termene și condiții ale contractului de leasing.

Sumele aferente schimbărilor plăților de leasing rezultate din concesiile privind chiria legate de Covid-19 sunt raportate de Bancă în Situația consolidată a rezultatului global în perioada în care apare evenimentul sau condiția care declanșează concesiunea chiriei.

Impactul aplicării Amendamentului la IFRS 16 *Arenda – Concesii privind chiria legate de Covid-19* este dezvăluit în Nota 31.

- *Modificarea tratamentului contabil al aurului monetar de la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global la valoarea justă prin contul de profit și pierdere*

În anul 2020, Banca decis modificarea politicii contabile privind recunoașterea reevaluării aurului monetar din înregistrarea acestora în Alte elemente ale rezultatului global, în profit și pierdere, cu aplicare retroactivă începând cu 1 ianuarie 2019, pentru asigurarea comparabilității datelor raportate. Informații detaliate privind impactul modificării metodei aplicate și noua metoda de evaluare sunt dezvăluite în Nota 2.1 a și Nota 3 d.

Alte standarde, amendamente și interpretări privind standardele existente care au fost adoptate în situațiile financiare consolidate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020, dar nu au avut un impact semnificativ asupra acestora sunt:

- Amendamente la IFRS 9 *Instrumente financiare*, IAS 39 *Instrumente financiare recunoaștere și evaluare* și IFRS 7 *Instrumente financiare informații de furnizat* – reforma indicelui ratei dobânzii ca o reacție la efectele potențiale generate de reforma IBOR;
- Amendamente la IFRS 3 *Combinări de întreprinderi* – revizuirea definiției unei afaceri;
- Amendamentele la IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare* și IAS 8 *Politici contabile*, modificări ale estimărilor contabile și erori de definire a noțiunii de "materialitate";
- Amendamentele la *Cadrul general conceptual de raportare financiară*.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data de raportare, activele monetare și datoriile denumite în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc la data de raportare. În perioadele de raportare, cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2020		Anul 2019	
	mediu pe perioadă	la finele perioadei	mediu pe perioadă	la finele perioadei
USD/MDL	17,3201	17,2146	17,5751	17,2093
EUR/MDL	19,7436	21,1266	19,6741	19,2605
GBP/MDL	22,2142	23,4343	22,4205	22,5811
XDR/MDL	24,1158	24,7936	24,2786	23,7975
XAU/MDL	982,6855	1 037,1329	786,0086	835,8027

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în Situația consolidată a rezultatului global în venituri și pierderi realizate din diferențe de curs valutar (Nota 3.z și Nota 24).

c. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerarul în valută străină deținut în casă, conturile "Nostro", și plasamentele pe termen scurt în alte bănci și valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării. În Bilanțul contabil consolidat numerarul este recunoscut la valoare nominală, iar plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat și sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în moneda națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

d. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri care corespund cerințelor de certificare internațională și de tranzacționare pe piața monetară. Fiind component al activelor oficiale de rezervă aurul este considerat activ monetar.

Pornind de la caracteristicile expuse mai sus, conducerea Băncii conștientizează că IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” și Cadrul conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare și prezentarea dezvoltărilor aferente aurului, în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare. Aurul monetar se recunoaște inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Ulterior, aurul monetar se reevaluează zilnic conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{Au} USD fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd. Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform metodei costului mediu ponderat.

Veniturile și pierderile din reevaluarea aurului monetar la valoarea justă sunt recunoscute în Situația consolidată a rezultatului global și raportate în *Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase*.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active în organizații financiare internaționale

Sumele înregistrate în Bilanțul contabil la poziția „Active în organizații financiare internaționale” includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar internațional (FMI) și contul curent al Băncii Naționale a Moldovei deschis la Fondul Monetar internațional (FMI). Cota la FMI este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL.

Cota Republicii Moldova la FMI reprezintă o investiție strategică și este evaluată la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, cu reevaluarea lunară, în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, la cursul XDR față de leul moldovenesc, calculat de FMI. Valoarea cotei fiind stabilită în XDR, aceasta aproximează cel mai bine valoarea justă a acesteia, deoarece acesta este prețul la care cotele sunt „cumpărate și vândute”, similar celei mai recente revizuirii a cotelor la FMI.

Considerând că IFRS nu prevăd tratament aliniat pentru contabilitatea cotelor FMI, se ia în considerare cel mai apropiat echivalent. Cota este o formă de participare în Fondul Monetar Internațional și, prin urmare, are o anumită analogie cu o participație la capitalul unei entități (instrumente de capital). Cota Republicii Moldova la FMI fiind o participație strategică, conducerea Băncii a ales să aplice evaluarea la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (AERG).

Conform Hotărârii Parlamentului HP 1107/1997 de aderare a Republicii Moldova la FMI și Statutului Fondului Monetar, Banca a fost împuternicită să fie agentul Republicii Moldova la FMI, și agentul fiscal și depozitarul FMI în Republica Moldova. Parlamentul, în temeiul HP 1107/1997 și Legii BNM 548/1995 a împuternicit Banca să efectueze, în numele Republicii Moldova, toate operațiunile și tranzacțiile autorizate conform prevederilor statutului FMI și să primească orice sumă care poate fi plătită sau transferată Republicii Moldova în operațiunile și tranzacțiile autorizate conform diferitelor prevederi ale Statutului FMI.

Subscrierile la Cota FMI sunt efectuate de către Banca Națională a Moldovei, în temeiul Legii nr. 548/1995 și legilor speciale, prin care Banca e mandată să își asume toate obligațiile pentru efectuarea subscrierii la FMI conform cerințelor Fondului.

Banca Națională ca agent al Republicii Moldova poate să-și asume obligații și să execute tranzacții ce țin de participarea Republicii Moldova la organizațiile internaționale, inclusiv Fondul Monetar. Poziția de guvernator al Republicii Moldova în cadrul Consiliului de Guvernatori al FMI este deținută de către Guvernatorul Băncii, iar cea de guvernator supleant – de către prim-viceguvernatorul Băncii.

Considerând că Banca este împuternicită prin lege să reprezinte Republica Moldova la FMI, să asume și efectueze operațiuni cu FMI, să efectueze subscrierile cotei la FMI, să încaseze sume în numele Republicii Moldova de la FMI, să desemneze reprezentanții săi în organul de conducere al FMI, precum și să acționeze în calitate de agent fiscal și depozitar al FMI, în relația operațiunilor Republicii Moldova cu FMI, cu excepția celor direct atribuibile Guvernului Republicii Moldova, Banca reprezintă principal și recunoaște activele și datoriile din aceste operațiuni în bilanțul său contabil.

Contul curent deschis la FMI este evaluat la cost amortizat, fiind de natura plasamentelor pe termen scurt.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare

Instrumentele financiare ale Băncii cuprind:

- Numerar și plasamente pe termen scurt
- Active în organizații financiare internaționale
- Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova
- Credite acordate băncilor și altor persoane
- Valori mobiliare investiționale
- Moneda națională în circulație
- Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova
- Disponibilități ale băncilor și ale altei clientele
- Certificate emise de Banca Națională a Moldovei
- Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca recunoaște activele și datoriile financiare nederivate în Bilanțul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când instrumentele sunt primite sau livrate de Bancă instrumentele măsurate la cost amortizat: plasamente, credite acordate, valorile mobiliare de stat procurate prin remisiune). Cumpărările și vânzările standard ale activelor și datoriilor financiare sunt recunoscute la data decontării (procurările de valori mobiliare investiționale măsurate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, certificatele BNM).

Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca derecunoaște un activ financiar atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace bănești care decurg din activul financiar sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace bănești din activul financiar într-o tranzacție în care, substanțial, toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului financiar sunt transferate. Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

Modificarea substanțială a activelor și datoriilor financiare

O modificare substanțială a condițiilor unui instrument financiar (activ sau datorie) existent sau a unei părți a acestuia (fie că se poate sau nu atribui dificultăților financiare în care se află debitorul) este contabilizată drept o derecunoaștere a instrumentului financiar inițial și recunoașterea unui instrument financiar nou. O modificare substanțială a condițiilor unui instrument financiar este determinată pe baza judecății expert, în primul rând prin evaluarea factorilor calitativi ai modificării și, ulterior, aplicând evaluarea cantitativă a efectului modificării.

Factorii calitativi care reprezintă o modificare substanțială sunt cel puțin: modificarea valutei instrumentului; introducerea unor factori variabili, care fac ca instrumentul nou să nu mai reprezinte doar plăți de principal și dobândă; și înlocuirea debitorului inițial cu un nou debitor.

Evaluarea factorilor cantitativi se realizează prin cuantificarea efectului modificării asupra fluxurilor de numerar ale instrumentului inițial.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Astfel, o modificare a condițiilor se consideră substanțială dacă valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de numerar conform noilor condiții, inclusiv orice taxe plătite minus orice taxe primite și actualizate utilizând rata inițială a dobânzii efective a instrumentului modificat, este cu cel puțin 10% diferită de valoarea prezentă actualizată a fluxurilor de numerar rămase din instrumentul financiar inițial. Evaluarea cantitativă va include toate modificările simultane ale condițiilor instrumentului, modificările la fel fiind considerate la nivelul instrumentului total.

Clasificarea activelor și datoriilor financiare

La recunoașterea inițială, Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare evaluate la cost amortizat, active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Un activ financiar este evaluat la **cost amortizat** dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- 1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține activele financiare pentru a colecta fluxurile de mijloace bănești contractuale și
- 2) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată, utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială și valoarea la scadență, și minus orice reducere pentru depreciere.

După recunoașterea inițială, activele financiare evaluate la cost amortizat sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea reducerilor pentru pierderi de credit așteptate. Pierderea de credit așteptată și veniturile din dobânzi sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global (Venituri din dobânzi, Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare).

Din categoria activelor evaluate la cost amortizat fac parte valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, creditele acordate băncilor și altor persoane, valorile mobiliare investiționale în valută străină din tranșa de investiții, precum și mijloacele deținute în conturile „Nostro” în valută străină și depozitele la termen în valută străină.

Un activ financiar este evaluat la **valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global** dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- 1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este îndeplinit atât prin colectarea fluxurilor de mijloace bănești contractuale, cât și vânzarea activelor financiare și
- 2) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Din această categorie fac parte valorile mobiliare investiționale în valută străină din tranșa de lichiditate, inclusiv valorile mobiliare în valută străină gestionate extern (*a se vedea Nota 4.1. Riscul financiar*) și cota în Fondul monetar internațional.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Celelalte active financiare, care nu corespund criteriilor de evaluare fie la cost amortizat, fie la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global sunt clasificate și evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Banca nu deține astfel de instrumente în bilanțul său contabil consolidat la 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019. Pe tot parcursul anilor 2020 și 2019, Banca a clasificat instrumentele forward și swap ca active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Determinarea modelului de afaceri

Banca determină modelul de afaceri al unui activ financiar la nivelul portofoliului în care acesta este deținut, portofoliile reflectând cel mai relevant modalitatea de gestiune a activelor și de prezentare a informațiilor către conducere.

La stabilirea modelului de afaceri aferent gestionării diferitelor clase de active financiare din activele oficiale de rezervă (rezerve valutare) se analizează obiectivele de constituire și gestionare a fiecărei tranșe a rezervelor valutare, activitatea aferentă vânzărilor din portofolii (frecvența, volumele și perioadele), factorii pe care se bazează deciziile conducerii în gestiunea activelor de rezervă, parametrii de risc pentru administrarea rezervelor valutare, evaluarea performanței și semnificația relativă a diferitelor surse de venit.

În cazul instrumentelor financiare în moneda națională, care includ valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și instrumentele de politică monetară (credite acordate băncilor, repo), la stabilirea modelului de afaceri se ține cont de obiectivele deținerii instrumentelor financiare în portofolii, obiectivele de politică monetară, frecvența și volumul vânzărilor din portofolii și de alte particularități ale acestora în baza cadrului legislativ și normativ privind atribuțiile Băncii.

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar – exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar se aplică la nivel de instrument financiar, pentru a verifica dacă acestea reprezintă doar plăți de principal și dobânzi. În scopul evaluării testului privind caracteristicile fluxurilor de numerar, principalul este definit drept valoarea justă a unui activ financiar la data recunoașterii inițiale, iar dobânda drept remunerarea primită pentru efectul în timp al banilor și riscul de credit asociat principalului pentru o perioadă anumită și pentru alte riscuri și costuri generice (lichiditate, administrative etc.), precum și o anumită rentabilitate, în cazul în care este urmărită conform cadrului legislativ.

În determinarea dacă fluxurile de numerar sunt doar plăți de principal și dobândă, Banca analizează condițiile contractuale și termenii instrumentului, pentru a identifica dacă există termene care pot modifica timpul sau valoarea fluxurilor de numerar care nu ar respecta termenul de principal și dobânzi. În acest sens, Banca analizează condițiile de răscumpărare anticipată sau de extindere a termenelor instrumentului (obligațiuni de stat), evenimentele contingente, actualizarea dobânzii pentru instrumentele cu dobândă variabilă sau alte modificări ale instrumentului (instrumente indexate la rata inflației, rate de referințe ajustate cu periodicități diferite de durata ratei etc.) care pot modifica remunerarea pentru efectul în timp al banilor.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Datoriile financiare sunt clasificate și evaluate la cost amortizat.

Reclasificarea activelor și datoriilor financiare

Activele financiare nu sunt reclasificate după recunoașterea inițială, cu excepția cazurilor în care Banca își modifică modelul de afaceri în care este administrat activul respectiv.

g. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă prețul care ar putea fi încasat pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție reglementată între participanții de pe piață, la data evaluării. O evaluare la valoarea justă presupune că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc pe piața principală pentru activ sau datorie, în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind recunoscute în Alte elemente ale rezultatului global, iar la derecunoașterea acestora fiind reclasificate în Situația rezultatului global în categoria Venituri/(pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare. Diferențele de curs valutar aferente reevaluării valorilor mobiliare sunt recunoscute similar în Alte elemente ale rezultatului global, la derecunoaștere fiind reclasificate în Venituri/ (pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar.

Considerând caracteristicile specifice ale cotei în FMI (drepturile alocate, modalitate de aderare și structurarea derecunoașterii, beneficiile alocate) și lipsa pieței și tranzacțiilor cu astfel de instrumente, gradul înalt de siguranță și acceptare pe piața internațională, valoarea contabilă a cotei Republicii Moldova în Fondul Monetar Internațional reprezintă valoarea justă a acesteia.

Valoarea justă a instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data bilanțului contabil cu condiții și termene similare. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii din curba ratelor curente ale dobânzilor pentru instrumentele care au o piață activă a valorilor mobiliare de stat, ajustate la indicatori relevanți.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective. În cazul în care piața activă a valorilor mobiliare de stat este alta decât piața primară (interbancară), Banca determină valoarea de piață prin metodologii interne și referințe la dobânzile similare ale pieței active pentru instrumentele respective.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- Nivelul 1: prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice.

La această categorie Banca atribuie valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

- Nivelul 2: intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (drept prețuri), fie indirect (derivate din prețuri).

În perioadele de raportare, Banca nu are articole atribuite la această categorie.

- Nivelul 3: intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile).

La această categorie Banca atribuie cota FMI evaluată la valoarea justă prin ale elemente ale rezultatului global în calitate de investiție strategică.

Banca are instituite controale asupra verificării valorii juste a activelor financiare și anume verifică datele observabile, aplică diferite modele de evaluare în baza cotațiilor observabile și analizează schimbările majore apărute între perioade.

Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei niveluri este expusă în Nota 12.

h. Deprecierea activelor financiare

Activele financiare deținute de Bancă și evaluate la cost amortizat și la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global sunt testate pentru depreciere conform modelului de depreciere bazat pe pierderile din credit așteptate. **Pierderile din credit așteptate** reprezintă o estimare ponderată a probabilității pierderilor din risc de credit. Acestea sunt evaluate ca valoare prezentă actualizată a diferenței dintre fluxurile de mijloace bănești contractuale datorate Băncii și fluxurile de mijloace bănești pe care Banca se așteaptă să le primească ca urmare a ponderării mai multor scenarii economice viitoare, actualizate utilizând rata dobânzii efective.

Banca aplică un model de depreciere din 3 stadii în abordarea privind **pierderile de credit așteptate**. Modelul de depreciere se aplică instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat și celor evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și nu se aplică instrumentelor financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere. În cadrul celor 3 stadii de depreciere, activele financiare pot migra dintr-un stadiu în altul în baza modificării riscului de credit față de recunoașterea inițială.

Stadiul 1: Pentru activele financiare din stadiul 1, pierderile de credit așteptate se calculează pentru o perioadă de 12 luni, aplicând și probabilitatea de înregistrare a pierderilor valabilă pentru o perioadă de 12 luni.

Stadiul 2: În cazul unei creșteri semnificative a riscului de credit față de recunoașterea inițială, activul financiar migrează spre stadiul 2. Pentru activele financiare din stadiul 2, se calculează pierderea de credit așteptată pe toată perioada de viață a activului, aplicând o probabilitate de înregistrare a pierderilor ce acoperă scadența reziduală a activului financiar.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare (continuare)

Stadiul 3: Criteriul de migrare în stadiul 3 reprezintă atribuirea statutului de depreciat activului financiar. Calculul pierderii de credit așteptate se efectuează pe toată perioada de viață a activului.

La recunoașterea inițială, activele financiare aferente rezervelor valutare și instrumentelor în moneda națională au fost clasificate în stadiul 1, fiind considerate active financiare cu risc scăzut.

O creștere semnificativă a riscului de credit asociat unui instrument financiar din cadrul rezervelor valutare reprezintă o retrogradare a ratingului emitentului sub nivelul minim admisibil (A-) conform *Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale*. În cazul instrumentelor financiare în moneda națională, o creștere semnificativă a riscului de credit reprezintă o retrogradare conform metodologiilor interne a activelor în moneda națională. În acest caz, instrumentul financiar va fi clasificat în stadiul 2, iar pierderea de credit așteptată va fi calculată pe toată perioada instrumentului, până la scadența acestuia. De asemenea, o întârziere a plății de peste 30 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul 1 în stadiul 2 pentru toate activele financiare deținute de către Bancă.

La fiecare dată de raportare Banca evaluează dacă există dovezi sau indicii de depreciere a instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat și valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Un activ financiar este considerat depreciat în cazul incapacității emitentului sau contrapărții de a-și onora obligațiunile contractuale. Banca consideră un instrument financiar ca fiind depreciat și îl clasifică în stadiul 3 atunci când unul sau mai multe evenimente de depreciere au survenit după recunoașterea inițială, ce au un impact negativ asupra fluxurilor de numerar estimate. Indicii sau evenimente care reprezintă dovadă că un activ este depreciat sunt:

- dificultate financiară semnificativă a debitorului sau a emitentului;
- o încălcare a contractului, cum ar fi o nerespectare a obligațiilor sau o restanță;
- dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare;
- acordarea unor concesiuni debitorului, din motive economice sau contractuale legate de dificultățile financiare ale debitorului, pe care Banca nu ar lua-o în considerare în alt mod;
- devine probabil că debitorul va intra în faliment sau într-o altă formă de reorganizare.

Un instrument financiar din categoria rezervelor valutare va fi clasificat în stadiul 3 când ratingul său este diminuat succesiv și trece din categoria "investment grade" în cea "junk" (rating inferior celui de "BBB-"). În cazul activelor financiare în moneda națională, Banca va clasifica un instrument financiar în stadiul 3 în cazul în care acesta migrează în categoria "Depreciat" conform modelelor și sistemului de rating intern. De asemenea, o întârziere a plății de peste 90 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul 2 în stadiul 3 în cazul instrumentelor financiare din rezervele valutare și expunerile față de băncile licențiate.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare (continuare)

Ținând cont de calitatea creditară înaltă a activelor financiare în valută străină, Banca a ales opțiunea practică de determinare a pierderilor de credit așteptate, ce se bazează pe estimarea acestora pentru un orizont de 12 luni.

Instrumentele financiare aferente rezervelor valutare ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul “investment grade” sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de “investment grade” al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între “AAA” și “AA” sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între “A” și “BBB” au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating “BB”, “B” și “CCC” au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau “junk”. Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Având în vedere că, în conformitate cu *Regulamentul cu privire la gestionarea rezervelor internaționale*, ratingul minim în care poate fi efectuată o investiție constituie “A-” și este determinat ca ratingul mediu calculat în baza cotațiilor celor 3 agenții de rating (Standard & Poor’s, Moody’s și Fitch Ratings), toate activele financiare din portofoliul de investiții al Băncii sunt considerate cu risc scăzut.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default, probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, Banca aplică informațiile derivate din raportul “Annual Corporate Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, ratele de default cumulative “Sovereign Foreign - Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” și “Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” din raportul “Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, modele interne de determinare a probabilităților de default pentru activele în moneda națională, factori macroeconomici în aplicarea informațiilor viitoare. În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al instrumentelor mobiliare de stat emise în moneda națională.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare (continuare)

În cazul valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, o creștere semnificativă a riscului de credit se determină pe bază de evoluția cumulativă a unei serii de indicatori monitorizați peste nivelurile limită setate în modelele interne (inclusiv nivelul de îndatorare, creștere economică, capacitate de rambursare, factori externi, retrogradări, restanțe, restructurări defavorabile etc.).

În cazul expunerii în portofoliul valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, o întârziere a plății de peste 90 zile, reprezintă un factor final de atribuire a expunerii în categoria Default și stadiul 3.

i. Acorduri repo

Acordurile repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (reverse repo) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (repo).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt recunoscute în bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo/ repo la data decontării la valoarea justă. În cazul valorilor mobiliare vândute cu angajament simultan de răscumpărare acestea nu sunt derecunoscute din bilanțul contabil, rămânând în portofoliul Băncii de *Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova*. În cazul valorilor mobiliare cumpărate cu angajament simultan de vânzare, operațiunea se recunoaște drept *Credite acordate băncilor și altor persoane*, valorile mobiliare procurate fiind recunoscute în calitate de garanție a creditelor acordate.

Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor repo.

j. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare forward și etapele forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra lei moldovenești sau contra altă valută străină reprezintă instrumente financiare derivate, recunoscute la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere cu reflectarea valorii noționale în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Valoarea noționalului operațiunilor valutare la termen (forward și etapele forward ale swap-urilor) înregistrate în conturile extrabilanțiere se revaluează începând cu data încheierii tranzacției conform condițiilor operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine. Veniturile și /sau pierderile nerealizate obținute din reevaluarea operațiunilor valutare la termen sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global. Diferența dintre ratele spot și forward la tranzacțiile valutare la termen urmează a fi reflectate în conturile bilanțiere și se consideră ca dobânda de plătit sau de primit în bază cumulativă atât pentru cumpărările, cât și pentru vânzările la termen.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

k. Filiale

Filiarele reprezintă entități controlate de Bancă. Banca "controlează" o entitate atunci când are expunere, sau drepturi, la veniturile variabile rezultate din implicarea în entitățile în care a investit, și are capacitatea de a-și folosi influența asupra entităților în care a investit pentru a afecta volumul veniturilor acționarilor. Banca își reevaluează controlul asupra unei entități în care a investit în cazul în care datele și circumstanțele indică faptul că au survenit modificări la unul sau mai multe dintre elementele de control. Aceasta include circumstanțe în care drepturile de protecție deținute (de exemplu, cele care rezultă dintr-o relație de împrumut) devin substanțiale și conduc la faptul că Banca are influență asupra unei entități în care a investit. Situațiile financiare ale filialelor sunt incluse în situații financiare consolidate de la data la care începe controlul până la data la care încetează controlul.

l. Interese care nu controlează

Banca prezintă interesele care nu controlează în bilanțul contabil consolidat, în cadrul capitalului și rezervelor, separat de capitalul și rezervele Băncii Naționale a Moldovei. Interesele care nu controlează se măsoară direct proporțional cu procentul deținut în activul net al filialei. Orice modificare a procentului de deținere care nu are ca efect pierderea controlului se înregistrează ca o tranzacție de capital.

La pierderea controlului asupra unei filiale, activele, datoriile, precum și valoarea contabilă a oricăror interese care nu controlează, sunt derecunoscute la data pierderii controlului. Orice câștig sau pierdere rezultat este recunoscut în profit sau pierdere. Orice cotă rămasă în capitalul fostei filiale este evaluată la valoarea justă după pierderea controlului.

m. Tranzacțiile eliminate la consolidare

Investiția în filiale se consolidează, cu eliminarea tranzacțiilor și soldurilor aferente din soldurile și tranzacțiile efectuate între Bancă și filiale. Banca și filiala aplică aceleași politici contabile. În scop informativ în aceste situații financiare se prezintă și rezultatul consolidat aferent activității Băncii și activității filialei.

n. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată și pierderile acumulate din depreciere. Cheltuielile privind reparațiile curente și întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli din exploatare în momentul realizării lor.

Cheltuielile aferente imobilizărilor corporale, efectuate după darea în exploatare a acestora, sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	Ani
Clădiri și construcții conexe, construcții speciale	5 - 60
Mijloace de transport	5 - 10
Instalații tehnice, sisteme de protecție etc.	3 - 20
Mobilier, tehnică de calcul și alte imobilizări corporale	3 - 15

Un element al imobilizărilor corporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

o. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în funcție de durata de utilizare a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale. La 31 decembrie 2020, durata de utilizare a imobilizărilor necorporale aflate în exploatare era de la 1 an până la 10 ani.

Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global în momentul în care sunt efectuate. Un element al imobilizărilor necorporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

p. Moneda națională în circulație

Moneda națională (bancnotele și monedele) este recunoscută la valoarea nominală la punerea acesteia în circulație și este derecunoscută la retragerea acesteia din circulație. Moneda națională în circulație este evaluată la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii.

Costurile producerii monedei naționale se reflectă în situația rezultatului global pe măsura suportării acestora. Bancnotele și monedele comemorative și jubiliare sunt recunoscute la data punerii în circulație la valoarea nominală. Bancnotele și monedele comemorative și jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare și valoarea nominală se reflectă în categoria "Alte venituri".

q. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro” și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora. Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale și de politică monetară.

În bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate. Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

r. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în moneda națională și în valută străină la Banca Națională, precum și depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor. Acestea se evaluează în bilanțul contabil la cost amortizat.

s. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare emise cu scont. Certificatele emise de Bancă se recunosc la data decontării la prețul de vânzare care reprezintă valoarea justă a acestora. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la cost amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective, cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, și la data scadenței certificatelor Băncii.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

t. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă, iar ulterior sunt evaluate la cost amortizat. Orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în situația consolidată a rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

Obligațiunile față de organizațiile internaționale includ conturile 1 și 2 ale Fondului Monetar Internațional deschise la Bancă, creditele acordate de FMI Băncii (separat de cele direcționate Guvernului Republicii Moldova) și alte conturi și disponibilități ale altor organizații financiare internaționale.

u. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiuni financiare și nefinanciare. Obligațiunile financiare cuprind obligațiuni față de bugetul de stat privind profitul disponibil pentru distribuire, contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol, conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică, obligațiunile comerciale, obligațiunile aferent contractelor de leasing operațional, obligațiunile față de personal. Acestea se evaluează la cost amortizat. Obligațiunile nefinanciare includ provizioane pentru concediile neutilizate evaluate la cost, venituri amânate din granturi primite și alte datorii nemonetare.

v. Capital și rezerve

Capitalul Băncii este format din capitalul și rezervele Băncii Naționale a Moldovei și ale DCU.

Capitalul și rezervele Băncii Naționale a Moldovei

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*. Capitalul Băncii include:

- Capitalul statutar:
  - Capitalul autorizat
  - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele IFRS.

La 2 aprilie 2020 au intrat în vigoare modificările art. 19 și 20 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională, în temeiul Legii nr. 42 din 06.03.2020 cu privire la modificarea unor acte legislative (în continuare Legea 42/2020), privind modul de formare a capitalului statutar al Băncii și de distribuire a profitului disponibil pentru distribuire aplicabil pentru anii 2019 și 2020.

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64, aliniatul (3) din legea sus-menționată, și /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în bilanțul contabil al Băncii, cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil și nu poate fi grevat cu sarcini. Nicio reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

v. Capital și rezerve (continuare)

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar.

În cazul în care la finele anului financiar soldul capitalului statutar scade sub 4% din totalul obligațiunilor monetare, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru majorarea capitalului statutar până la 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare și prețurilor la metalele prețioase în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero și după defalcarea în capitalul statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar neschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu art. 64, aliniatul (3) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Conform mecanismului de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii Naționale la finele anului financiar, înainte de distribuirea rezultatului financiar aferent anului curent, constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire va fi alocat pentru majorarea capitalului statutar în modul prevăzut la art.19 alin.(3), iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi transferate la venitul bugetului de stat.

Dacă mărimea capitalului statutar constituie mai mult de 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, profitul disponibil pentru distribuire va fi transferat în întregime la venitul bugetului de stat.

În bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la cost amortizat.

Capitalul și rezervele Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Conform Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, capitalul propriu cuprinde: aporturile acționarilor în capitalul social, profitul (pierderea neacoperită) a perioadei curente și precedente, și rezervele prevăzute de statut.

Capitalul social este integral subscris și vărsat, sub formă de mijloace bănești sau alte bunuri și constituie echivalentul a cel puțin 1 000 mii euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei. Evidența aporturilor fondatorilor se face distinct, pentru fiecare fondator.

Profitul net al perioadei curente este utilizat pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, formarea capitalului de rezervă, sau poate fi distribuit sub formă de dividende, în baza hotărârii Adunării Generale a Acționarilor. În Bilanțul contabil consolidat, rezultatul net al perioadei de gestiune se prezintă cumulativ în contul altor rezerve.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

w. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) din Legea nr.1164-XIII/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal și art.51 ale Codului Fiscal al Republicii Moldova 1163/1997, Banca Națională a Moldovei este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

DCU aplică regimul general de impozitare conform prevederilor Codului Fiscal. Cheltuielile cu impozitul pe profit includ impozitul curent și impozitul amânat și sunt recunoscute în Situația consolidată a rezultatului global.

Impozitul pe venit curent cuprinde impozitul prevăzut de plătit sau primit pe profitul sau pierderea impozabilă pentru anul curent și orice ajustare a impozitului de plătit sau de primit pentru anii precedenți. Impozitul pe profit se achită în rate, trimestrial, la Bugetul de Stat. Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțieră pentru acele diferențe temporare ce apar între raportarea financiară conform IFRS și reglementările fiscale locale, astfel generând un activ amânat sau o datorie amânată privind plata impozitului pe profit. Impozitul amânat este calculat aplicând procedee previzionate de realizare sau decontare a valorii contabile a activelor și datoriilor, folosind rata de impozitare actuală.

Cota impozitului pe venit utilizată la calculul impozitului curent și impozitului amânat pentru anul 2020 constituie 12 % (2019: 12%).

x. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. Metoda dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă brută inițială a activului financiar și a costului amortizat a datoriei financiare.

Rata dobânzii efective se calculează la recunoașterea inițială a instrumentului financiar. La aplicarea metodei dobânzii efective pentru instrumentele financiare, altele decât cele achiziționate sau inițiate credit depreciate, Banca ia în calcul fluxurile viitoare de mijloace bănești contractuale, fără efectul pierderilor de credit așteptate, toate comisioanele care fac parte integrantă din rata dobânzii efective a unui instrument financiar, costurile tranzacției și primele și sconturile aferente. Pentru acele active achiziționate sau inițiate credit depreciate, Banca calculează o rată efectivă a dobânzii ajustată la pierderea din creditare, considerând fluxurile contractuale, inclusiv pierderile de credit așteptate. Rata efectivă a dobânzii este revizuită în cazul reestimării periodice a fluxurilor de numerar pentru instrumentele cu rate flotante, pentru a reflecta mișcările în ratele de piață.

Rata efectivă a dobânzii se calculează la recunoașterea inițială a activului sau datoriei financiare. Veniturile și cheltuielile din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la valoarea contabilă brută a activului financiar și la costul amortizat în cazul datoriilor financiare. Pentru activele financiare care au devenit depreciate după recunoașterea inițială, venitul din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la costul amortizat al activului financiar. În cazul în care activul nu mai este depreciat, atunci dobânda revine la calculul de la valoarea contabilă brută a activului.

Pentru activele financiare care sunt depreciate la recunoașterea inițială, veniturile din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective ajustate la credit la costul amortizat al activului. Calculul veniturilor din dobânzi nu revizuită la bază brută, chiar dacă riscul de credit al activului se îmbunătățește.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

x. Venituri din dobânzi și cheltuieli din dobânzi (continuare)

Veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate utilizând rata dobânzii efective prezentate în situația rezultatului global includ veniturile din dobânzi ale activelor evaluate la cost amortizat și la valoarea justă prin AERG. Cheltuielile din dobânzile activelor financiare cu rată a dobânzii negativă sunt prezentate în categoria *Cheltuielilor cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt*.

y. Venituri și cheltuieli din comisioane

Comisioanele care sunt parte integrală a ratei efective a dobânzii instrumentelor financiare sunt incluse în veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform ratei efective a dobânzii.

Alte comisioane sunt recunoscute la venituri pe măsura prestării serviciilor de către Bancă în baza contractelor cu clientela (îndeplinirea obligațiilor de executare) și la cheltuieli pe măsura primirii serviciilor contractate. Informații adiționale cu privire la politicile de recunoaștere a veniturilor din comisioane și din alte venituri sunt detaliate în Nota 26.

z. Reevaluarea activelor și obligațiilor în valută străină și a metalelor prețioase

Veniturile și /sau pierderile valutare nerealizate se formează în urma reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective, a reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional și a reevaluării aurului monetar la prețul stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul PAU USD fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd, pe parcursul anului financiar .

În calitate de Bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, la finele anului financiar, veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare, valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, a altor active și datorii în valută străină și a aurului monetar, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

aa. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent al statului. Activele și veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste situații financiare consolidate.

bb. Datorii și active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile ca urmare a unor evenimente trecute și a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul Băncii. Datoriile contingente reprezintă, de asemenea, și obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute, deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

bb. Datorii și active contingente (continuare)

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare consolidate. Ele sunt prezentate în note la situațiile financiare consolidate, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirilor de resurse cu beneficii economice este redusă.

Activele contingente sunt active posibile ca urmare a unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul Băncii. Activele contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare consolidate, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

cc. Provizioane

Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

dd. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Bancă pe cont propriu se reflectă la cheltuieli în momentul calculării salariului. Banca nu participă la nicio altă schemă de pensionare și nu are nicio obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

ee. Contractele de leasing

Pentru toate contractele de leasing, cu excepția contractelor de leasing pe termen scurt și/sau privind arenda unor active cu valoarea mică, Banca recunoaște activul aferent dreptului de utilizare și o datorie din contractul de leasing care este egală cu plățile de arendă viitoare prevăzute în contract, la data începerii contractului de leasing.

Activele aferente dreptului de utilizare, generate din contracte de leasing pe termen lung, sunt recunoscute la cost în bilanțul contabil consolidat la data începerii derulării contractului de leasing.

Costul activului aferent dreptului de utilizare include valoarea evaluării inițiale a datoriei care decurge din contractul de leasing; orice plăți de leasing efectuate la data începerii derulării sau înainte de această dată, minus orice stimulente de leasing primite; costurile directe inițiale suportate de locatar; estimarea costurilor care urmează să fie suportate de locatar pentru demontarea și înlăturarea activului-suport.

Datoria care decurge din contractul de leasing pe termen lung, se recunoaște în bilanțul contabil la data începerii derulării unui contract de leasing la valoarea actualizată a plăților de leasing ce nu sunt achitate la acea dată. Plățile de leasing sunt actualizate utilizând rata dobânzii implicită în contractul de leasing, dacă acea rată poate fi determinată imediat. Dacă această rată nu poate fi determinată, Banca utilizează rata de bază pentru principalele operațiuni de politică monetară, publicată de Banca Națională a Moldovei, în vigoare la data recunoașterii contractului de leasing.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

ff. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Anumite standarde noi, amendamente și interpretări la standardele existente emise pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2021 și nu au fost adoptate anticipat:

- IFRS 17 *Contracte de asigurare* (emis la 18 mai 2017 și aplicabil pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2021);
- Faza a 2 Amendamente la IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 și IFRS 16 (emis la 27 august 2020 și aplicabil începând cu sau după 1 ianuarie 2021) – schimbarea indicilor de referință ai ratei dobânzii – reforma IBOR;
- Amendamente la IAS 1 (emis la 23 ianuarie 2020 și aplicabil pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022) – clasificarea datoriilor pe termen scurt sau lung, cu amânarea datei efective de implementare, în baza altui amendament la IAS 1 (emis la 15 iulie și în vigoare pentru perioadele anuale care încep de la sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente specifice la IAS 16, IAS 37 și IFRS 3 – încasări înaintea utilizării prevăzute, contracte oneroase – costul îndeplinirii contractului, referire la Cadrul Conceptual, și Amendamente la IFRS 1, IFRS9, IFRS 16 și IAS 41 - îmbunătățiri anuale ale IFRS (emise la 14 mai 2020 și aplicabile pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022);
- Amendamente la IFRS 17 și un amendament la IFRS 4 (emise la 25 iunie 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale care încep de la sau după 1 ianuarie 2023) - clarificări menite să ușureze implementarea IFRS 17, să simplifice unele cerințe ale standardului și tranziția.

Considerând natura operațiunilor Băncii, se estimează că prevederile acestor standarde și amendamente nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor financiare ale Băncii.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor.

În vederea diminuării efectului (impactului și probabilității) materializării riscurilor, Banca promovează un management al riscurilor bazat pe principiile modelului clasic „*trei linii de apărare*” (bazat pe standardele COSO aferente sistemului de control intern și gestiunii riscurilor într-o entitate). În cadrul acestui model, fiecare linie are importanța sa în procesul de guvernare corporativă a Băncii, de asigurare, a unui sistem adecvat de control intern și gestiune a riscurilor.

Prima linie de apărare deține și gestionează riscurile și este reprezentată de subdiviziunile Băncii care sunt și “proprietarii” riscurilor. Șefii subdiviziunilor (managerii de linie) poartă responsabilitate pentru identificarea și gestionarea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sau participanți sunt.

Linia a doua de apărare reprezintă funcțiile de organizare a procesului de gestiune a riscurilor, care facilitează și monitorizează implementarea eficientă a gestiunii riscurilor de către managerii de linie. Este independentă față de managerii de linie și raportează către organele de conducere.

Linia a treia de apărare este reprezentată de auditorii interni, care oferă o asigurare independentă rezonabilă organelor de conducere și managerilor de linie privind adecvarea și eficacitatea guvernantei, gestionării riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestionare a riscurilor. Auditul intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Organele de conducere ale Băncii implementează modelul celor trei linii de apărare și asigură că acesta reflectă procesul de gestiune a riscurilor și control intern al Băncii.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuțiilor menționate, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferente monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, organelor de conducere ale Băncii.

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care organele de conducere ale Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului audit intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional (ROp) implică un potențial impact financiar, de activitate și/sau reputațional pentru Bancă, care derivă sau este condiționat de activități inadecvate sau eșuate ale guvernării interne, proceselor de activitate, ale persoanelor, sistemele, infrastructuri, legislație, de comunicare sau de schimbarea mediului extern.

Managementul riscului operațional al Băncii se bazează pe gestiunea proceselor și este parte integrantă a guvernării corporative, proceselor și activității de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici și proceduri, responsabilități impuse la toate nivelurile ierarhice și măsuri de control intern specifice fiecărui proces de activitate al Băncii. Acestea sunt stabilite în *Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei*, aprobat de către Consiliul de supraveghere.

Modelul guvernării riscului operațional este unul *distribuit* și se bazează pe modelul clasic "trei linii de apărare" al sistemului de control intern și de gestiune a riscurilor.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii (managerii de linie) sunt responsabili pentru elaborarea, dezvoltarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern pentru procesele gestionate. Totodată, asigură identificarea, evaluarea, reducerea și monitorizarea riscurilor aferente proceselor desfășurate, precum și continuitatea proceselor.

Funcția de organizare a gestiunii riscurilor operaționale asigură cadrul metodologic unitar al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale, facilitează și coordonează procesul de gestiune a riscurilor operaționale realizat de către subdiviziuni, oferă transfer de cunoștințe, asistență și consultanță în domeniu. Această funcție, de asemenea, elaborează profilul de risc operațional al băncii, cu raportarea trimestrială către Comitetul de risc și anuală către organele de conducere, cu informarea trimestrială a Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru implementarea cadrului de gestionare a riscurilor operaționale și monitorizează eficiența acestuia prin intermediul *Comitetului de risc*.

Scopul *Comitetului de risc*, ca parte a liniei a doua de apărare, este asistarea Comitetului executiv în vederea asigurării unei supravegheri directe obiective asupra managementului eficient al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale în Bancă. Comitetului de risc îi este delegată autoritatea de a supraveghea zonele de risc, procedurile și instrumentele utilizate pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor operaționale, schimbările în nivelurile de risc și impactul aferent, răspunsurile la risc.

Comitetul de risc este responsabil față de Comitetul executiv. Deciziile Comitetului de risc sunt comunicate membrilor Comitetului executiv.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

În contextul gestiunii riscurilor operaționale, *funcției de management al continuității activității și securității informației* îi revin responsabilitatea de elaborare și implementare a standardelor, politicilor de securitate a informației și continuitate a activității, planurilor de răspuns la incidente și reluarea funcțiilor operaționale esențiale în termenele prestabilite; organizarea procesului de gestiune a riscurilor de continuitate a proceselor, tehnologiilor informaționale și de securitate a informației de către proprietarii proceselor de activitate; gestionarea incidentelor majore și a situațiilor excepționale de continuitate și securitate a informației și monitorizarea procesului de gestiune a incidentelor. Gestiunea riscurilor operaționale face parte din procesele de guvernanță și suport ale Băncii.

Măsurile întreprinse în scopul asigurării continuității activității Băncii și minimizării riscului operațional în contextul epidemiologic COVID-19 sunt prezentate în Nota 4.5.

Riscul financiar

Banca utilizează instrumentele financiare ca mijloc de realizare a politicii sale monetare și valutare și pentru gestionarea rezervelor internaționale. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv în sine și nici un criteriu în gestiunea riscurilor asociate instrumentelor financiare, ci mai degrabă în cazul rezervelor internaționale, obiectiv secund al lichidității și siguranței rezervelor statului. Aplicarea instrumentelor de politică monetară și valutară, are drept scop atingerea obiectivului fundamental al Băncii și realizarea atribuțiilor consacrate prin lege în calitate de autoritate monetară și de supraveghere. În consecință, gestiunea riscului financiar al Băncii, diferă de cea a altor instituții din sectorul financiar, dar este aliniată cu cele mai bune practici internaționale aplicabile băncilor centrale.

Procesul de gestionare a riscurilor financiare este organizat în felul corespunzător funcțiilor, specificului și rolului Băncii ca bancă centrală a Moldovei și atribuțiilor consacrate Băncii prin Legea 548/1995.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare a riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, al cărui mod de creare și funcționare se stabilește de Consiliul de supraveghere.

Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a ratingului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare subportofoliu; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă de active a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile de credit așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și incorporarea informațiilor economice viitoare. Suplimentar, Direcția monitorizarea riscurilor și raportare prezintă trimestrial Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern date cu privire la profilul de risc financiar al Băncii, metode și tehnici aplicate în vederea diminuării expunerii la risc, dinamica indicatorilor de risc.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de conducerea executivă a Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

Banca deține două portofolii principale de instrumente financiare cu metode și caracteristici diferite de gestionare a riscurilor:

a) Activele oficiale de rezervă

În conformitate cu art. 5, 16, 53 și 71 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului. În procesul de gestionare a rezervelor valutare, obiectivul Băncii este de a asigura un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Banca consideră o politică investițională prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali), non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării strategice a activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în bază de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor), plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova, precum și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă, de asemenea, se include în tranșa de lichiditate.

Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a Băncii, a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atât timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale, cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investiții pe un orizont investițional mai lung și generarea unor profituri suplimentare, considerând că scopul acestora nu mai e prioritar de a sigura nivelul optim de lichiditate (similar tranșelor de lichiditate și curente), rezervele alocate în tranșa respectivă fiind păstrate pentru colectarea fluxurilor contractuale. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic. Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină ("modelele de afaceri") potrivit cerințelor de clasificare conform IFRS 9.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite de investiții. Procedurile de management al riscurilor aferente gestionării rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea respectării limitelor pe instrumente investiționale, contrapărții /emitenți individuali, în funcție de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, a limitelor de durată, scadenței maxime a investițiilor în funcție de instrument, precum și a compoziției valutare.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

	Model de afaceri	Factori IFRS
Tranșa curentă Conturi curente și overnight la bănci centrale, bănci comerciale și de investiții și instituții internaționale	Colectarea fluxurilor contractuale	Vânzări rare, decontat la scadență, benchmark - n/a
Tranșa de lichiditate Plasamente pe termen scurt Valori mobiliare la valoarea justă prin AERG	Colectarea fluxurilor contractuale și vânzări	Deținut până la scadență pot fi vândute până la scadență pentru a asigura lichiditatea, indice (ICE) Deținute pentru venituri din dobânzi și câștiguri din valoarea justă, tranzacții lunare de vânzare în rebalansare în vederea alinierii duratei portofoliului la cea a benchmark-ului (ICE)
Tranșa de investiții Valori mobiliare la cost amortizat	Colectarea fluxuri contractuale	Valori deținute pentru colectare dobânzi, orizont de investiții lung, exces de rezerve, lipsă de vânzări, lipsă de benchmark replicat
Alte Cota FMI		Investiție strategică

b) Portofoliile de instrumente financiare în monedă națională din executarea politicii monetare, relația de agent și bancher al statului

Operațiunile de piață monetară reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNM. Acestea se realizează la inițiativa BNM, având funcția de gestionare a condițiilor lichidității de pe piața monetară și influențarea ratelor de dobândă pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția BNM sunt:

- operațiuni REPO - operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat, cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- emiteri de certificate ale BNM - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM;
- atragere de depozite - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită;
- vânzări/cumpărări de valori mobiliare de stat - operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul "livrare contra plată".

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

În condițiile excesului structural de lichiditate în sectorul bancar al Moldovei, BNM în prezent vinde săptămânal Certificatele BNM pe termen de 14 zile în scopul absorbției de lichiditate. Totodată, în vederea îmbunătățirii condițiilor de creditare de către bănci a economiei naționale BNM anunță operațiuni destinate livrării de lichiditate. Aceste operațiuni se desfășoară sub formă de operațiuni repo la rată fixă pe termen de 14 zile.

Banca poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Bancă și garantate cu instrumente eligibile stabilite de aceasta, iar pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca poate acorda, la deplina sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu activele eligibile.

Banca poate cumpăra și vinde pe piața secundară valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, cu condiția că acestea sunt cumpărate, numai prin operațiuni de piață deschisă, sau în legătură cu acordarea de credite băncilor. Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova deținute în portofoliul Băncii cuprind:

- a. *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* - emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016, în contextul creditelor acordate de Bancă unor bănci.
- b. *Valorile mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior* - emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență sunt răscumpărate de Guvern și emise în același volum noi valori mobiliare transmise Băncii.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în funcție de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii etc.

Principalele categorii de riscuri financiare la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde, în principal, de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții (pe instrument, debitor, valută, durată) și a controlului zilnic al acestora.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim A⁻¹), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective, iar în cazul valorilor mobiliare în valută străină în instrumente sigure ale emitenților cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim AA⁻).

În gestionarea riscului de credit aferent activelor în moneda națională, Banca nu utilizează ratingurile pe termen lung stabilite de agențiile internaționale de rating, ci aplică procedee interne de monitorizare a expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut, considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al instrumentelor mobiliare de stat emise în moneda națională.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. Banca stabilește lista activelor eligibile care pot fi constituite în calitate de gaj pentru facilitățile permanente (creditele overnight) și creditele acordate băncilor, inclusiv asistența de lichiditate în situații de urgență și nemijlocit marjele de ajustare a acestora. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Riscul de credit asociat creditelor „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate băncilor licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții, pentru grad de acoperire de minim 110% de la valoarea creditului acordat.

---

¹ Ratingurile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalențe Standard & Poor's și Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare și cele asimilate (aurul monetar) ale Băncii deținute la 31 decembrie 2020 în baza ratingului pe termen lung:

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ²	Active în organizații financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ³	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investitoriale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	12 786 353	4 303 838	-	-	30 040 292	-	47 130 483
AA+	-	-	-	-	2 184 197	-	2 184 197
AA	5 922 426	-	-	-	553 307	-	6 475 733
AA-	704 060	-	-	-	134 394	-	838 454
A+	5 695 512	-	-	-	-	-	5 695 512
A	6 180 459	-	-	-	-	-	6 180 459
A-	171	-	-	-	-	-	171
BBB-	1 183	-	-	-	-	-	1 183
Pierderi de credit așteptate	(658)	-	-	-	(538)	(111)	(1 307)
Neaplicabil	91	-	15 063 371	18 357	-	1 795	15 083 614
Total	31 289 597	4 303 838	15 063 371	18 357	32 911 652	1 684	83 588 499

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind exclus riscului de credit.

³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2020, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2019: nivelul de rating B3).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2019

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ² MII LEI	Active în organizații financiare internaționale MII LEI	Valori mobiliare emise de	Credite acordate băncilor și altor persoane MII LEI	Valori mobiliare investiționale MII LEI	Alte active financiare MII LEI	Total active financiare MII LEI
			Guvernul Republicii Moldova ³ MII LEI				
AAA	8 129 101	4 119 868	-	-	24 725 535	-	36 974 504
AA+	-	-	-	-	3 505 352	-	3 505 352
AA	8 435 166	-	-	-	480 821	-	8 915 987
AA-	-	-	-	-	290 949	-	290 949
A+	4 850 514	-	-	-	-	-	4 850 514
A	2 164 386	-	-	-	-	-	2 164 386
A-	412	-	-	-	-	-	412
BBB	8	-	-	-	-	-	8
BBB-	2	-	-	-	-	-	2
Neaplicabil	3 629	-	15 273 002	19 244	-	1 566	15 297 441
Total	23 583 218	4 119 868	15 273 002	19 244	29 002 657	1 566	71 999 555

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.

³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2020, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2019: nivelul de rating B3).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 31 decembrie 2020, expunerea la riscul de credit al portofoliului de investiții total cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este calculată ca valoarea contabilă brută a activelor financiare în valută străină la data de raportare, divizată pe scadențe anuale, multiplicată cu coeficientul probabilității de default determinat de agenția Standard & Poor's conform ratingului atribuit emitentului/contrapărții și este prezentată după cum urmează:

	Nota	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
		MII LEI	MII LEI
Active evaluate la cost amortizat cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Conturi "Nostro"	5	5 607 720	2 147 672
Contul curent la FMI	7	22 931	9 750
Depozite la termen în valută străină	5	25 682 444	21 431 917
Valori mobiliare în valută străină	10	5 263 814	5 812 722
		36 576 909	29 402 061
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		10 088	11 800
Active evaluate la valoarea justă prin AERG cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Valori mobiliare în valută străină	10	27 647 838	23 189 935
		27 647 838	23 189 935
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		129	819

Numerarul în valută străină (Nota 5), aurul monetar (Nota 6 cu politica de contabilitate asimilată activelor financiare evaluate la valoarea justă prin AERG), Activele în organizații financiare internaționale (Nota 7, cota la FMI evaluată la valoarea justă prin AERG) sunt excluse din calcul, nefiind expuse riscului de credit (numerar în valută străină și aur monetar) sau nefiind cotate și asimilate cu probabilitate de default zero (activele la FMI).

Descrșterea valorii indicatorului este majoritar determinată de scadența expunerii pe rating-uri inferioare și reinvestirea în active cu rating mai înalt.

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor financiare și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în funcție de țara de investiție, cu excepția altor active financiare, care se clasifică în funcție de țara de origine :

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

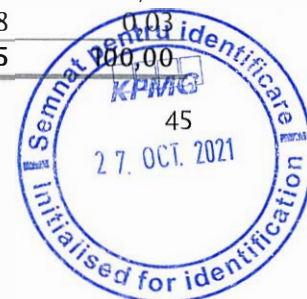
4.2 Riscul de credit (continuare)

Țara	31 decembrie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2020		2019	
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	26 180 961	31,32	19 398 393	26,94
Franța	9 766 270	11,68	6 753 330	9,38
Olanda	9 390 619	11,23	6 631 264	9,21
Marea Britanie	8 595 106	10,28	5 544 717	7,70
Organizații financiare internaționale	6 457 995	7,73	6 591 527	9,16
Germania	4 647 820	5,56	5 186 066	7,20
Suedia	1 527 787	1,83	189 804	0,26
Canada	1 333 273	1,60	325 518	0,45
Austria	382 661	0,46	362 676	0,50
Norvegia	120 757	0,14	241 896	0,34
Finlanda	95 853	0,11	2 364 409	3,29
Belgia	4 677	0,01	4 353	0,01
Singapore	-	-	2 068 551	2,87
Luxemburg	-	-	1 039 554	1,44
Alte țări	1 217	-	56	-
Moldova	15 083 503	18,05	15 297 441	21,25
Total active financiare	83 588 499	100,00	71 999 555	100,00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională. Categoria Moldova include conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, creditele acordate și valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova. Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 6).

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în funcție de sectorul investițional:

Sector investițional	31 decembrie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2020		2019	
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	18 716 837	22,39	12 757 347	17,72
Bănci comerciale din străinătate	12 565 605	15,03	10 643 753	14,78
Guverne din străinătate	24 052 676	28,78	18 818 998	26,14
Guvernul Republicii Moldova	15 063 371	18,02	15 273 002	21,21
Organizații financiare internaționale	6 457 995	7,73	6 591 527	9,16
Agenții guvernamentale străine	6 711 883	8,03	7 890 490	10,96
Alte active financiare	20 132	0,02	24 438	0,03
Total active financiare	83 588 499	100,00	71 999 555	100,00

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională. În categoria Alte active financiare sunt incluse conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, creditele acordate și alte creanțe. Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 6).

- Pierderile de credit așteptate (ECL)

Instrumentele financiare aferente activelor oficiale de rezervă ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul “investment grade” sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de “investment grade” al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între “AAA” și “AA” sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între “A” și “BBB” au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating “BB”, “B” și “CCC” au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau “junk”. Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default, probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, Banca aplică informațiile derivate din raportul “Annual Corporate Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, ratele de default cumulative “Sovereign Foreign - Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” și “Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” din raportul “Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, modele interne de determinare a probabilităților de default pentru activele în moneda națională, factori macroeconomici în aplicarea informațiilor viitoare. În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au fost identificate creșteri semnificative ale riscului de credit asociat activelor financiare deținute de Bancă. De asemenea nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior sau recunoașterea default-ului contrapărții.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

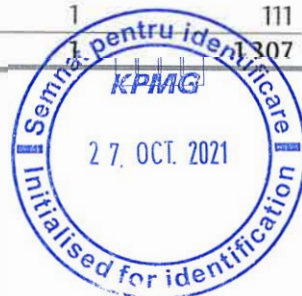
Totodată, evoluția pandemiei Covid-19 pe parcursul anului 2020 și impactul puternic al acesteia asupra economiei mondiale a determinat necesitatea revizuirii metodologiei de calcul a pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, prin aplicarea scenariului de retrogradare a ratingurilor cu un nivel (notch) tuturor activelor în valută străină din portofoliu. În acest sens, se aplică rate de default cumulative publicate de agenția de rating Standard & Poor's ce corespund ratingului inferior cu o poziție al expunerilor respective. Prin urmare, considerând asumările revizuite în scenariile aplicate, pierderile de credit așteptate în cazul acestor active la situația din 31 decembrie 2020 au constituit 3 071 mii lei, fiind înregistrate în situațiile financiare consolidate, ca urmare a modificării metodologiei de calcul.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca (printre care inclusiv și: evoluția venitului național brut, indicatorul datoriei de stat la PIB, evoluția PIB, deficitul bugetar la PIB, datoria de stat tranzacționată pe piețele internaționale, finanțările străine și existența programelor de finanțare și asistență tehnică, evoluția sectorului financiar, ciclurile electorale și economice etc.), precum și lipsa cazurilor de default al valorilor mobiliare de stat emise în moneda națională. În vederea asigurării unei evaluări obiective și ponderate la scenariu, Banca a evaluat și probabilitățile de default și pierderile în caz de default estimate de agențiile de rating în speță pentru datoriile suverane în cazul expunerilor față de investitorii instituționali și de stat (neprivați) și pierderilor respective în cazul țărilor din categoria de rating B3 (echivalent S&P:B-), rezultatul ponderat la probabilitățile de materializare a scenariilor fiind nematerial pentru situațiile financiare la 31 decembrie 2020.

Pierderile de credit așteptate în cazul altor instrumente financiare, inclusiv din expunerile față de Guvernul Republicii Moldova, altor credite acordate și activelor față de organizațiile internaționale, fiind nemateriale sau egale cu zero iar riscul de credit fiind evaluat ca nesemnificativ, nu au fost înregistrate în situațiile financiare consolidate.

Prezentarea activelor financiare după stadiul de depreciere, expunerea brută și pierderea de credit așteptată la 31 decembrie 2020 se prezintă:

	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
31 decembrie 2020	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	18 716 843	1	6	18 716 837
Bănci comerciale din străinătate	12 566 258	1	653	12 565 605
Guverne din străinătate	24 052 960	1	284	24 052 676
Guvernul Republicii Moldova	15 063 371	1	-	15 063 371
Organizații financiare internaționale	6 458 054	1	59	6 457 995
Agenții guvernamentale străine	6 712 077	1	194	6 711 883
Alte active financiare	20 243	1	111	20 132
Total active financiare	83 589 806		307	83 588 499

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de credit așteptată	Expunerea netă
31 decembrie 2019	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	12 757 347	1	-	12 757 347
Bănci comerciale din străinătate	10 643 753	1	-	10 643 753
Guverne din străinătate	18 818 998	1	-	18 818 998
Guvernul Republicii Moldova	15 273 002	1	-	15 273 002
Organizații financiare internaționale	6 591 527	1	-	6 591 527
Agenții guvernamentale străine	7 890 490	1	-	7 890 490
Alte active financiare	24 438	1	5	24 433
Total active financiare	71 999 555	1	5	71 999 550

Mișcarea în pierderile din credit așteptate înregistrate în anul 2020 se prezintă după cum urmează:

2020	Pierderi de credit așteptate
	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	
Conturi "Nostro"	
Pierderi de credit așteptate la 1 ianuarie	-
Modificări în modelul de evaluare a pierderilor de credit așteptate	1
Pierderi de credit așteptate la 31 decembrie	1
Depozite la termen în valută străină	
Pierderi de credit așteptate la 1 ianuarie	-
Modificări în modelul de evaluare a pierderilor de credit așteptate	657
Pierderi de credit așteptate la 31 decembrie	657
Valori mobiliare investiționale	
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	
Pierderi de credit așteptate la 1 ianuarie	-
Modificări în modelul de evaluare a pierderilor de credit așteptate	538
Pierderi de credit așteptate la 31 decembrie	538
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	
Pierderi de credit așteptate la 1 ianuarie (recunoscute în alte elemente ale rezultatului global)	-
Modificări în modelul de evaluare a pierderilor de credit așteptate	1 875
Pierderi de credit așteptate la 31 decembrie (recunoscute în alte elemente ale rezultatului global) (Nota 20)	1 875
Alte active	
Pierderi de credit așteptate la 1 ianuarie	5
Reduceri pentru pierderi de credit așteptate	106
Pierderi de credit așteptate la 31 decembrie (Nota 14)	111
Total pierderi de credit așteptate	3 182

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu își va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne și hotărârile Comitetului executiv.

a) Instrumentele financiare în monedă națională

Considerând atribuțiile Băncii în calitate de autoritate monetară, care includ, stabilirea și implementare politicii monetare în stat, controlul lichidității în sistemul financiar, și, inter alia, dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede metalice ca mijloc de plată, Banca nu este expusă riscului de lichiditate din decalajele de plăți și încasări, active și datorii în fluxurile în monedă națională, ci de fapt, limitărilor inerente politicii monetare.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul anului 2020, în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Bancă au avut scadența contractuală maximă de 2 ani. La scadență, începând cu anul 2019, aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt reemise sub formă de bonuri de trezorerie sau obligațiuni de stat. Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani. Termenul de 25 de ani a fost stabilit urmărindu-se echilibrul între presiunea anuală suplimentară care poate fi suportată de bugetul de stat și în același timp stingerea cât mai rapid posibil a acestor obligații.

b) Instrumentele financiare în valută străină

Monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în funcție de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții. Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului de active valutare gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe îndelungate.

În cazul portofoliului gestionat de un manager extern (Banca Mondială), limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu aplicare din data de 1 februarie 2016, și care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 4 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină, pe parcursul unui an.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2020 este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	27 275 326	4 847 283	-	-	-	-	-	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizațiile financiare internaționale	22 931	-	-	-	-	-	4 280 907	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	1 021 733	1 254 517	272 120	453 801	1 000 000	11 061 200	-	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	738	705	1 259	2 151	5 662	7 842	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	6 037 514	8 834 636	14 908 605	1 742 853	1 388 044	-	-	32 911 652
Alte active	1 684	-	-	-	-	-	-	1 684
Total active financiare	34 359 926	14 937 141	15 181 984	2 198 805	2 393 706	11 069 042	4 357 793	84 498 397
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	9 876 401	-	-	-	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	22 571 754	-	-	-	-	-	-	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	225 068	209 082	360 933	444 213	563 549	626 718	4 281 432	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	438	443	765	1 235	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	80 052	406 983	-	-	-	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	39 137 021	616 508	361 698	445 448	563 549	626 718	37 343 333	79 094 275
Decalaj	(4 777 095)	14 320 633	14 820 286	1 753 357	1 830 157	10 442 324	(32 985 540)	5 404 122

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

31 decembrie 2019	0-3 luni MII LEI	3-6 luni MII LEI	6-12 luni MII LEI	De la 1 la 2 ani MII LEI	De la 2 la 5 ani MII LEI	Mai mult de 5 ani MII LEI	Scadență nedeterminată MII LEI	Total MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	18 236 581	5 347 228	-	-	-	-	-	23 583 809
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	61 961	61 961
Active în organizațiile financiare internaționale	9 750	-	-	-	-	-	4 110 118	4 119 868
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	336 480	172 782	242 655	2 166 438	933 447	11 421 200	-	15 273 002
Credite acordate băncilor și altor persoane	655	657	1 345	2 512	5 729	8 346	-	19 244
Valori mobiliare investiționale	7 377 428	5 438 455	10 910 965	2 371 234	2 904 575	-	-	29 002 657
Alte active	1 566	-	-	-	-	-	-	1 566
Total active financiare	25 962 460	10 959 122	11 154 965	4 540 184	3 843 751	11 429 546	4 172 079	72 062 107
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	25 852 674	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	7 714 883	-	30 000	89 415	58 267	-	-	7 892 565
Disponibilități ale băncilor	20 966 543	-	-	-	-	-	-	20 966 543
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5 402 974	-	-	-	-	-	-	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	299 185	184 114	436 951	761 196	744 179	690 249	4 115 686	7 231 560
Obligațiuni privind leasingul operațional	400	406	831	1 604	1 235	-	-	4 476
Alte obligațiuni*	177 358	-	-	-	-	-	-	177 358
Total obligațiuni financiare	34 561 343	184 520	467 782	852 215	803 681	690 249	29 968 360	67 528 150
Decalaj	(8 598 883)	10 774 602	10 687 183	3 687 969	3 040 070	10 739 297	(25 796 281)	4 533 957

* A se vedea nota 2.1

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2020. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 31 decembrie 2020 (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele politicii monetare și de creditare etc.).

31 decembrie 2020	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	9 876 401	-	-	-	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	22 572 498	-	-	-	-	-	-	22 572 498
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 387 775	-	-	-	-	-	-	6 387 775
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	230 249	213 907	370 043	459 089	593 790	636 919	4 281 432	6 785 429
Obligațiuni privind leasingul operațional	476	476	810	1 274	-	-	-	3 036
Alte obligațiuni	80 052	406 983	-	-	-	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	39 147 451	621 366	370 853	460 363	593 790	636 919	37 343 333	79 174 075
31 decembrie 2019								
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	25 852 674	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	7 718 574	-	35 747	97 157	65 590	-	-	7 917 068
Disponibilități ale băncilor	20 984 871	-	-	-	-	-	-	20 984 871
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5 407 450	-	-	-	-	-	-	5 407 450
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	308 762	193 027	453 197	787 477	793 278	711 761	4 115 686	7 363 188
Obligațiuni privind leasingul operațional	462	462	925	1 720	1 272	-	-	4 841
Alte obligațiuni**	177 358	-	-	-	-	-	-	177 358
Total obligațiuni financiare	34 597 477	193 489	489 869	886 354	860 140	711 761	29 968 360	67 707 450

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - iunie 2021 dobânzile aferente nu se calculează.

** A se vedea nota 2.1

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

a) Instrumentele financiare în valută străină

Procesul de alocare strategică a activelor limitează riscul financiar aferent rezervelor internaționale. Indicatori de performanță (benchmark-uri) sunt stabiliți pentru fiecare sub-portofoliu, în vederea optimizării raportului dintre rentabilitate și risc, urmare a evaluării diverselor scenarii de evoluții a ratelor dobânzii și randamentelor instrumentelor investiționale din portofolii și, corespunzător, a valorii de piață a acestora. Structura valutară optimă, estimată în baza analizei compoziției valutare a plăților de deservire a datoriei externe, altor plăți valutare și a importurilor de mărfuri și servicii, cât și efectele diversificării valutare, sunt considerate în evaluarea riscului valutar.

Toate portofoliile, cu excepția valorilor mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat, conturilor curente și overnight, activelor în Fondul Monetar Internațional și aurului monetar, sunt administrate cu referință la indicatori strategici de performanță (indici ICE). Performanța portofoliilor, încadrarea în limitele de deviere față de indicatorii de performanță sunt monitorizate lunar și raportate Comitetului de investiții.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de sistemul informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost amortizat		Evaluat la valoarea justă prin alte AERG		Total		Pondere în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2020	52 723	3 063	28 299	1 644	81 022	4 707	0,23
La 31 decembrie 2019	52 398	3 045	21 083	1 225	73 481	4 270	0,25

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conțin anumite limitări, după cum este expus mai jos:

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii de raportare, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții;
- Se asumă cu probabilitate de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate ne semnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR;
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale;
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), Banca utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

Astfel, la data de 31 decembrie 2020, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost amortizat		Evaluat la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2020	74 677	4 338	39 331	2 285	114 008	6 623	0,33
La 31 decembrie 2019	74 803	4 347	29 823	1 733	104 626	6 080	0,35

b) Instrumentele financiare în monedă națională

Riscul de piață în cazul instrumentelor financiare în monedă națională este asociat în principal modificării valorii de piață a valorilor mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt evaluate la cost amortizat în bilanțul contabil și sunt gestionate, preponderent, în vederea colectării fluxurilor contractuale și utilizării în scopul realizării atribuțiilor conferite prin lege Băncii.

Pentru portofoliul "Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior", riscul se gestionează prin reemiterea la scadență a unor valori mobiliare la rate a dobânzilor de piață, reieșind din ratele nominale medii ponderate la valorile mobiliare de stat vândute recent pe piața primară și agreearea anuală cu Ministerul Finanțelor a scadențelor maxime pentru reemisiune (pentru anul 2019 și 2020 durata maximă acceptată fiind agreeată la 3 ani). Valorile mobiliare respective, sunt deținute, în principal, în vederea colectării fluxurilor contractuale, dar pot fi utilizate și în operațiuni de piață deschisă, prin Repo de vânzare (absorbții temporare de lichiditate), însă, astfel de operațiuni nu s-au înregistrat recent, iar obținerea câștigurilor din modificări de preț de piață a valorilor mobiliare nu este relevantă în cazul acestor instrumente.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

În cazul portofoliului *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat*, riscul pierderilor sau câștigurilor din modificarea valorii de piață a valorilor mobiliare a fost adresat la data emiterii prin faptul că acesta a fost structurat în instrumente financiare cu cupon fix de 1,4% (cele cu scadența până la 5 ani) și 5,3% (cele cu scadența de la 5 la 25 ani) respectiv, cele cu scadențe graduale de până la 25 ani, replicând în esență fluxurile de numerar aferente unui instrument financiar cu o rată efectivă a dobânzii de 5%, egală cu ținta ratei inflației la data emiterii acestora (2016) care urma să permită ca valoarea achitată pe toată durata portofoliului, în termeni reali, să rămână nemodificată și să permită Băncii să evite pierderi suplimentare legate de deprecierea datoriei (la fel, în termeni reali).

Mai mult, conform Legii 235/2016, obligațiunile de stat sunt în circulație liberă, dar doar 40% din portofoliul respectiv poate fi comercializat de Bancă pe piața secundară, în același timp putând fi utilizat în întregime în operațiunile de piață deschisă de absorbții temporare de lichiditate (Repo de vânzare). Pentru *valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* nu există o curbă a ratelor dobânzii, în vederea alinierii valorii de piață a acestora cu aplicarea doar a datelor de intrare observabile din piață (scadența maximă a valorilor mobiliare de stat tranzacționate pe piețele active din Republica Moldova – 5 ani).

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor. Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt *valorile mobiliare în valută străină*, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează prețul acestor active.

Totodată, ca rezultat al fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

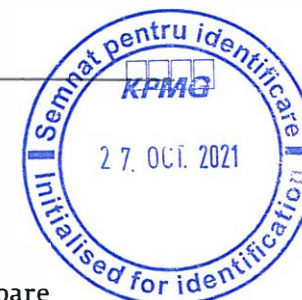
4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiilor financiare la 31 decembrie 2020 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

31 decembrie 2020	0-3 Luni MII LEI	3-6 luni MII LEI	6-12 luni MII LEI	De la 1 la 2 ani MII LEI	De la 2 la 5 ani MII LEI	Mai mult de 5 ani MII LEI	Nepurtătoare de dobândă MII LEI	Total MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	26 438 659	4 847 283	-	-	-	-	836 667	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizații financiare internaționale	22 927	-	-	-	-	-	4 280 911	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	823 330	1 086 293	272 003	453 801	1 000 000	11 061 200	366 744	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	738	5 783	878	1 669	4 528	4 761	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	6 090 962	8 762 165	14 881 606	1 639 570	1 388 044	-	149 305	32 911 652
Alte active	-	-	-	-	-	-	1 684	1 684
Total active financiare	33 376 616	14 701 524	15 154 487	2 095 040	2 392 572	11 065 961	5 712 197	84 498 397
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 347 711	-	-	-	-	-	4 528 690	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	19 310 370	-	-	-	-	-	3 261 384	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	1 933 768	96 497	126 150	111 075	27 025	131 654	4 284 826	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	438	443	765	1 235	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	487 035	487 035
Total obligațiuni financiare	32 975 595	96 940	126 915	112 310	27 025	131 654	45 623 836	79 094 275
Decalaj	401 021	14 604 584	15 027 572	1 982 730	2 365 547	10 934 307	(39 911 639)	5 404 122

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

31 decembrie 2019	0-3 Luni MII LEI	3-6 luni MII LEI	6-12 luni MII LEI	De la 1 la 2 ani MII LEI	De la 2 la 5 ani MII LEI	Mai mult de 5 ani MII LEI	Nepurtătoare de dobândă MII LEI	Total MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	18 215 111	5 347 228	-	-	-	-	21 470	23 583 809
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	61 961	61 961
Active în organizații financiare internaționale	9 736	-	-	-	-	-	4 110 132	4 119 868
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	179 242	1 650	242 618	2 166 393	933 401	11 421 200	328 498	15 273 002
Credite acordate băncilor și altor persoane	655	3 685	1 008	1 984	5 201	6 711	-	19 244
Valori mobiliare investiționale	7 680 219	5 413 410	10 659 350	2 268 002	2 835 777	-	145 899	29 002 657
Alte active	-	-	-	-	-	-	1 566	1 566
Total active financiare	26 084 963	10 765 973	10 902 976	4 436 379	3 774 379	11 427 911	4 669 526	72 062 107
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	25 852 674	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	3 691 755	-	30 000	89 415	58 267	-	4 023 128	7 892 565
Disponibilități ale băncilor	17 312 647	-	-	-	-	-	3 653 896	20 966 543
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5 402 974	-	-	-	-	-	-	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	2 320 684	92 620	180 575	301 657	106 613	107 089	4 122 322	7 231 560
Obligațiuni privind leasingul operațional	400	406	831	1 604	1 235	-	-	4 476
Alte obligațiuni*	-	-	-	-	-	-	177 358	177 358
Total obligațiuni financiare	28 728 460	93 026	211 406	392 676	166 115	107 089	37 829 378	67 528 150
Decalaj	(2 643 497)	10 672 947	10 691 570	4 043 703	3 608 264	11 320 822	(33 159 852)	4 533 957

* A se vedea nota 2.1

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și a angajamentelor Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la situațiile financiare consolidate referitoare la aceste componente.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de către Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0,5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru perioadele de raportare, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0,5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Anul 2020	+/-123 045	+/-7 148
Anul 2019	+/-110 643	+/-6 429

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0,01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2020 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. a dus la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare investiționale cu 2 324 mii lei sau cu 135 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale (la 31 decembrie 2019: 2 416 mii lei sau cu 140 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale).

La situația din 31 decembrie 2020 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. a dus la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare de stat cu 11 068 mii lei, ceea ce reprezintă 0,08% din portofoliul valorilor mobiliare de stat (la 31 decembrie 2019: 11 889 mii lei, ceea ce reprezintă 0,08% din portofoliu).

Riscul ratei dobânzii în cazul instrumentelor de politică monetară (facilități permanente sub formă de credite și depozite overnight, Repo și Repo reverse, certificatele Băncii Naționale a Moldovei, rezervele obligatorii), este subsecvent obiectivului primar al Băncii Naționale a Moldovei și anume asigurării și menținerii stabilității prețurilor și creării de către Bancă a condițiilor monetare pentru susținerea economiei naționale, care reclamă aplicarea instrumentelor de politică monetară la costuri care ar asigura atingerea obiectivelor propuse, iar decalajul de structură și costuri fiind secundar eficienței deciziilor de politică monetară.

Instrumentele de politică monetară sunt instrumente pe termen scurt (până la 28 zile) cu dobânzi fixe, remunerate la rate ale dobânzilor derivate din rata de bază (în coridor), revizuite în ședințele Comitetului executiv al Băncii Naționale aferent deciziilor de politică monetară, desfășurate cu o periodicitate agreată conform calendarului anual.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Indirect, riscul este gestionat prin aplicarea coridorului dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight (2020: 5 p.p coridor dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight; 2019: 6 p.p.), care are menirea de a calibra instrumentele de politică monetară cu scopul eficientizării mecanismului de transmisie a deciziilor de politică monetară.

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

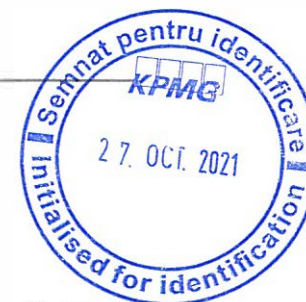
În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiilor externe curente și implementării politicii valutare a statului.

La data de 31 decembrie 2020 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină - 10% (la 31 decembrie 2019 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină - 10%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă. La fel, sunt permise investiții în alte valute decât cele indicate în structura valutară normativă cu condiția de a nu depăși 5% din rezervele internaționale.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

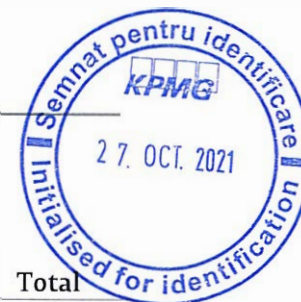
4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La 31 decembrie 2020, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2020							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	87	10 978 266	16 145 381	4 997 638	-	1 237	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizații financiare internaționale	-	-	-	-	4 303 838	-	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 063 371	-	-	-	-	-	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	18 357	-	-	-	-	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	-	31 445 658	1 188 810	277 184	-	-	32 911 652
Alte active	1 682	-	2	-	-	-	1 684
Total active financiare	15 083 497	42 423 924	17 334 193	5 274 822	4 303 838	78 123	84 498 397
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	33 061 901	-	-	-	-	-	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 352 349	1 286 025	3 238 027	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	13 241 416	2 452 966	6 877 372	-	-	-	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	523	-	-	-	6 710 472	-	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	2 404	-	477	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	481 870	2 571	2 590	4	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	58 523 771	3 741 562	10 118 466	4	6 710 472	-	79 094 275
Decalaj	(43 440 274)	38 682 362	7 215 727	5 274 818	(2 406 634)	78 123	5 404 122

La situația din 31 decembrie 2020, alte valute sunt reprezentate de aur monetar -76 886 mii lei, ruble rusești -1 170 mii lei, lei românești -35 mii lei, coroane norvegiene - 22 mii lei, franci elvețieni - 8 mii lei și coroane daneze - 2 mii lei.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL MII LEI	USD MII LEI	EUR MII LEI	GBP MII LEI	XDR MII LEI	Alte valute MII LEI	Total MII LEI
31 decembrie 2019							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	3 629	7 556 431	10 732 552	5 291 115	-	82	23 583 809
Aur monetar	-	-	-	-	-	61 961	61 961
Active în organizații financiare internaționale	-	-	-	-	4 119 868	-	4 119 868
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 273 002	-	-	-	-	-	15 273 002
Credite acordate băncilor și altor persoane	19 244	-	-	-	-	-	19 244
Valori mobiliare investiționale	-	27 342 617	1 391 758	268 282	-	-	29 002 657
Alte active	1 565	-	1	-	-	-	1 566
Total active financiare	15 297 440	34 899 048	12 124 311	5 559 397	4 119 868	62 043	72 062 107
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	25 852 674	-	-	-	-	-	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	4 838 339	933 904	2 120 312	-	-	10	7 892 565
Disponibilități ale băncilor	16 479 193	1 263 667	3 223 683	-	-	-	20 966 543
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5 402 974	-	-	-	-	-	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	5 567	-	-	-	7 225 993	-	7 231 560
Obligațiuni privind leasingul operațional	3 510	-	966	-	-	-	4 476
Alte obligațiuni*	148 349	2 127	26 878	3	-	1	177 358
Total obligațiuni financiare	52 730 606	2 199 698	5 371 839	3	7 225 993	11	67 528 150
Decalaj	(37 433 166)	32 699 350	6 752 472	5 559 394	(3 106 125)	62 032	4 533 957

* A se vedea nota 2.1

La situația din 31 decembrie 2019, alte valute erau reprezentate de aur monetar – 61 961 mii lei, lei românești – 38 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, franci elvețieni – 7 mii lei, ruble rusești – 4 mii lei și coroane daneze – 1 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denuminate.

Conform situației la 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2020		31 decembrie 2019	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
	Profit	Capital	Profit	Capital
MDL față de USD	+/-3 868 338	+/-3 868 338	+/-3 269 965	+/-3 269 965
MDL față de EUR	+/-721 670	+/-721 670	+/-675 344	+/-675 344
MDL față de GBP	+/-527 512	+/-527 512	+/-555 939	+/-555 939
MDL față de XDR	-/+240 964	-/+240 964	-/+310 338	-/+310 338
MDL față de alte valute	+/-124	+/-124	+/-7	+/-7

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei

Anul 2020 a fost unul inedit, din perspectiva riscurilor și incertitudinilor asociate pandemiei Covid-19 și impactului acesteia. Totodată, incertitudinea persistă, fiind determinată de incapacitatea de a prognoza traiectoria ulterioară de propagare, impactul economic și timpul necesar pentru recuperare.

În acest context, în vederea diminuării efectelor acestei crize, Banca s-a aliniat practicii internaționale, a reacționat prompt, direcționând spectrul instrumentelor de politică monetară și valutară spre diminuarea efectelor Covid-19 asupra economiei naționale, asigurarea stabilității sectorului bancar și consolidarea nivelului de lichidități pentru a impulsiona relansarea economică.

Impactul răspândirii virusului Covid-19 asupra poziției și performanței financiare a Băncii din perspectiva activității monetare

Pe parcursul anului 2020, Banca a întreprins măsuri acomodative de politică monetară, care s-au răsfrânt asupra modificării obligațiunilor monetare și diminuarea costurilor de politică monetară.

În continuare, este prezentat un sumar al principalelor măsuri de politică monetară adoptate de Bancă în scopul combaterii efectelor adverse ale crizei provocate de Covid-19.

a. Diminuarea ratei dobânzii de politică monetară

Pe parcursul anului 2020, BNM a diminuat gradual rata dobânzii de politică monetară de la 5,50% până la 2,65% anual. Prin diminuarea ratei de bază s-a urmărit susținerea cererii agregate interne, a procesului de creditare și a economiei în ansamblu.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

b. Diminuarea ratei dobânzii la facilitățile permanente

În luna martie 2020, BNM a diminuat în două etape ratele de dobândă la creditele și la depozitele overnight, până la 6,25 %, și, respectiv, 0,25 % anual, în total cu 2,25 p.p.

La 6 august 2020, Comitetul executiv a aprobat unele măsuri stimulative de politică monetară care includeau și îngustarea coridorului ratelor dobânzilor la facilitățile permanente. Astfel, a fost diminuat cu 1 p.p. coridorul ratelor, simetria coridorului fiind menținută (+/- 2,50 p.p.). Aceasta a implicat creșterea ratei dobânzii pentru facilitatea de depozit cu 0,25 p.p., până la 0,50%, și scăderea cu 0,75 p.p. a ratei dobânzii pentru facilitatea de creditare, până la 5,50%.

În lunile septembrie și noiembrie 2020 ratele dobânzilor la aceste instrumente au fost din nou diminuate cu câte 0,25 p.p. și 0,10 p.p., respectiv, după care au fost menținute până la finele anului la același nivel: 0,15% - pentru facilitatea de depozit overnight și 5,15% - pentru facilitatea de credit overnight.

Regimul de funcționare a facilităților permanente (depozite și credite overnight), stabilit în anul 2020, a oferit băncilor un plus de flexibilitate în gestionarea eficientă a lichidităților proprii.

c. Diminuarea normei rezervelor obligatorii

La 3 aprilie 2020, BNM a modificat hotărârea precedentă cu privire la norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă, diminuând norma cu 7,0 p.p., până la nivelul de 34,0% din baza de calcul. Ulterior, norma rezervelor obligatorii a fost diminuată până la nivelul de 32,0%. Totodată, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă a fost majorată pe parcursul anului 2020 cu 13,0 p.p., până la nivelul de 30,0%.

Deciziile au vizat majorarea lichidităților disponibile pentru băncile licențiate, în vederea prevenirii riscului de lichiditate și consolidării stabilității sectorului bancar. Totodată, diminuarea normei rezervelor obligatorii a reprezentat o continuitate a măsurilor de politică monetară de echilibrare a normelor rezervelor obligatorii în contextul sporirii eficienței transiterii impulsurilor monetare în sectorul real. Aceste decizii au avut drept scop crearea condițiilor monetare capabile să contribuie la readucerea inflației în intervalul de variație de +/-1,5 p.p. de la ținta inflației de 5,0 % pe termen mediu.

d. Intervenții pe piața valutară internă

În anul 2020, BNM a intervenit pe piața valutară internă, atât în calitate de cumpărător, cât și vânzător de valută pentru a evita fluctuațiile excesive ale cursului leului în contextul decalajelor, atât pozitive, cât și negative, între cererea și oferta de valută înregistrate pe piața interbancară în diferite perioade ale anului, generate inclusiv de evoluția pandemică provocată de virusul Covid-19.

Aceste decizii au avut un impact direct de diminuare a cheltuielilor din aplicarea instrumentelor de politică monetară (*a se vedea Nota 23*): a cheltuielilor din remunerarea rezervelor obligatorii și cheltuielilor din amortizarea scontului la Certificatele BNM, precum și de majorare a veniturilor realizate din diferențe de curs de la intervențiile de vânzare a valutei străine contra MDL pe piața valutară internă (*a se vedea Nota 24*).

În cea ce privește impactul asupra bilanțului Băncii în 2020, al deciziilor BNM din activitatea monetară, precum și cuplat cu efectul general al pandemiei COVID-19 atât la nivel local, cât și internațional, se remarcă ca efecte:

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

- creșterea monedei în circulație (efectul pandemiei asupra comportamentului populației și lichidității oferite de BNM prin măsurile stimulative),
- creșterea nivelului disponibilităților băncilor la BNM, inclusiv rezerve obligatorii, ca urmare a creșterii soldului depozitelor în MDL și valută străină ale persoanelor fizice și juridice în sistemul bancar, efect compensat de diminuarea normei rezervelor obligatorii în MDL, dar propulsat de majorarea normei rezervelor obligatorii în valută străină ca urmare a deciziilor BNM de echilibrare a normelor rezervelor obligatorii în scopul îmbunătățirii intermedierei financiare în moneda națională și temperării fenomenului de dolarizare,
- creșterea soldului certificatelor BNM (prioritar ca urmare a intervențiilor).

Impactul răspândirii virusului Covid-19 asupra poziției și performanței financiare a Băncii din perspectiva activității valutare

Răspândirea virusului Covid-19 a avut un impact semnificativ și asupra performanței financiare a Băncii prin prisma diminuării rentabilității rezervelor valutare.

Răspândirea rapidă a virusului Covid-19 a determinat autoritățile monetare la nivel mondial să utilizeze un spectru larg de măsuri și să ia decizii de politică monetară în vederea atenuării efectelor pandemiei asupra economiilor.

Așadar, băncile centrale au promovat o politică monetară stimulative. În acest sens, urmare diminuării, la data de 3 martie 2020, a ratei de referință de către Rezerva Federală din SUA cu 50 p.b., iar la data de 15 martie 2020 - cu 100 p.b., situându-se în prezent la nivelul 0-0,25%, s-a micșorat și rata de remunerare a deținerilor în dolari SUA în conturi "Overnight", cât și a plasamentelor la termen. Mai mult, din data de 16 martie 2020 și până în iunie, 2021, deținerile BNM pe cont la Fed nu au mai fost remunerate. De asemenea, au scăzut semnificativ și randamentele titlurilor denominate în dolari SUA.

Totodată, urmare diminuării, la data de 10 martie 2020, a ratei de referință de către Banca Angliei cu 50 p.b., până la 0,25%, iar la data de 19 martie 2020 - cu încă 15 p.b. până la 0,10% (cel mai scăzut nivel înregistrat vreodată), s-a micșorat și rata de remunerare a mijloacelor în GBP plasate la termen.

În anul 2020, Banca Centrală Europeană (BCE) nu a modificat ratele de politică monetară, având în vedere spațiul redus de manevră. Cu dobânda de politică monetară deja la minimul de 0% și cu cea pentru facilitatea de depozit overnight la -0,5%, diminuată în septembrie 2019, BCE a ales să nu avanseze în teritoriul negativ al ratelor de dobândă, optând pentru alte măsuri de relaxare a politicii monetare.

Acești factori au contribuit la scăderea semnificativă a rentabilității rezervelor valutare, de la 1,71% (rentabilitate medie anuală a rezervelor) în 2019 la 0,81% în 2020.

Adițional, aprobarea modificărilor la metodologia de calcul ECL, ajustată în contextul evoluției pandemiei Covid-19, precum și identificarea și înaintarea spre aprobare membrilor Comitetului executiv a propunerilor de modificare a Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale, urmare revizuirii cadrului de alocare strategică a activelor, reflectă o abordare prudentă, adaptată atât la evoluțiile remarcate pe piețele financiare internaționale, cât și la cele prognozate, contribuind la diminuarea expunerii la risc.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

Din perspectiva riscului de credit, Banca a continuat promovarea unei politici investiționale prudente, aplicând diversificarea portofoliului și evitând expunerile concentrate. Grație bonității financiare înalte a emitenților și entităților față de care are expuneri, pe parcursul anului 2020 nu s-a înregistrat o deteriorare semnificativă a calității de credit sau a capacității de onorare a obligațiilor de plată a acestora. Banca continuă să monitorizeze zilnic informații relevante cu privire la debitori pentru a identifica din timp eventuale riscuri financiare și a reacționa corespunzător.

Din perspectiva riscului de lichiditate, Banca dispune de suficiente lichidități, atât în monedă națională, cât și în valută străină. Lichiditatea în moneda națională este asigurată prin dreptul exclusiv de emisiune monetară. Lichiditatea în valută este asigurată prin nivelul suficient al rezervelor valutare și o cotă semnificativă a deținerilor la vedere. Potrivit situației de la finele anului 2020, activele oficiale de rezervă continuă să asigure un nivel suficient de acoperire a importurilor de mărfuri și servicii (6,8 luni de importuri viitoare).

Măsuri întreprinse de BNM care nu au impact asupra poziției și performanței financiare a Băncii

În continuare, sunt listate și alte măsuri întreprinse de Bancă în scopul combaterii crizei provocate de Covid-19, care nu afectează poziția și performanța financiară a Băncii.

a. Aprobarea unor măsuri de relaxare a cerințelor amortizoarelor de capital

La situația de la finele anului 2020, BNM a stabilit rata amortizorului de conservare a capitalului, aplicat tuturor băncilor la nivelul de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc a băncilor.

Totodată, în vederea atenuării efectelor cauzate de pandemia Covid-19, în concordanță cu bunele practici internaționale, BNM a permis băncilor să utilizeze temporar, până la o dată ce va fi comunicată ulterior, amortizorul de conservare a capitalului constituit anterior.

Rezerva respectivă de capital poate fi utilizată pentru a absorbi eventualele înrăutățiri ale calității portofoliului de credit și a sprijini finanțarea mediului de afaceri și a populației.

b. Aprobarea unor măsuri în susținerea deținătorilor de credite în perioada de urgență

Urmărind oferirea posibilității de gestionare flexibilă a obligațiilor de plată a deținătorilor de credite, Comitetul executiv al Băncii a emis mai multe hotărâri prin care permitea băncilor licențiate să amâne, să modifice termenele de scadență a plăților și/sau sumelor scadente, și/sau să ofere alte înlesniri la plată, persoanelor fizice și juridice care se aflau în dificultate de plată, fără clasificarea în mod automat a creditelor respective într-o categorie mai dură decât cea existentă.

c. Aprobarea unor recomandări privind distribuirea dividendelor de către băncile licențiate acționarilor

În contextul situației de urgență din țară, BNM a emis o hotărâre prin care recomanda băncilor licențiate să se abțină de la distribuirea dividendelor către acționari și alte forme de distribuire a capitalului, cel puțin până la 30 septembrie 2020 și să revizuiască politicile de remunerație.

Recomandările s-au referit, de asemenea, la necesitatea minimizării sau abținerii de la efectuarea investițiilor în imobilizări corporale până la data de 30 septembrie 2020.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

Ulterior, printr-o hotărâre emisă în luna decembrie 2020, Banca a extins termenul privind abținerea de la distribuirile de dividende și răscumpărări de instrumente de fonduri proprii până la prezentarea de către societățile de audit a situațiilor financiare auditate pentru anul 2020. Respectiv, pe parcursul anului 2020 băncile nu au distribuit capitalul (dividende).

Decizia a venit în contextul atenuării efectelor cauzate de pandemia COVID-19 pentru a menține băncile suficient de bine capitalizate și stabile.

d. Promovarea unei politici privind încurajarea utilizării metodelor de plată fără numerar

BNM încurajează cetățenii să utilizeze metodele de plată fără numerar, aceste metode fiind mult mai igienice decât utilizarea numerarului și constituie o bună practică de prevenire a răspândirii bolilor transmisibile, inclusiv a virozei de tip COVID-19.

Evitarea sau limitarea contactului cu banii care circulă din mână în mână poate avea efecte sesizabile pentru protecția sănătății fiecăruia.

e. Implicarea în discuții cu Fondul Monetar Internațional privind obținerea asistenței financiare de urgență

Având în vedere efectele economice negative generate de măsurile restrictive impuse de autorități în timpul pandemiei COVID-19, BNM, alături de Guvernul Republicii Moldova, a participat în discuții active cu reprezentanții FMI în contextul obținerii unei asistențe financiare de urgență pentru ameliorarea impactului economic, precum și pentru acoperirea necesităților urgente legate de balanța de plăți și bugetul de stat.

În rezultat, Republica Moldova a obținut de la FMI acces la o finanțare oferită prin Mecanismul de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) în valoare totală de 172,5 XDR (Nota 7).

Măsuri întreprinse în scopul asigurării continuității activității operaționale a Băncii și minimizării riscului operațional

În scopul asigurării pentru angajați a condițiilor de sănătate în muncă în contextul riscului epidemiologic prin infecția cu COVID-19, precum și în scopul asigurării continuității activității operaționale a Băncii au fost întreprinse măsuri precum:

- reorganizarea muncii angajaților Băncii în scopul diminuării riscului de infectare cu virusul COVID-19 prin: atragerea la serviciu doar a personalului strict necesar pentru asigurarea continuității activității operaționale a Băncii ce necesită prezența obligatorie la locul de muncă; organizarea muncii la domiciliu pentru angajați; organizarea muncii angajaților în cicluri periodice; instituirea regimului de staționare pentru angajați; asigurarea salariaților responsabili de continuitatea proceselor critice cu transport către și de la sediul Băncii; aplicarea moratoriului asupra deplasărilor angajaților Băncii;
- suspendarea organizării evenimentelor publice de către Bancă, precum și participarea reprezentanților Băncii la evenimente publice organizate de către terți;
- aplicarea măsurilor sporite de protecție, de dezinfectare și decontaminare, precum și de asigurare a igienei și curățeniei, în special în locurile de prezență sporită a angajaților;
- înăsprirea procedurilor de rutină cu privire la stocarea și procesarea bancnotelor și monedelor primite din circulație prin izolarea acestora pe o perioadă de minim 14 zile în condiții anumite, înainte de a fi procesate și repuse în circulație;
- minimizarea contactului fizic între angajați prin promovarea comunicării la distanță și digitalizarea proceselor inclusiv în scopul diminuării fluxului de documentație pe suport hârtie.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

Implementarea acestor măsuri a contribuit semnificativ la:

- asigurarea continuității activității Băncii în toate domeniile sale de activitate în perioada stării de urgență condiționate de infecția cu virusul COVID-19, fără întreruperi;
- gestiunea riscurilor operaționale generate de factorul extern epidemiologic COVID-19 în limita de toleranță aprobată de Consiliul de supraveghere, acestea încadrându-se în profilul de risc operațional al băncii de până la pandemie;
- asigurarea cu personal suficient pentru toate activitățile Băncii.

Totodată, schimbările și limitările impuse de situația epidemiologică au avut următorul impact:

- diminuarea cheltuielilor de remunerare, urmare a compensării a 2/3 din salariul de bază personalului aflat în regim de staționare;
- diminuarea cheltuielilor de deplasare și dezvoltare profesională a angajaților Băncii;
- diminuarea cheltuielilor din reparații, utilități, protocol etc.

La fel, situația epidemiologică a generat și unele cheltuieli administrative suplimentare legate de asigurarea igienei și siguranței personalului.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Conturi în valută străină	4	-
Conturi în monedă națională	87	3 629
Numerar în valută străină	833 012	591
Conturi "Nostro"	5 607 720	2 147 672
Depozite la termen în valută străină	25 682 444	21 431 917
Pierderi de credit așteptate	(658)	-
	32 122 609	23 583 809

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Moneda națională în circulație” (Nota 15). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent al monedei naționale.

La finele perioadei de raportare, mijloacele de pe conturile Nostro erau menținute la instituții financiare cu ratingul¹ „AAA” – 95,86%, „AA” – 3,77%, „AA-” – 0,27%, „A+” – 0,08% și „BBB-” – 0,02% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 98,87%, „AA” – 0,90%, „A+” – 0,21% și „A-” – 0,02%).

La finele perioadei de raportare depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹ „AAA” – 28,86%, „AA” – 22,24%, „AA-” – 2,68%, „A+” – 22,16% și „A” – 24,06% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 28,02%, „AA” – 39,27%, „A+” – 22,61% și „A” – 10,10%).

La 31 decembrie 2020 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării, inclusiv dobânzile aferente, constituia 11 277 526 mii lei (la 31 decembrie 2019: 8 520 829 mii lei). La 31 decembrie 2020, din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul depozitelor overnight, inclusiv dobânda aferentă, era de 13 122 237 mii lei (la 31 decembrie 2019: 10 792 978 mii lei).

¹ Stabilite prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

6. Aur monetar

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	76 886	61 961
	76 886	61 961

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2019 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

Variația înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul aurului în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la FMI	4 280 907	4 110 118
Cont curent la FMI	22 931	9 750
Total active în FMI	4 303 838	4 119 868
Obligațiuni		
Cont 1	4 280 783	4 109 999
Cont 2	125	120
Total disponibilități ale FMI	4 280 908	4 110 119
Credite acordate de FMI	2 429 564	3 115 875
Alte organizații internaționale	523	5 566
	6 710 995	7 231 560

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor.

Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea cotei determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

7. Active în /obligațiunii față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Corespunzând criteriilor de investiție strategică, cota Republicii Moldova la FMI a fost desemnată ca fiind evaluată la valoarea justă prin AERG.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova ("cotei") la FMI de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generală a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI a fost majorată cu 49,3 milioane XDR, până la 172,5 milioane XDR.

Variația cotei înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii cotei în XDR la cursul de schimb valutar al leului moldovenesc stabilit de către Fondul Monetar Internațional la finele perioadei de raportare.

Sumele incluse în bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de raportare.

La 31 decembrie 2020 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 23 556 mii XDR (la 31 decembrie 2019 – 36 832 mii XDR).
- Angajamente EFF – 74 420 mii XDR (la 31 decembrie 2019 – 93 707 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2021 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de raportare încheiată la 31 decembrie 2020, rata medie a constituit 1,20% anual (la 31 decembrie 2019: 2,00%).

În luna martie a anului de raportare, FMI a debursat ultima tranșă din facilitățile EFF și ECF (partea Băncii și a Ministerului Finanțelor) alocate prin memorandumul din 7 noiembrie 2016 (valoarea totală netrasă la 31 decembrie 2019: EFF – 9 600 mii XDR, ECF: 4 800 mii XDR).

Astfel, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 6 997 mii EUR (echivalentul a 5 700 mii XDR) și o tranșă a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 3 969 mii USD (echivalentul a 2 900 mii XDR) pentru finanțarea deficitului bugetului de stat.

Totodată, în perioada de raportare, Banca a primit o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 5 427 mii USD (echivalentul a 3 900 mii XDR) și o tranșă a creditului din facilitățile ECF în sumă de 2 600 mii USD (echivalentul a 1 900 mii XDR).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

În scopul prezentării poziției complete a Republicii Moldova la FMI, valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinate ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Sold 31.12.2019	Rambursări	Încasări	Sold 31.12.2020
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	130 539	38 363	5 800	97 976
Ministerul Finanțelor al RM	200 314	15 000	181 100	366 414
Credite și alte finanțări de la FMI	330 853	53 363	186 900	464 390
<i>inclusiv pe facilități:</i>				
Banca Națională a Moldovei	93 707	23 187	3 900	74 420
Ministerul Finanțelor al RM	32 300	-	5 700	38 000
EFF	126 007	23 187	9 600	112 420
Banca Națională a Moldovei	36 832	15 176	1 900	23 556
Ministerul Finanțelor al RM	50 300	15 000	2 900	38 200
ECF	87 132	30 176	4 800	61 756
Ministerul Finanțelor al RM	-	-	115 000	115 000
RFI	-	-	115 000	115 000
Ministerul Finanțelor al RM	-	-	57 500	57 500
RCF	-	-	57 500	57 500
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	117 714	-	-	117 714
Alocări XDR	117 714	-	-	117 714

Alocările de XDR reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009 și alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI.

Facilitatea de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) sunt facilități ale FMI ce oferă asistență financiară de urgență țărilor membre.

RFI este asistență financiară rapidă neconcesională disponibilă tuturor țărilor membre ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. RFI debursată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova are scadența în 5 ani, cu o perioadă de grație de 3,25 ani și o rată a dobânzii variabilă. RCF oferă finanțare concesională rapidă, fără dobândă, țărilor cu venituri reduse, ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. Se acordă pe o perioadă de 10 ani, cu o perioadă de grație de 5,5 ani.

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată al principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI. La primirea facilităților acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF și RFI), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis câte o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

Poziția „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova” din bilanțul contabil consolidat include trei categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	12 611 200	12 851 200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	148 238	149 058
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	186 979	151 427
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	12 946 417	13 151 685
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2 063 392	2 073 933
Scont la valorile mobiliare de stat	-	(1 488)
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	31 248	27 773
Valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior	2 094 640	2 100 218
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	22 036	20 859
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	278	240
Valori mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul de investiții evaluate la cost amortizat	22 314	21 099
	15 063 371	15 273 002

a. Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru „Banca de Economii” S.A., BC „Banca Socială” S.A. și BC „Unibank” S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe ale dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale.

Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul anului 2020, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2019: 0 lei).

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rata dobânzii efective agreeate pe total portofoliu, modalitatea de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilități de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar unic în temeiul IFRS 9, cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului unic conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acesteia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta „Amortizarea la rata efectivă a dobânzii”.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

b. Legi și inițiative aferente Legii 235/2016

La data de 16 decembrie 2020, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat *Legea nr. 230 din 16 decembrie 2020 pentru abrogarea Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015*. La 22 decembrie 2020, în baza unei sesizări depuse privind neconstituționalitatea acestei legi, Curtea Constituțională a decis suspendarea acțiunii legii în cauză, în scopul prevenirii "eventualelor prejudicii și consecințe negative iminente și ireparabile ale aplicării legii contestate", până la soluționarea cauzei.

La 31 decembrie 2020 efectele Legii nr. 230/2020 sunt suspendate, în același timp Legea 230/2020 este examinată în cadrul Curții Constituționale și o decizie definitivă în privința constituționalității acesteia nefiind disponibilă la 31 decembrie 2020.

La 31 decembrie 2020, în conformitate cu legislația existentă la această dată, considerând valabilitatea Legii nr. 235/2016, valabilitatea și neanularea obligațiunilor de stat aflate în circulație și suspendarea efectelor Legii nr. 230/2020, Banca Națională a Moldovei conform IFRS 9 deține drepturile asupra fluxurilor de numerar contractuale din obligațiunile de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 și respectiv e în drept să recunoască în situațiile financiare valorile mobiliare stat derivate din garanții de stat în valoare de 12 946 417 mii lei.

La 18 martie 2021, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională Legea nr. 230/2020 pentru abrogarea Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanții de stat, hotărârea fiind definitivă și ne putând fi supusă niciunei căi de atac.

La 30 martie 2021, în Parlament, a fost înregistrat repetat un proiect de lege privind abrogarea Legii nr. 235 din 3 octombrie 2016 privind emisiunea obligațiunilor de plată derivate din garanții de stat nr. 80 din 17 noiembrie 2014 și 101 din 1 aprilie 2015, care coincide în esență cu Legea nr. 230/2020 declarată neconstituțională la 18 martie 2021. La 23 aprilie 2021, proiectul de lege a fost adoptat, dar nu a fost promulgat, fiind restituit spre reexaminarea Parlamentului Republicii Moldova la 12 mai 2021.

La 17 iunie 2021 a fost depusă o sesizare la Curtea Constituțională privind controlul constituționalității *Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015*. Sesizarea nu a fost examinată de către Curtea Constituțională până la data acestor situații financiare.

Având în vedere inițiativele enumerate, cu condiția intrării în vigoare a unor noi legi sau decizii cu efect de anulare a obligațiunilor de stat, există incertitudini că, în viitor, drepturile Băncii asupra fluxurilor de numerar din obligațiunile de stat ar putea fi anulate și aceste evenimente vor fi reflectate în evaluarea obligațiunilor de stat și rezultatelor financiare la acea data la care va intra în vigoare o nouă lege sau decizie cu astfel de efect.

c. Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior

Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Pe parcursul anului 2020, a fost efectuată reemisiunea valorilor mobiliare de stat ajunse la scadență sub formă de obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii pe termen de 2 ani în sumă de 160 400 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 5,99%. La situația din 31 decembrie 2020 portofoliul Băncii al valorilor mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior este compus integral din obligațiuni de stat, rata efectivă medie ponderată a dobânzii portofoliului fiind de 6,30%.

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare.

d. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU

Valorile mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul său investițional sunt evaluate la cost amortizat, sunt achiziționate în scopul colectării de numerar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 4,99% și 6,8%. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU, ajunse la scadență pe parcursul anului 2020 au fost reinvestite în valori mobiliare de stat în mărime de 15 863 mii lei, cu un termen de scadență între 6 luni și un an și o rată a dobânzii nominale cuprinse între 4,99% și 5,51%.

Aplicând metoda pierderilor de credit așteptate, prin metodologiile interne și scenariile privind probabilitățile de depreciere asociate portofoliilor de valori mobiliare de stat în relație cu Banca în calitate de bancă centrală a statului, Banca a constatat lipsa indicatorilor de depreciere așteptată la data de 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019. Considerând metodologia de determinare a pierderilor de credit așteptate ca rezultat ponderat al unor scenarii de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, Banca a estimat un efect al scenariilor de depreciere ca fiind nesemnificativ și rezultatele nemateriale. Ca rezultat, constatând efectul nematerial al estimărilor, Banca nu a înregistrat pierderi de credit așteptate în privința valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova din portofoliul Băncii.

9. Credite acordate băncilor și altor persoane

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate altor persoane	18 357	19 244
	18 357	19 244

La situația din 31 decembrie 2020 valoarea garanțiilor depuse ca asigurare a rambursării creditelor acordate altor persoane și a dobânzilor aferente constituie 35 381 mii lei (la 31 decembrie 2019: 33 944 mii lei). Creditele acordate includ soldul creditelor acordate altor persoane, ajustate cu dobânda calculată la aceste credite. Pe parcursul anului 2020 și anului 2019 nu au fost formate reduceri pentru pierderi de credit așteptate în privința creditelor, urmare a riscului de credit redus, asigurărilor disponibile și indicatorilor de probabilitate și pierderi istorice nemateriale.

10. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	27 647 838	23 189 935
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	27 470 569	23 189 935
Valori mobiliare în valută străină cu scont	177 269	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	5 263 814	5 812 722
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	5 264 352	5 812 722
Pierderi de credit așteptate	(538)	-
Total valori mobiliare investiționale	32 911 652	29 002 657

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	27 470 569	23 189 935
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	27 098 030	23 038 274
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	371 094	133 454
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	1 445	18 207
Valori mobiliare în valută străină cu scont	177 269	-
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	177 310	-
Ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(39)	-
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	(2)	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	27 647 838	23 189 935

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate lunar și poartă o rată efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 0,08% și 1,62% anual (la 31 decembrie 2019: 0,12% și 2,76% anual), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală totală de 11 000 mii USD (echivalent în lei: 189 361 mii lei) care au o rată a dobânzii flotantă ce se modifică trimestrial.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ și dobânda acumulată, prezentată în categoria *Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare*, care la situația din 31 decembrie 2020 constituie 110 968 mii lei (la 31 decembrie 2019: 98 873 mii lei). La 31 decembrie 2020 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu ratingul „AAA” constituia 92,99%, iar a celor cu ratingul „AA+” – 6,43%, „AA” – 0,09% și „AA-” – 0,49% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 86,17%, „AA+” – 12,58%, „AA-” – 1,25%).

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

În perioada de raportare au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală 2 018 111 mii USD și 4 590 mii EUR (în anul 2019: 1 861 751 mii USD și 11 400 mii EUR). Totodată, în perioada de raportare au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 2 268 968 mii USD (în anul 2019: 2 029 688 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD este consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 31 decembrie 2020 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 3 843 589 mii lei (la 31 decembrie 2019: 3 509 899 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 5,91% (la 31 decembrie 2019: 6,68%).

Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an.

La 31 decembrie 2020 ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 8,09% (la 31 decembrie 2019: 11,05%).

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	5 244 045	5 788 074
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	20 307	24 648
Pierderi de credit așteptate	(538)	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	5 263 814	5 812 722

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 1,67% și 3,55% (31 decembrie 2019: 1,67% și 3,55%). La situația din 31 decembrie 2020, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA” constituia 82,28%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” – 7,71%, iar a celor cu ratingul „AA” – 10,01% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 81,61%, „AA+” – 10,12%, „AA” – 8,27%).

În perioada de raportare au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat cu valoarea nominală totală de 26 000 mii USD și 11 000 mii EUR (în anul 2019: 15 000 mii USD și 12 500 mii EUR). Totodată, în perioada de raportare, similar anului 2019, nu a fost suplinit portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat.

11. Interese care nu controlează

Banca deține 98,36% în capitalul SA "Depozitarului central unic al valorilor mobiliare" și desemnează 4 din cei 7 membri ai Consiliului de supraveghere al SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", astfel în conformitate cu IFRS 10 deține controlul asupra SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" în calitate de filială a Băncii. Informația cu privire la interesele care nu controlează, cu referire la filiala Băncii, înainte de excluderea tranzacțiilor reciproce, se prezintă în tabelul de mai jos:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Cota intereselor care nu controlează	1,64%	1,64%
Total active	28 608	28 675
Total obligațiuni	(1 416)	(2 155)
Active nete	27 192	26 520
Active nete atribuibile intereselor care nu controlează	445	434
Venituri	9 880	10 896
Profit net	672	2 858
Total rezultat global al perioadei	672	2 858
Profit alocat intereselor care nu controlează	11	46
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională	(245)	(17 351)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții	(252)	(215)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară (dividende achitate: 0 mii lei)	(525)	(511)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar	13	-
(Descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar	(1 009)	(18 077)

12. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt, active în organizații financiare internaționale, valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și de guverne străine, agenții străine și instituții financiare internaționale, credite acordate băncilor și altor persoane, moneda națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei (certIFICATE emise de BNM), obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la cost amortizat, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG și Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional.

Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe piețele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în funcție de metoda de evaluare utilizată.

		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
		MII LEI			
31 decembrie 2020					
Cota FMI	7	4 280 907	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	11	27 647 838	Nivel 1	Cotații ID pe piețele active *	Neaplicabil
Total		31 928 745			
31 decembrie 2019					
Cota FMI	7	4 110 118	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	11	23 189 935	Nivel 1	Cotații ID pe piețele active *	Neaplicabil
Total		27 300 053			

*Sursele: Bloomberg, ICE data.

12. Active și datorii financiare (continuare)

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparația cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg, ICE), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilități prognozate și alte corelații. În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumții. Valorile juste obținute ca rezultat al aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichiditate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expres pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în *nivelul 2* al ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice ale creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în situațiile financiare consolidate, valoarea justă a acestora nu diferă semnificativ de valoarea cu care sunt înregistrate în bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate activele financiare ale Băncii sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliul Băncii sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele deținute de către Bancă cu rate flotante, indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate. Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional au fost desemnate la modelul de afaceri și clasificate la valoarea justă prin AERG.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

12. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

31 decembrie 2020	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie MII LEI	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital MII LEI	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea Justă MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	32 122 609	32 122 609	32 122 609
Active în organizații financiare internaționale	7					
-Evalueate la valoarea justă		-	4 280 907	-	4 280 907	4 280 907
-Evalueate la cost amortizat		-	-	22 931	22 931	22 931
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	-	15 063 371	15 063 371	15 077 072
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	-	-	18 357	18 357	18 357
Valori mobiliare investiționale:	10					
-Evalueate la valoarea justă		27 647 838	-	-	27 647 838	27 647 838
-Evalueate la cost amortizat		-	-	5 263 814	5 263 814	5 446 476
Alte active	14	-	-	1 684	1 684	1 684
Total active financiare		27 647 838	4 280 907	52 492 766	84 421 511	84 617 874
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	15	-	-	33 061 901	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	-	-	9 876 401	9 876 401	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	17	-	-	22 571 754	22 571 754	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	-	-	6 383 308	6 383 308	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	6 710 995	6 710 995	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	31	-	-	2 881	2 881	2 881
Alte obligațiuni	19	-	-	487 035	487 035	487 035
Total obligațiuni financiare		-	-	79 094 275	79 094 275	79 094 275

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

12. Active și datorii financiare (continuare)

31 decembrie 2019	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie MII LEI	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital MII LEI	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea Justă MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	23 583 809	23 583 809	23 583 809
Active în organizații financiare internaționale	7					
-Evalueate la valoarea justă		-	4 110 118	-	4 110 118	4 110 118
-Evalueate la cost amortizat		-	-	9 750	9 750	9 750
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	-	15 273 002	15 273 002	15 274 142
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	-	-	19 244	19 244	19 244
Valori mobiliare investiționale:	10					
-Evalueate la valoarea justă		23 189 935	-	-	23 189 935	23 189 935
-Evalueate la cost amortizat		-	-	5 812 722	5 812 722	5 963 070
Alte active	14	-	-	1 566	1 566	1 566
Total active financiare		23 189 935	4 110 118	44 700 093	72 000 146	72 151 634
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	15	-	-	25 852 674	25 852 674	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	-	-	7 892 565	7 892 565	7 892 565
Disponibilități ale băncilor	17	-	-	20 966 543	20 966 543	20 966 543
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	-	-	5 402 974	5 402 974	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	7 231 560	7 231 560	7 231 560
Obligațiuni privind leasingul operațional	31	-	-	4 476	4 476	4 476
Alte obligațiuni*	19	-	-	177 358	177 358	177 358
Total obligațiuni financiare		-	-	67 528 150	67 528 150	67 528 150

*A se vedea nota 2.1

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

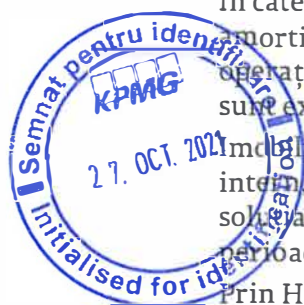
13. Imobilizări corporale și necorporale

	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2020	68 595	168 720	932	117 914	5 245	361 406
Intrări	-	-	6 543	-	2 608	9 151
Transferuri	-	5 102	(5 102)	7 073	(7 073)	-
Ieșiri	-	(49)	-	(8 336)	-	(8 385)
La 31 decembrie 2020	68 595	173 773	2 373	116 651	780	362 172
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2020	33 860	128 200	-	79 948	-	242 008
Amortizarea	3 680	14 661	-	11 865	-	30 206
Ieșiri	-	(49)	-	(8 336)	-	(8 385)
La 31 decembrie 2020	37 540	142 812	-	83 477	-	263 829
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2020	34 735	40 520	932	37 966	5 245	119 398
La 31 decembrie 2020	31 055	30 961	2 373	33 174	780	98 343
Cost						
La 1 ianuarie 2019	63 602	164 006	1 327	111 555	7 472	347 962
Intrări	6 179	-	4 324	81	8 774	19 358
Transferuri	-	4 719	(4 719)	11 001	(11 001)	-
Ieșiri	(1 186)	(5)	-	(4 723)	-	(5 914)
La 31 decembrie 2019	68 595	168 720	932	117 914	5 245	361 406
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2019	31 350	112 927	-	72 978	-	217 255
Amortizarea	3 696	15 278	-	11 693	-	30 667
Ieșiri	(1 186)	(5)	-	(4 723)	-	(5 914)
La 31 decembrie 2019	33 860	128 200	-	79 948	-	242 008
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2019	32 252	51 079	1 327	38 577	7 472	130 707
La 31 decembrie 2019	34 735	40 520	932	37 966	5 245	119 398

În categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare" se include înregistrarea și amortizarea activelor aferent dreptului de utilizare deținute în baza contractelor de leasing operațional. Detalii privind intrările și amortizarea activelor aferent dreptului de utilizare sunt expuse în Nota 31.

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul riscului de credit, Depozitarul central unic, soluțiile pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă aditii de imobilizări necorporale de la terțe părți.

Prin Hotărârea de Guvern *cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice din 7 martie 2019*, terenurile proprietate publică aflate în gestiunea Băncii și înregistrate în bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei urmează a fi transmise Agenției Proprietății Publice, ulterior efectuării înregistrărilor în Registrul bunurilor imobile de execuțanții de lucrări cadastrale.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

14. Alte active

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
<i>Active financiare</i>		
Alte creanțe	1 795	1 566
Reduceri pentru pierderi de credit așteptate	(111)	(5)
	1 684	1 561
<i>Active nefinanciare</i>		
Avansuri acordate	89	94
Cheltuieli anticipate	3 670	4 128
Materiale și mărfuri	2 127	1 914
Alte active nefinanciare	15	-
Reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(55)	(55)
	5 846	6 081
	7 530	7 642

Descifrarea altor creanțe incluse în categoria activelor financiare este prezentată mai jos:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Creanțe aferente comisioanelor SAPI (<i>inclusiv creanțele depreciate</i>)	1 169	1 128
Creanțe aferente comisioanele privind deservirea hârtiilor de valoare	420	355
Creanțe aferente comisioanelor pentru ținerea evidenței acționarilor societăților pe acțiuni (<i>inclusiv creanțele depreciate</i>)	198	62
Alte creanțe la terți, inclusiv sume încasate în curs de clarificare	8	21
	1 795	1 566

Majoritate creanțelor înregistrate la 31 decembrie 2020 au un termen de scadență până în 3 luni și au fost stinse prin debitare directă până la aprobarea acestor situații financiare consolidate cu excepția creanțelor unor emitenți preluați de filială până la 15 decembrie 2019, apărute din aplicarea comisionului pentru ținerea evidenței acționarilor, calculat pentru trimestrul IV 2019, trimestrele I, II și luna iulie 2020, termenul de achitare a cărora a fost de 31 martie 2020, 30 iunie 2020 și 31 iulie 2020.

Banca, în conformitate cu prevederile IFRS 9, recunoaște valoarea pierderilor de credit așteptate, privind creanțele depreciate și constituie provizioane privind creanțele depreciate în mărime de 100%, pentru fiecare debitor. La data autorizării acestor situații financiare, suma creanțelor necollectate depreciate constituiau 73 mii lei.

Avansurile acordate la situația din 31 decembrie 2020 includ plăți pentru servicii ce urmează a fi prestate pe parcursul anului 2021 (la 31 decembrie 2019: 94 mii lei avansuri pentru servicii ce au fost prestate în perioada imediat viitoare).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

15. Moneda națională în circulație

	31 decembrie 2020		31 decembrie 2019	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	331 654	32 853 030	284 486	25 674 364
1 MDL	85 636	85 636	87 610	87 610
5 MDL	16 936	84 680	17 789	88 946
10 MDL	20 988	209 884	19 346	193 459
20 MDL	14 987	299 738	12 485	249 707
50 MDL	47 166	2 358 295	30 584	1 529 187
100 MDL	50 651	5 065 136	39 702	3 970 212
200 MDL	81 944	16 388 832	66 990	13 397 984
500 MDL	9 971	4 985 456	7 646	3 822 886
1000 MDL	3 375	3 375 373	2 334	2 334 373
Monede metalice divizionare	885 617	128 672	865 452	125 192
0,01 MDL	71 010	710	71 010	710
0,05 MDL	231 843	11 592	230 543	11 527
0,10 MDL	270 957	27 096	262 255	26 226
0,25 MDL	266 518	66 630	256 370	64 092
0,50 MDL	45 289	22 644	45 274	22 637
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	37 777	63 931	22 971	37 119
1 MDL	22 958	22 958	13 769	13 769
2 MDL	12 593	25 186	8 254	16 508
5 MDL	1 295	6 474	528	2 639
10 MDL	931	9 313	420	4 203
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	-	16 268	-	15 999
		33 061 901	-	25 852 674

16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	5 352 349	3 620 600
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	-	257 680
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	4 524 052	2 026 583
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	1 987 702
	9 876 401	7 892 565

16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, pornind de la rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice. Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 31 decembrie 2020 a constituit 1,15% (la 31 decembrie 2019: 1,79%).

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor Banca plătește o dobândă în funcție de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv. În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/ extrapolării lineare.

La situația din 31 decembrie 2020, soldul depozitelor la termen ale Ministerului Finanțelor a fost nul. De menționat că, la 6 aprilie 2020, Ministerul Finanțelor a solicitat restituirea anticipată a depozitelor la termen plasate în anii precedenți. Ulterior, la data de 23 septembrie 2020, Ministerul Finanțelor a plasat un depozit în sumă de 9 700 mii lei pe termen de 97 zile. Rata medie ponderată la depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, în sold la 31 decembrie 2019, a constituit 6,23%.

Disponibilitățile în valută străină și alte disponibilități ale Guvernului nu sunt purtătoare de dobândă.

17. Disponibilități ale băncilor

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezerve obligatorii, din care:		
Rezervele obligatorii în valută străină	22 561 754	20 966 543
Depozite în moneda națională ale băncilor licențiate	9 330 338	4 487 350
	10 000	-
	22 571 754	20 966 543

Disponibilitățile băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile "Loro" ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2020, băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești la nivelul de 32% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivelul de 30% din baza de calcul (31 decembrie 2019: în lei moldovenești : 42,5%, în valută străină (dolari SUA și euro): 17%) . Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile "Loro" la Bancă în medie pe perioada de aplicare. Rezervele obligatorii în valută străină se mențin în conturile special deschise în Bancă. Din 16 februarie 2020 a intrat în vigoare un nou regim de menținere a rezervelor obligatorii în valută străină. Astfel, pe parcursul perioadei de aplicare, o parte din rezervele obligatorii în valută străină (5% din baza de calcul) se mențin în medie, iar partea rămasă (calculată prin aplicarea normei rezervelor obligatorii în valută străină diminuată cu 5 p.p. la baza de calcul) se menține în volum neschimbat.

Conform cadrului normativ, în cazul în care rezervele obligatorii sunt remunerate, Banca plătește dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

17. Disponibilități ale băncilor (continuare)

Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la depozitele overnight ale Băncii calculată pentru luna respectivă. Rezervele obligatorii în dolari SUA și euro, potrivit HCE nr.139 din 7 mai 2019, se remunerează la rata de 0,01% (nivelul ratelor de remunerare este prezentat în Nota 23).

Depozite în moneda națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 31 decembrie 2020 a constituit 0,15% (la 31 decembrie 2019: 2,50%).

18. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	6 381 279	5 396 068
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	2 029	6 906
	6 383 308	5 402 974

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2020 certificatele Băncii au fost emise, preponderent, cu scadența de 14 zile (2019: 14 zile).

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2020 a constituit 2,65% (la 31 decembrie 2019: 5,50%), iar rata efectivă a dobânzii a constituit 2,68% (la 31 decembrie 2019: 5,65%).

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a certificatelor emise de Bancă.

19. Alte obligațiuni

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019*
	MII LEI	MII LEI
<i>Datorii financiare</i>		
Obligațiuni față de alte entități – disponibilitățile clienței	73 631	147 105
Obligațiuni față de alte entități - datorii comerciale	4 168	29 521
Obligațiuni privind leasingul operațional (Nota 31)	2 881	4 476
Obligațiuni față de personal	240	235
Obligațiuni față de buget	406 983	-
Alte obligațiuni financiare	2 013	497
	489 916	181 834
<i>Datorii nefinanciare</i>		
Datorii nemonetare	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	4 630	5 179
Provizioane aferent concediilor neutilizate	14 872	11 257
Datorii privind impozitul pe venit	-	290
Alte obligațiuni nefinanciare	9 349	8 825
	37 487	34 187
	527 403	216 021

* A se vedea nota 2.1

19. Alte obligațiuni (continuare)

Disponibilitățile clienței includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol și conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică.

Obligațiunile față de buget cuprind cota parte a profitului disponibil pentru distribuire care urmează a fi transferat la bugetul de stat (Nota 21).

Datoriile nemonetare cuprind obligațiunea BNM privind deținerea terenului- proprietate de stat, primit în folosință, pe teritoriul căruia sunt construite clădirea sediului (inclusiv anexele clădirii) Băncii.

Veniturile amânate reprezintă soldul subvenției neamortizate primite de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Corpului Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pentru achiziționarea soluției informatice. Subvenția este recunoscută la venituri în situația rezultatului global sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului, odată cu transmiterea în exploatare a soluției informatice achiziționate, iar în cazul cotei-părți pentru compensarea cheltuielilor suportate (cheltuielile din contractul de achiziționare a soluției), la recepționarea subvenției.

Provizioanele aferente concediilor neutilizate cuprind sumele datorate angajaților și contribuțiile aferente pentru concediile anuale câștigate, dar neachitate la data de raportare.

La alte datorii nefinanciare se referă datoriile privind contribuțiile de asigurări sociale și prime de asigurări medicale achitate de angajat și angajator, impozitul pe venit aferent salariilor calculate și datoriile privind taxa pe valoarea adăugată calculată aferent serviciilor importate.

20. Capital și rezerve

În temeiul *Legii nr. 42 din 06.03.2020 cu privire la modificarea unor acte legislative (în continuare Legea 42/2020)*, la 2 aprilie 2020 au intrat în vigoare modificările la *art. 19 și 20 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională*, privind modul de formare a capitalului statutar al Băncii și de distribuire a profitului disponibil pentru distribuire.

În conformitate cu *art. 19 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, cu modificările și completările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate. Capitalul statutar, format din capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale. Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

Conform mecanismului de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii la finele anului financiar, înainte de distribuirea rezultatului financiar al Băncii Naționale aferent anului curent, constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale (nivel individual, fără consolidarea filialelor), pentru majorarea capitalului statutar se alocă doar 50% din profitul disponibil pentru distribuire, în modul prevăzut la art.19 alin.(3).

Astfel, la 31 decembrie 2020, fondul general de rezervă a fost majorat cu 271 322 mii lei, iar capitalul autorizat s-a majorat cu 135 662 mii lei.

20. Capital și rezerve (continuare)

Considerând că la 31 decembrie 2019 nivelul capitalului statutar până la distribuirea profitului depășea 4% iar prevederile Legii 42/2020 au avut o aplicare prospectivă, la data intrării în vigoare a Legii 42/2020, Banca a realocat 50% din profitul disponibil pentru distribuire la datorii față de bugetul de stat, diminuând capitalul statutar astfel încât capitalul autorizat să constituie 1/3, iar fondul general de rezervă 2/3 din totalul capitalului statutar ajustat.

La situația din 31 decembrie 2020, nivelul capitalului statutar (după distribuirea profitului disponibil pentru distribuire) în totalul obligațiunilor monetare constituia circa 5,16% (la 31 decembrie 2019: conform Legii BNM în vigoare la 31 decembrie 2019 - 5,79%; după aplicarea Legii 42/2020 - 5,38%).

	31 decembrie 2020	Conform Legii 42/2020 în vigoare la 2 a prilie 2020	Conform Legii 548/1995 în vigoare la 31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Total obligațiuni	79 131 762	67 562 337	67 562 337
Ajustări din consolidare	3 623	299	299
Total obligațiuni ale BNM	79 135 385	67 562 636	67 562 636
Obligațiuni monetare față de FMI	7 6 710 472	7 225 994	7 225 994
Obligațiuni monetare față de Guvernului RM	16 9 876 401	7 892 565	7 892 565
Obligațiuni monetare conform Legii BNM	62 548 512	52 444 077	52 444 077
Capitalul autorizat	1 075 328	939 666	1 012 474
Fondul general de rezerva	2 150 655	1 879 333	2 024 947
Capital statutar	3 225 983	2 818 999	3 037 421
Nivelul capitalului % (până la distribuirea profitului)	4,51	4,95	4,95
Nivelul capitalului % (după distribuirea profitului)	5,16	5,38	5,79

Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase cuprinde venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și diferențe din reevaluarea metalelor prețioase. Mișcarea în "Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare" și "Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase" este prezentată în tabelul de mai jos:

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluare stocurilor valutare</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	1 372 304	1 230 866
Diferențe nete de curs din reevaluare	656 313	141 438
Sold la finele perioadei	2 028 617	1 372 304
<i>Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	16 398	-
Reclasificări în rezultatul modificării politicilor contabile *	-	5 970
Diferențe nete din reevaluarea la valoarea de piață	14 925	10 428
Sold la finele perioadei	31 323	16 398

*A se vedea nota 2.1

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

20. Capital și rezerve (continuare)

Alte rezerve cuprind diferențele din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării), diferențele din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG pentru următoarele 12 luni și rezultatul nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii. Toate elementele conturilor de reevaluare reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global (cu excepția rezultatului nedistribuit al filialei) care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere. Mișcarea în "Alte rezerve" este prezentată în tabelul de mai jos:

	2020	2019*
	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	19 291	(4 271)
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	18 466	42 194
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 25)	(35 197)	(18 632)
Sold la finele perioadei	2 560	19 291
<i>Rezerva din diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	(1 084)	(713)
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață	(4 568)	(621)
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere	4 536	250
Sold la finele perioadei	(1 116)	(1 084)
<i>Rezerva din diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	-	-
Pierderi de credit așteptate pentru următoarele 12 luni	1 875	-
Sold la finele perioadei	1 875	-
<i>Rezultat din activitatea filialei atribuibil Băncii</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	2 086	(725)
Rezultat financiar înregistrat pe parcursul perioadei de raportare	661	2 811
Sold la finele perioadei	2 747	2 086
Total alte rezerve	6 066	20 293

*A se vedea nota 2.1

21. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire

	31 decembrie 2020	Conform Legii 42/2020 în vigoare la 2 aprilie 2020	Conform Legii 548/1995 în vigoare la 31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Profit net din activitatea Băncii* (Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare (Nota 24)	1 485 205	588 709	588 709
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase *(Nota 24)	(656 313)	(141 438)	(141 438)
Profit disponibil pentru distribuire	813 967	436 843	436 843
Distribuire:			
Majorarea capitalului autorizat	135 662	36 696	109 504
Majorarea fondului general de rezervă	271 322	181 725	327 339
Profit alocat la bugetul de stat	406 983	218 422	-

*A se vedea nota 2.1

Pe parcursul anului 2020, Banca a înregistrat un profit net în mărime 1 485 877 mii lei, din care 672 mii lei reprezintă profitul net înregistrat de filială (2019: profit net 591 566 mii lei, din care ale filialei – 2 857 mii lei). Ca rezultat al aplicării prevederilor corespunzătoare ale Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, profitul disponibil pentru distribuire a constituit 813 967 mii lei (2019: profit disponibil pentru distribuire 436 843 mii lei).

Considerând că nivelul capitalului la 31 decembrie 2020, până la distribuire, constituie 4,51% din totalul obligațiunilor monetare, 50% din profitul disponibil pentru distribuire a fost alocat pentru majorarea capitalului autorizat, până la atingerea nivelului de 1/3 din capitalul statutar, și a fondului general de rezervă, atingând nivelul de 2/3 din capitalul statutar, iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire urmează a fi transferat la bugetul de stat.

În temeiul prevederilor Legii 42/2020, 50% din profitul disponibil pentru distribuire al anului 2019 alocat conform Legii 548/1995 în vigoare la data de 31 decembrie 2019 în totalitate la majorarea capitalului statutar, a fost realocat la datorii față de bugetul de stat cu diminuarea capitalul statutar astfel încât capitalul autorizat să constituie 1/3 iar fondul general de rezervă 2/3 din totalul capitalului statutar ajustat.

Soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la venitul bugetului de stat în termen de 15 zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii Naționale.

Pe parcursul primilor șapte ani de la data înregistrării de stat a DCU, profitul net al acestuia poate fi folosit doar pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, formarea capitalului de rezerva și investirea cu scop de dezvoltare, conform Statutului aprobat prin Hotărârea Adunării de constituire a SA „DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” din 29 martie 2018.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

22. Venituri din dobânzi

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	72 121	196 204
Dobânzi la depozite plasate overnight	2 835	31 240
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine și alte organizații financiare internaționale	685	3 975
Dobânzi la disponibilități la FMI	306	759
	75 947	232 178
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG	277 995	542 649
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat	135 226	146 463
Dobânzi la valori mobiliare de stat, derivate din garanții de stat, evaluate la cost amortizat	647 712	657 251
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat, emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior	128 459	120 324
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat deținute de DCU	1 168	239
	1 190 560	1 466 926
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la operațiuni repo	242	1 041
Dobânzi la creditele acordate băncilor	99	428
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	339	124
	680	1 593
Total venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective	1 267 187	1 700 697
Dobânzi la operațiuni forward	150	-
Dobânzi la alte disponibilități	11	40
Total alte venituri similare	161	40

Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova derivate din garanții de stat constituie 1,40% și 5,30% anual (2019: 1,40% și 5,30%), iar rata efectivă a dobânzii în bază de care sunt înregistrate veniturile fiind de 5% pentru portofoliul respectiv de valori mobiliare.

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform metodei ratei efective a dobânzii, aferente instrumentelor financiare:

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi		
Active financiare evaluate la cost amortizat	989 192	1 158 048
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	277 995	542 649
	1 267 187	1 700 697
Cheltuieli cu dobânzi		
Datorii financiare evaluate la cost amortizat (Nota 23)	395 681	1 038 775
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente (Nota 23)	57 547	45 001
Venituri nete din dobânzi utilizând metoda dobânzii efective	813 959	616 921

23. Cheltuieli cu dobânzi

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la FMI	23 967	46 972
	23 967	46 972
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	94 600	530 155
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	2 350	10 577
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	60 131	73 234
	157 081	613 966
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Dobânzi la certificatele Băncii Naționale a Moldovei (amortizarea scontului și comisioanelor aferente ratei efective a dobânzii)	214 633	377 837
	214 633	377 837
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt*	57 547	45 001
Total cheltuieli cu dobânzi	453 228	1 083 776
Cheltuieli cu dobânzi aferente altor activități		
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	214	82
Total alte cheltuieli similare	214	82

*A se vedea nota 2.1

Pe parcursul anului 2020, norma rezervelor obligatorii menținute de bănci licențiate în lei moldovenești din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost diminuată treptat de la 42,5% la începutul anului până la 32% începând cu perioada de aplicare 16 septembrie 2020 – 15 octombrie 2020, iar norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a fost majorată treptat de la 17% la începutul anului până la 30% începând cu perioada de aplicare 16 noiembrie 2020 – 15 decembrie 2020.

În conformitate cu ratele de politică monetară, pe parcursul perioadei de raportare rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și valute neconvertibile s-a modificat în 5 trepte: de la 2,5% la 1,5% începând cu 4 martie 2020, de la 1,5% la 0,25% din 20 martie 2020, de la 0,25% la 0,5% din 6 august 2020, de la 0,5% la 0,25% din 9 septembrie 2020 și de la 0,25% la 0,15% din 6 noiembrie 2020 (2019: interval de variație 2,5% - 4,5%). Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a rămas la nivelul de 0,01%, stabilit prin HCE nr. 139 din 7 mai 2019 (2019: interval de variație de la 0,36% la 0,01%).

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2020 a constituit 5 921 079 mii lei (2019: 5 500 117 mii lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul perioadei de raportare a constituit 3,56% (2019: 6,86%).

Cheltuielile cu dobânzi negative la depozitele în valută străină sunt determinate de aplicarea ratei negative a dobânzii la remunerarea mijloacele în EUR deținute pe conturile overnight deschise la băncile centrale europene și alte bănci străine, și a celor plasate la termen.

24. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară (Pierderi) nete realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	164 301	59 821
Venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(4 536)	(250)
Venituri nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase*	656 313	141 438
	14 925	10 428
	831 003	211 437

*A se vedea nota 2.1

Veniturile și pierderile realizate din operațiuni de conversie valutară se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare cât și pentru cele de procurare a valutei.

Atunci când tranzacțiile valutare nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare.

În cazul când volumul vânzărilor depășește volumul cumpărărilor de valută, sau viceversa, veniturile și/sau pierderile realizate se determină ca diferență dintre costului mediu al tranzacțiilor de vânzare sau respectiv de cumpărare și costul mediu al stocului valutar, modificând costul stocului. La 1 ianuarie costul stocului se egalează cu cursul oficial de schimb valutar afișat în ultima zi a anului precedent.

Pe parcursul anului 2020, veniturile obținute au fost generate, preponderent, datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei a fost semnificativă.

Veniturile și pierderile realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cuprind diferențele de curs cumulative de la data recunoașterii inițiale a acestora până la data tranzacției (scadență sau vânzare) (Nota 20).

Veniturile și pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează ca rezultat al reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și al reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul perioadei de raportare.

Veniturile și pierderile nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase se formează ca rezultat al reevaluării valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{AU USD} fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

25. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	35 197	18 632
	35 197	18 632

Veniturile din reevaluare sunt generate la scadența sau vânzarea valorilor mobiliare și reprezintă reevaluarea cumulativă a instrumentului de la data recunoașterii inițiale până la data tranzacției (scadență sau vânzare). Pe parcursul deținerii instrumentului în portofoliul Băncii reevaluările periodice (nerealizate) se reflectă în "Alte elemente ale rezultatului global" și "Alte rezerve" (a se examina Nota 20).

26. Alte venituri

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri din comisioane și taxe	48 552	40 728
Alte venituri	12 319	6 325
	60 871	47 053

Veniturile din comisioane și taxe din contracte cu clienții în baza prevederilor IFRS 15, dezagregate pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Din care pe sector:

	Bănci	Instituții	Alte	2020	2019
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sistemul automatizat de plăți interbancare	9 628	1 135	46	10 809	11 168
Operațiuni cu numerar	26 219	-	-	26 219	17 945
Atribuții de agent și bancher al statului	-	6 221	-	6 221	4 633
Comisioane aferent activității DCU	1 888	2 432	701	5 021	6 982
Alte venituri din comisioane	282	-	-	282	-
	38 017	9 788	747	48 552	40 728

Veniturile din comisioane și taxe sunt evaluate în baza prețurilor tranzacției indicate în contractele cu clienții și actele normative ale Băncii. Banca recunoaște venitul din comisioane și taxe atunci când transferă controlul asupra serviciului către client.

26. Alte venituri (continuare)

Veniturile din alte activități din contracte cu clienții în scop de IFRS 15, dezagregat pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, este prezentat în tabelul de mai jos:

	Din care pe sector:			2020 MII LEI	2019 MII LEI
	Bănci MII LEI	Instituții MII LEI	Alte MII LEI		
Vânzarea bancnotelor și monedelor comemorative și jubiliare	3 587	84	1 486	5 157	4 812
Alte venituri	80	-	7 082	7 162	1 513
	3 667	84	8 568	12 319	6 325

În categoria altor venituri aferente sectorului "Alte" se includ rambursările de taxe și comisioane de angajamente privind creditele EFF încasate, achitate în perioadele anterioare Fondului Monetar Internațional, în mărime de 5 725 mii lei. Comisioanele rambursate în anul 2020 de la FMI, includ și distribuirea resurselor SCA-1 și ajustări ale taxelor amânate, colectate prin mecanismul "Burden Sharing for deferred charges" în sumă de 114 mii XDR, restituite Băncii conform deciziei Consiliului directorilor FMI EBS/19/122 din 25.03.2020, ca urmare a rambursării parțiale a surselor acumulate conform mecanismului respectiv către toate țările membre contribuitoare.

Creanțele aferente altor venituri sunt reflectate în categoria "Alte active" (Nota 14).

	31 decembrie 2020 MII LEI	31 decembrie 2019 MII LEI
Creanțe din comisioane, incluse în Alte active (Nota 14)	1 676	1 490
	1 676	1 490

Tabelul de mai jos prezintă informații despre natura și termenele de îndeplinire a obligațiilor de executare din contractele cu clienții, inclusiv termene semnificative de plată și politicile respective de recunoaștere a veniturilor din comisioane și din alte venituri.

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
Sistemul automatizat de plăți interbancare	Banca administrează Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI), care reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate plățile interbancare în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova. Banca acordă acces gratuit participanților în SAPI pentru efectuarea și decontarea operațiunilor de plată interbancare. Banca aplică comisioane pentru procesarea în cadrul SAPI a documentelor de plată sau	Veniturile din procesarea documentelor de decontare în SAPI sunt recunoscute la momentul specific în timp când procesarea documentelor are loc.

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
Operațiuni cu numerar	<p>pachetelor de documente transmise de către participanții SAPI, în conformitate cu contractele privind participarea în SAPI și <i>Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare.</i></p> <p>În baza atribuțiilor de mandat acordate Băncii, comisioanele sunt percepute la începutul lunii din conturile participanților SAPI, pentru documentele procesate în luna anterioară în conturile de decontare ale participanților.</p> <p>Cuatumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toți participanții (sectoarele).</p> <p>Banca, în calitate de organ unic de emisiune a monedei naționale, efectuează schimbul monedei naționale care este în circulație în Republica Moldova.</p> <p>În conformitate cu Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii, băncile licențiate pot depune și retrage numerar de la Bancă.</p> <p>Pentru operațiunile de retragere a bancnotelor și monedelor metalice de către băncile licențiate și alți clienți, Banca percepe comisioane fixe, la data retragerii de numerar. Cuatumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toate băncile licențiate separat după scop. Retragerile de numerar ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar pentru plata depozitelor devenite indisponibile au comision nul.</p>	<p>Veniturile din retragerea numerarului sunt recunoscute când are loc eliberarea numerarului din Bancă.</p>
Atribuții de agent și bancher al statului	<p>Banca, în calitate de agent al statului, organizează și desfășoară, în numele Ministerului Finanțelor, plasarea valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară, prin organizarea licitațiilor VMS, în temeiul Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei și Acordului de agent al statului.</p> <p>Pentru operațiunile de organizare a licitațiilor de VMS, Banca percepe comisioane din volumul alocat la valoarea nominală a VMS în cadrul licitațiilor, care sunt încasate în următoarea zi lucrătoare zilei licitațiilor.</p>	<p>Veniturile din organizarea licitațiilor de VMS se recunosc în ziua finalizării licitației de valori mobiliare.</p> <p>Veniturile din efectuarea operațiunilor în conturile valutare ale statului (plăți și</p>

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
Comisioane aferente activității DCU	<p>În calitate de bancher al statului, Banca asigură efectuarea plăților valutare ale statului, inclusiv conversiile valutare. Banca percepe comisioane pentru fiecare tranzacție în data procesării tranzacției (conversiei, transferului de credit).</p> <p>În temeiul Legii nr. 234/2016 cu privire la depozitarul central unic al valorilor mobiliare, Regulilor DCU și deciziilor Consiliului de supraveghere a DCU, filiala Băncii prestează servicii privind</p> <ul style="list-style-type: none"> - deschiderea și menținerea conturilor de valori mobiliare; - înregistrarea emitenților și valorilor mobiliare în Sistemul DCU; - operațiuni de înregistrare în sistemul de înscrieri în conturi, procesare și decontare a valorilor mobiliare; - depozitarea valorilor mobiliare; - alte servicii suplimentare acordate de DCU etc. <p>Quantumurile comisiunilor sunt stabilite pe sectoare și tipuri de instrumente (separat pentru VMS și instrumentele Băncii Naționale și pentru piața reglementată sau Sistemul multilateral de tranzacționare al Bursei de Valori (MTF), în afara pieței reglementate sau MTF) și sunt relative (în %) pentru operațiunile de înregistrare în cont, decontare, răscumpărare, înregistrarea garanției, depozitarea valorilor în conturi și în valori absolute pentru ținerea evidenței acționarilor, procesarea ordinelor etc. Comisiunile sunt percepute la începutul lunii din conturile participanților DCU, pentru operațiunile procesate în luna anterioară în conturile de decontare ale participanților, cu excepția comisiunilor pentru operațiunile cu valori corporative care se percep la data tranzacției.</p>	<p>conversii) sunt recunoscute în data tranzacțiilor.</p> <p>Veniturile din serviciile prestate sunt recunoscute în timp pe măsura prestării serviciilor. Veniturile din tranzacțiile/activitățile efectuate în anumite perioade în timp (tranzacții specifice) sunt recunoscute în perioada în care au fost efectuate.</p>
Vânzarea bancnotelor și monedelor comemorative și jubiliare	<p>În calitate de organ unic emitent al monedei naționale, Banca emite și bancnote și monede comemorative și jubiliare, care au valoare numismatică și reprezintă mijloc de plată, iar la punerea în circulație (vânzare) constituie parte componentă a monedei naționale. Vânzarea (punerea în circulație) monedelor</p>	<p>Veniturile din vânzarea monedelor comemorative sunt recunoscute la punerea în circulație a monedelor și eliberarea acestora, la</p>

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

Tipul serviciilor	Natura și termene de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor IFRS 15
	<p>comemorative și jubiliare se efectuează băncilor licențiate în temeiul actelor normative ale Băncii, instituțiilor statului în bază de contracte și altor persoane.</p> <p>Monedele comemorative sunt vândute la prețul stabilit lunar de către Bancă. Contraprestația pentru vânzarea bancnotelor comemorative se încasează în ziua eliberării monedelor comemorative.</p>	<p>prețul de vânzare a monedelor comemorative.</p>

Asistență tehnică și subvenții ale instituțiilor financiare internaționale privind veniturile
Pe parcursul anilor 2020 și 2019 Banca a beneficiat de asistență tehnică din partea unor instituții financiare internaționale pentru compensarea unor cheltuieli operaționale suportate de către Bancă (cheltuieli de consultanță, cheltuieli de instruire și deplasări etc). Banca prezintă asistența financiară internațională recepționată pentru compensarea cheltuielilor ca deducere a cheltuielilor operaționale compensate (Nota 28).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

27. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice

Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova. Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și a altor venituri, a diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențelor de curs din tranzacții, din reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase, pentru perioada încheiată la 31 decembrie 2020, în funcție de activitățile Băncii și zonele geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

Țara emitentului/ debitorului	Gestiunea rezervelor valutare MII LEI	Politică monetară MII LEI	Moneda națională MII LEI	Relațiile financiare cu organele statului MII LEI	Venituri din tranzacții, diferențe de schimb valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		Alte MII LEI	Total MII LEI
					MII LEI	MII LEI		
Moldova	-	773	31 376	787 127	831 003	13 371	1 663 650	
SUA	271 340	-	-	-	-	548	271 888	
Germania	70 627	-	-	-	-	-	70 627	
Marea Britanie	45 852	-	-	-	-	-	45 852	
Organizații financiare internaționale	37 515	-	-	-	-	5 725	43 240	
Franța	25 824	-	-	-	-	-	25 824	
Olanda	19 785	-	-	-	-	-	19 785	
Singapore	12 814	-	-	-	-	-	12 814	
Finlanda	12 171	-	-	-	-	-	12 171	
Canada	10 033	-	-	-	-	-	10 033	
Austria	6 426	-	-	-	-	-	6 426	
Suedia	6 263	-	-	-	-	-	6 263	
Norvegia	3 451	-	-	-	-	-	3 451	
Luxemburg	2 344	-	-	-	-	-	2 344	
Alte țări	-	-	-	-	-	51	51	
Total venituri	524 445	773	31 376	787 127	831 003	19 695	2 194 419	

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit al activităților de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii (Nota 22) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului (Nota 26).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

27. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova. Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și a altor venituri, diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențelor de curs din tranzacții, din reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase, pentru perioada încheiată la 31 decembrie 2019, în funcție de activitățile Băncii și zonele geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

Țara emitentului/ debitorului	Gestiunea rezervelor valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Venituri din tranzacții, diferențe de schimb valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		Total
					Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Moldova	-	1 468	22 757	783 277	211 430	18 663	1 037 595
SUA	472 873	-	-	-	-	305	473 178
Germania	116 272	-	-	-	-	-	116 272
Marea Britanie	74 236	-	-	-	-	-	74 236
Organizații financiare internaționale	65 095	-	-	-	-	-	65 095
Franța	55 540	-	-	-	-	-	55 540
Singapore	47 251	-	-	-	-	-	47 251
Olanda	33 916	-	-	-	-	-	33 916
Canada	29 344	-	-	-	-	-	29 344
Finlanda	19 737	-	-	-	-	-	19 737
Luxemburg	12 612	-	-	-	-	-	12 612
Austria	5 990	-	-	-	-	-	5 990
Suedia	3 659	-	-	-	-	-	3 659
Norvegia	3 409	-	-	-	-	-	3 409
Alte țări	-	-	-	-	-	25	25
Total venituri	939 934	1 468	22 757	783 277	211 430	18 993	1 977 859

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit al activităților de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii (Nota 22) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului (Nota 26).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

28. Cheltuieli operaționale

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind remunerarea muncii și alte beneficii	125 580	129 276
Contribuții privind asigurările sociale de stat obligatorii	29 266	29 403
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	5 114	5 790
Alte cheltuieli cu personalul	352	314
Cheltuieli cu personalul	160 312	164 783
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	20 328	65 337
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale	16 636	17 253
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale	11 865	11 693
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	1 705	1 721
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	30 206	30 667
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	26 155	23 960
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	7 268	5 947
Cheltuieli cu taxe și comisioane	1 734	810
Alte cheltuieli	5 924	10 674
Alte cheltuieli operaționale	41 081	41 391

Cheltuielile cu personalul includ și cheltuielile aferente provizionului înregistrat pentru concedii neutilizate (Nota 19). Diminuarea cheltuielilor de remunerare a fost determinată de aflarea unor angajați în staționare, în legătură cu factorul extern epidemiologic COVID-19, cărora li s-a achitat 2/3 din salariul de bază în conformitate cu alin.(2) art.80¹ al Codului muncii, înregistrarea unor cheltuieli cu provizioane pentru concedii neutilizate mai mici și scăderea ușoară a numărului mediu de angajați activi.

La 31 decembrie 2020 numărul angajaților activi a constituit 430 angajați (la 31 decembrie 2019: 431 angajați activi). Numărul mediu al salariaților repartizați pe categorii în decursul perioadei a fost:

	2020	2019
	angajați	angajați
Manageri	102	105
Specialiști	252	258
Personal tehnic	66	69
	420	432

Pentru anul 2020, auditorul situațiilor financiare ale BNM a fost desemnat KPMG Moldova SRL, pentru un onorariu de audit anual de 1 044 mii lei, iar ai filialei – Baker Tilly Klitou and Parteners SRL, pentru un onorariu anual de 179 mii lei. Situațiile financiare ale Băncii pentru anul 2019 au fost auditate de Deloitte Audit SRL și Deloitte & Touche SRL. În anul 2020, cheltuielile privind onorariile de audit achitate auditorilor situațiilor financiare ale Băncii, inclusiv auditul situațiilor financiare individuale ale filialei, au constituit 580 mii lei și se referă la relațiile contractuale cu Deloitte Audit SRL și Deloitte & Touche SRL privind auditarea situațiilor financiare ale anului 2019 (2019: 857 mii lei). Alte servicii nu au fost contractate de la auditorii Băncii în decursul perioadelor raportate.

28. Cheltuieli operaționale (continuare)

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane:

	Din care pe sector:			2020	2019
	Bănci	Organizații financiare internationale	Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Deservirea achizițiilor de valută străină	931	-	5	936	-
Linii de creditare	-	473	-	473	478
Deservirea operațiunilor în conturi	325	-	-	325	332
	1256	473	5	1734	810

Cheltuielile privind deservirea achizițiilor de valută străină cuprind comisioanele aferente procurărilor de numerar în valută străină și costurile conexe.

Cheltuielile operaționale (instruiri, consultanță) compensate prin asistență tehnică internațională acordată către o serie de organizații financiare internaționale, au fost prezentate compensat cu veniturile aferente. Pe parcursul anului 2020 și a anului 2019, Banca Națională a beneficiat de asistență din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, Trezoreriei Băncii Mondiale, Trezoreriei Statelor Unite ale Americii, Fondului European pentru Europa de Sud-Est, Fondului Monetar Internațional și a unor bănci centrale.

De menționat că, componenta altor cheltuieli operaționale s-a diminuat, în principal, ca rezultat al reducerii semnificative a cheltuielilor pentru pregătirea și perfecționarea personalului, inclusiv de asistență tehnică și deplasări de serviciu datorită anulării sau suspendării evenimentelor de către organizatori, în legătură cu riscurile generate de pandemia COVID-19 și urmare a întreprinderii acțiunilor de prevenire a riscurilor cu privire la aplicarea măsurilor sporite de protecție a angajaților Băncii Naționale a Moldovei în contextul răspândirii infecției COVID-19.

29. Părți afiliate

Părțile afiliate Băncii sunt filiala SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și conducerea Băncii (membrii Consiliului de supraveghere, Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu).

Conducerea Băncii (BNM și DCU)

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii pe parcursul anului 2020 au constituit 39 858 mii lei, din care pentru membrii Consiliului de supraveghere - 4 438 mii lei remunerare și 1 188 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative; pentru membrii Comitetului executiv - 11 620 mii lei remunerare și 3 001 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 314 mii lei; și pentru conducătorii de nivel mediu - 15 018 mii lei remunerare, 4 105 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 174 mii lei.

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii pe parcursul anului 2019 au constituit 40 855 mii lei, din care pentru membrii Consiliului de supraveghere - 4 049 mii lei remunerare și 1 091 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative, pentru membrii Comitetului executiv - 12 480 mii lei remunerare și 3 262 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 5 mii lei; și pentru conducătorii de nivel mediu 15 552 mii lei remunerare, 4 269 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 147 mii lei.

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt. Diminuarea cheltuielilor din remunerare a fost determinată, în principal, de demisionarea unui membru al Comitetului executiv pe parcursul anului 2020.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul creditelor acordate conducerii Băncii, acordările și rambursările pe parcursul perioadei, precum și mișcarea acestora rezultată de modificările în structura de personal (transferuri interne de la/la poziții de conducători de nivel mediu), sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la 31 decembrie
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conducătorii de nivel mediu					
2020	2 746	-	(949)	(605)	1 192
2019	2 992	360	-	(606)	2 746

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2020 aveau o valoare de gaj în suma de 2 216 mii lei (la 31 decembrie 2019: 4 867 mii lei). La situația din 31 decembrie 2020 și din 31 decembrie 2019 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi de credit așteptate. Pe parcursul perioadei încheiate la 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019, Banca nu a încheiat tranzacții de creditare cu membrii Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat. Luând în considerație prevederile art. 1 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele de prezentare la situațiile financiare consolidate.

30. Angajamente și obligațiuni contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 31 decembrie 2020 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 1 846 872 mii lei (la 31 decembrie 2019: 2 232 729 mii lei).

Angajamente investiționale

La 31 decembrie 2020, Banca a încheiat două tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 97 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2020 - 1 669 816 mii lei), toate având data valutei 4 ianuarie 2021.

Totodată, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, Banca Mondială a încheiat la 31 decembrie 2020 o tranzacție de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 6 170 mii USD (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2020 - 106 214 mii lei) și două tranzacții de vânzare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 4 970 mii USD (echivalentul în moneda națională la 31 decembrie 2020 - 85 557 mii lei), toate având data valutei 4 ianuarie 2021.

În luna decembrie 2020, Banca Națională a Moldovei și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) au semnat un acord bilateral de efectuare a operațiunilor de tip swap valutar în valoare totală de până la 30 milioane USD, în vederea stabilirii unei facilități de suport a economiei naționale.

Aprobarea acordului nu implică pentru BNM cheltuieli financiare. Totodată, acordarea lichidităților în cadrul acestui acord va fi efectuată în condiții similare altor operațiuni practicate de către BNM pe piața monetară sau valutară internă. La 31 decembrie 2020, nicio tranzacție în baza acestui acord nu a fost înregistrată.

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2020 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2019 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2020, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul perioadelor viitoare obligații financiare aferente achizițiilor de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 6 812 mii lei (în valuta originală 99 mii EUR și 4 711 mii lei) (la 31 decembrie 2019: 2 213 mii lei sau în valută originală 99 mii EUR și 298 mii lei).

Litigii și obligațiuni contingente

La situația din 31 decembrie 2020, Banca a fost implicată în 19 litigii judiciare în calitate de pârât, 2 litigii judiciare în calitate de reclamant și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță (31 decembrie 2019: 13 litigii judiciare în calitate de pârât).

La situația din 31 decembrie 2020 (precum și la situația din 31 decembrie 2019), Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

31. Contracte de leasing

Începând cu anul 2017 Banca utilizează spații administrative și un teren proprietate publică în regim de leasing operațional și respectiv, comodat. Contractele de leasing operațional și comodat sunt încheiate pe termen de un an, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive în cazul lipsei obiecțiilor părților contractante. Plățile de leasing pentru leasingul de spații administrative sunt revizuite anual conform cuantumului minim al chiriei pentru bunurile proprietate publică stabilit prin Legea bugetului de stat. Filiala utilizează spații administrative de proprietate privată în regim de leasing operațional. Contractele de chirie și comodat pot fi reziliate cu un preaviz de 60 zile, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere.

La 31 decembrie 2019, ca urmare a revizuirii exercitării opțiunii de prelungire a termenului contractului de arendă pe un orizont de până la 3 ani, activul aferent dreptului de utilizare și datoria aferentă au fost recunoscute considerând termenul 3 ani și rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la data revizuirii, pentru valoarea actualizată a plăților viitoare de leasing.

Activ aferent dreptului de utilizare

Activele aferente dreptului de utilizare se referă la spațiile administrativ arendate și sunt incluse în Nota 13 în categoria "Terenui, clădiri și construcții similare".

Spații administrative

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Sold inițial la 1 ianuarie	4 458	2 669
Amortizarea calculată	(1 705)	(1 721)
Adiții	-	3 510
Sold la 31 decembrie	<u>2 753</u>	<u>4 458</u>

Sume recunoscute în situația rezultatului global

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind amortizarea activelor aferent dreptului de utilizare	(1 705)	(1 721)
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	(214)	(82)
Reduceri comerciale	73	-
	<u>(1 846)</u>	<u>(1 803)</u>

Sume recunoscute în situația fluxurilor de mijloace bănești

	2020	2019
	MII LEI	MII LEI
Plăți totale pentru leasingul operațional	(1 792)	(1 779)
	<u>(1 792)</u>	<u>(1 779)</u>

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020

32. Modificări în obligațiuni din activitatea financiară

31 Decembrie 2020	Note	Obligațiuni	Datorii privind	Total
		față de buget	leasingul	
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	19	-	4 476	4 476
Datorii financiare calculate		625 405	-	625 405
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(218 422)	-	(218 422)
Plăți de principal privind datoriile de leasing		-	(1 578)	(1 578)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(218 422)	(1 578)	(220 000)
Reduceri comerciale	31	-	(73)	(73)
Diferențe de curs valutar		-	56	56
Sold la 31 decembrie	19	406 983	2 881	409 864

31 Decembrie 2019	Note	Obligațiuni	Datorii privind	Total
		față de buget	leasingul	
		MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie	19	-	-	-
Datorii financiare calculate		-	6 179	6 179
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară				
Plăți de principal privind datoriile de leasing		-	(1 697)	(1 697)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		-	(1 697)	(1 697)
Diferențe de curs valutar		-	(6)	(6)
Sold la 31 decembrie	19	-	4 476	4 476

33. Evenimente ulterioare

După data bilanțului contabil, au fost înregistrate mai multe evenimente ulterioare semnificative care nu conduc la ajustarea rezultatelor înregistrate la data bilanțului.

1. *Evenimente privind Legea nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015*

A se vedea Nota 8 b.

2. *Rambursarea comisioanelor acumulate de FMI în cadrul mecanismului de "Burden Sharing", achitate anterior de BNM concomitent cu rata la creditele debursate din Contul general de resurse*

La 30 iunie 2021, Fondul Monetar Internațional a transferat în conturile BNM soldul rămas a comisioanelor în sumă de 1 422,68 mii XDR, achitate anterior și acumulate în conturile contingente speciale ale FMI ("SCA-1" și "deferred charges").

33. Evenimente ulterioare (continuare)

3. Decizia FMI privind alocări suplimentare de drepturi speciale de tragere membrilor FMI

La 2 august 2021, Bordul guvernatorilor FMI a aprobat o rezoluție privind o nouă procedură de alocare a drepturilor speciale de tragere țărilor membre, proporțional mărimii cotei fiecăreia la FMI deținută la data deciziei.

La 23 august 2021, Republicii Moldova i s-au alocat și transferat 165 333 mii XDR, rata de alocare constituind circa 95,85 % din mărimea Cotei RM la FMI.

Scopul principal al acestei alocări este de a satisface nevoia de rezerve valutare pe termen lung, de a consolida încrederea și a spori reziliența și stabilitatea economiei globale, contribuind la reducerea dependenței de sursele de finanțare mai împovărătoare.

Alte evenimente semnificative după data bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în situațiile financiare consolidate, nu au avut loc.

